

poradnik BIBLIOTEKARZA

Styczeń

1/2003

- MARIAN WALCZAK: Media w edukacji współczesnego człowieka
- Biblioteczny akcent 2002 roku
- INFOBIBnet – szansa czy złudna nadzieja?
- INTEL® – Nauczanie ku przyszłości w bibliotece szkolnej

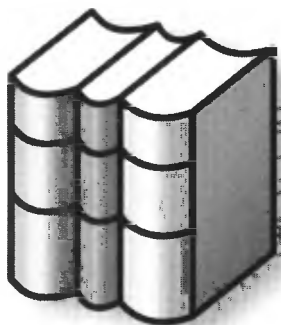
Dodatek: Spis treści „Poradnika Bibliotekarza” za rok 2002

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

INDEKS 369594

ISSN 0032-4752

MOL 2000+

Program komputerowy służący
do kompleksowej obsługi bibliotek
w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach.

Ułatwia pracę w bibliotece:

- ☐ umożliwia prowadzenie pełnej ewidencji zbiorów
- ☐ tworzy elektroniczne katalogi
- ☐ rejestruje wypożyczenia, kontroluje zaległości
- ☐ sporządza czytelne sprawozdania statystyczne
- ☐ drukuje karty katalogowe, księgi inwentarzowe itp.

Przekształca bibliotekę

w nowoczesną pracownię informacyjną:

- ☐ umożliwia sprawne wyszukiwanie informacji
- ☐ pozwala na przeglądanie katalogów i zestawień bibliograficznych za pośrednictwem szkolnej sieci komputerowej, a nawet Internetu
- ☐ zdalnie udostępnia czytelnikom do wglądu konta wypożyczeń

Współpracuje z innymi programami firmy VULCAN:

- ☐ przejmuje dane osobowe uczniów z SEKRETARIATU UCZNIOWSKIEGO 2000
- ☐ przejmuje dane osobowe pracowników szkoły z KADR 2000

VULCAN
ZAKŁADY INŻYNIERSKIE

51-657 Wrocław
ul. Kazimierska 15
tel. (0-71) 348 01 01
faks (0-71) 348 01 03
www.vulcan.edu.pl
vulcan@vulcan.edu.pl

81-340 Gdynia
ul. Hryniawskiego 10
tel. (0-58) 620 39 53
faks (0-58) 620 39 53
www.mol.com.pl
mcl@mol.com.pl

MOL

„Poradnik Bibliotekarza” – spis treści za rok 2002

(liczba pierwsza oznacza numer, druga – stronę)

Od redaktora

1-2, 2-2, 3-2, 4-2, 5-2, 6-2, 7/8-2, 9-2, 10-2, 11-2; 12-2

PROBLEMY • DOŚWIADCZENIA • OPINIE

Biela Alicja	
– Wykorzystanie kartoteki regionalnej w pracy użytkowników biblioteki pedagogicznej	7/8-13
Biliński Lucjan	
– „Bibliografia Zawartości Czasopism” do wzięcia od zaraz...	4-10
– Biblioteczny bilans 2001 r.	2-3
– Program LIBRARIUS i jego beneficjanci	1-12
Budyńska Barbara	
– Biblioteki powiatowe w badaniach sondażowych	3-3
Burska Joanna	
– PuLMAN – Public Libraries Mobilising Advanced Networks, czyli Zaawansowana Sieć Aktywizacji Bibliotek Publicznych	11-3
Czajkowski Franciszek, Skarżyńska Maria	
– Specjalistyczne punkty biblioteczne – przeżytek czy niezbędne ogniwo w przyszłościowym modelu bibliotekarstwa publicznego	1-6
Dudek Wanda, Denisiuk Małgorzata	
– Środowiskowa współpraca Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie	7/8-10
Frołow Jakub	
– Jak nowe media wpływają na czytelnictwo?	12-8
Klanowska Krzysztofa	
– Czasopisma elektroniczne	10-6
Kobierska-Maciuszko Ewa	
– Budownictwo biblioteczne a potrzeby czytelników niepełnosprawnych	7/8-3
Kowalczuk Marzena	
– Biblioteki pedagogiczne w nowej rzeczywistości	2-6
Kowolik Piotr	
– Ulubione czasopisma i komiksy oraz motywy ich czytania przez uczniów szkoły podstawowej	10-3
Łaskarzewska Hanna	
– Pracownia Dokumentacji Księgozbiorów Historycznych	11-9
– Wichry wojny – losy Biblioteki Narodowej w Warszawie w latach 1939-1945	1-10
Milewska Inka	
– Biblioterapia a ergonomia	10-7
Niedziela Stanisława	
– Edukacja czytelnicza rodziców i dzieci w bibliotece dziecięcej	4-5
Orawski Adrian	
– Książnica Beskidzka laureatem konkursu Fundacji Bertelsmanna	11-6
Piórkowska Urszula	
– Zbiory nut w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Łodzi	3-10

Plewko Ewa	
– Oferty agencji subskrypcyjnych w zakresie gromadzenia i zarządzania czasopismami	6-3
Rzeczowska Barbara	
– Zdalne nauczanie – nowa forma edukacji	9-5
Rzepka Dorota	
– Biblioteka z Ikarem	12-3
Sadowska Jadwiga	
– Języki informacyjno-wyszukiwawcze w komputerowych katalogach bibliotecznych	1-3
Smoleńska Aleksandra	
– Zmienne losy komiksu	7/8-7
Spirydonow Teresa, Kulak Anna	
– Potrzeby i oczekiwania czytelników w zakresie charakterystyk wyszukiwawczych dla dzieci i młodzieży a rzeczywistość biblioteczna	3-7
Stefaniczyk Elżbieta	
– Jubileuszowy rok Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich	9-9
Straus Grażyna	
– Jakie książki polecają maturzyści?	5-6
Szafińska-Chadała Marzena	
– Minęło już pół wieku działań z książką i czytelnikiem	2-9
Szczerbacz Monika	
– Internet w bibliotece	6-7
Szpułak Grażyna	
– Nauczanie aktywizujące	9-3
Świerczyńska-Jelonek Danuta	
– Wybory czytelnicze dzieci i młodzieży. Część pierwsza	4-3
– Wybory czytelnicze dzieci i młodzieży. Część druga	5-3

Edukacja bibliotekarzy

Brzóska Robert	
– Podyplomowe Studia Bibliotekoznawstwa w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego	7/8-14

Polemika

Jagiello Michał	
– Oszczędzając – nie szkodzić	6-9
Sadowska Jadwiga	
– Druga strona medalu	6-9

Wywiady „Poradnika”

– Urok – niekoniecznie dyskretny – zawodu bibliotekarza – rozmowa z prof. dr hab. Marcinem Drzewieckim (rozm. przeprowadziła Jadwiga Chruścińska)	6-11
---	------

Ankieta „Poradnika Bibliotekarza”

Banacka Marianna	
– Czytelnicy oceniają... druga edycja	12-10

Poznajemy swoje organizacje zawodowe

Lewandowicz Grażyna	
– IBBY – International Board on Books for Young People	10-12
– Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich	5-8
Wójcik Izabella	
– Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów – KLANZA	9-7

Sylwetki

Banasiak Wiesława	
– Niezwykły człowiek z niezwykłej rodziny – Karol Estreicher	2-12
Sadowska Jadwiga	
– Adam Łysakowski – bibliotekarz, bibliograf, teoretyk i organizator katalogu przedmiotowego w Polsce	10-9

RELACJE

Bereśniewicz Maria	
– Formułowanie charakterystyk wyszukiwawczych literatury pięknej	2-15
– Nowe normy w bibliotekarstwie i informacji naukowej	11-13
Błaszczak Sylwia	
– Biblioteka Śląska w Katowicach skończyła 80 lat	12-14
Bogalska Stanisława	
– Konferencja bibliotekarzy pogranicza polsko-niemieckiego	3-12
Budyńska Barbara	
– IX Forum Czytelnicze w Cedzynie	10-15
Bużniak Anna	
– 25 lat Biblioteki Pedagogicznej w Błoniu	3-14
Chruścińska Jadwiga	
– O książkach, czytelnikach i wydawcach, czyli wybory czytelnicze 2001	5-15
Chruścińska Jadwiga, Małachowska Janina	
– Dziecko – rodzina – biblioteka. Ogólnopolska konferencja w Zielonej Górze	4-14
Gwioździk Jolanta, Kubów Stefan	
– Biblioteka szkolna w dyskursie edukacyjnym	9-13
Kamińska Sylwia	
– Mazowieckie spotkania z książką	10-18
Kulma Tadeusz	
– Nauczyciele bibliotekarze zwiedzają biblioteki Torunia	7/8-17
Lewandowicz Grażyna	
– „Nie umiemy się rozpychać”	11-12
Łaskarzewska Hanna	
– Wspólne dziedzictwo – droga do porozumienia i dobrego sąsiedztwa	5-14
Monastyrka Wanda	
– Współczesna literatura dla dzieci i o dzieciach w najnowszych badaniach	6-15
Radziejowska-Hilchen Anna	
– QUELLE – Quality Evaluation in Library Services and Education. Jakość w bibliotekarstwie	4-13
Stachowska-Musiał Ewa	
– Ochrona zbiorów w bibliotekach w latach 2001-2002	10-13
Szafińska-Chadała Marzena	
– Uroczystości jubileuszowe w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Zielonej Górze	2-17
Szlachta Wiesława	
– Biblioterapia jako forma psychicznego wsparcia	5-13
Szyszko Mieczysław	
– Spotkanie przedstawicieli organizacji z obszaru bibliotekarstwa i informacji naukowej	5-11
Wasik Maria	
– Rok Norwidowski	3-13
Wilczyńska Grażyna M.	
– Skarby i rola bibliotek kościelnych	6-16
Zając Michał, Ochmański Mikołaj, Brzóska Robert	
– Międzynarodowa Szkoła Letnia studentów bibliotekoznawstwa w Hanowerze (11.07-20.07.2002 r.)	10-19

KSIAŻKA

Banacka Marianna	
– Nowe wydawnictwa słownikowe	1-16
Choleś Halina	
– Ekslibris w bibliotece szkolnej	9-12
Chruścińska Jadwiga	
– Nowy „Notes Wydawniczy” na nowe dziesięciolecie	6-23
Grzeszczak Łukasz	
– Jubileusz łódzkiego poety	11-16
Łaskarzewska Hanna	
– Zwroty polskich zbiorów bibliotecznych po Traktacie Ryskim	10-24
Nowicki Janusz	
– Co nowego w Wydawnictwie SBP w 2002 r.	3-18

Sadowska Jadwiga	
– Nagroda Naukowa SBP im. Adama Łysakowskiego	7/8-21
Sobięga Jolanta	
– „Kto jest kim?” wśród czasopism z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej	7/8-19
Tyska Joanna	
– Targowi pisarze	11-15

RECENZJE

Moje lektury

Banacka Marianna	
– Już wiem, jak się mam do Ciebie zwracać...	6-18
Czajkowski Franciszek	
– Dysleksja jest wszędzie. Co zatem robi twoja biblioteka?	9-15
Czerwik Ewa	
– Czytajmy „Nową Szkołę”!	9-19
Gawroński Andrzej	
– Z czym w XXI wiek	4-16
Podgórski Wojciech J.	
– Co zadecyduje o obliczu szkoły? – Biblioteka!	5-18
Chruścińska Jadwiga	
– Książki, które pomagają w pracy, które warto przeczytać!	1-15, 2-19, 3-15, 5-21, 6-19, 7/8-22, 9-18, 10-22, 11-19; 12-24

Świat książki dziecięcej

Błaszczak Lidia	
– Brzydkie bywa piękne, a upiorne sympatyczne	4-21
– Księżniczka z Nowego Jorku	3-16
– Pierwsze spotkanie z Kubą, Łukaszem i Emmą	5-23
– Przeżyć w niebezpiecznym świecie	11-16
– Przypomnijmy autorkę Ani z Zielonego Wzgórza	9-22
– Trzymać sztamę z (odpowiednimi) kotami	1-18
– Zwyczajna?	7/8-28
Chruścińska Jadwiga	
– Żegnamy Astrid Lindgren	3-19
Gruchacz Olga, Leksowska Anna	
– O czytaniu lektur szkolnych	2-22
Gruda Ewa	
– A teraz baśń...	5-24
– Lepiej być pięknym i bogatym...	1-20
– Nie bój się, Torhild!	4-22
– Nie taki diabeł straszny	7/8-28
– Nobel ze wspomnień serdecznych utkany	6-20
– Rok spełnionych snów Ezopa	1-17
– Non omnis moriar...	12-20
Kieltyk Izabela	
– Problemy egzystencjalne (starości śmierci) we współczesnej prozie „dziecięco-młodzieżowej”. Cz. 1. Literatura polska	2-20
– Cz. 2. Literatura obca	3-17
Kieltyk-Zaborowska Izabela, Ewa Witczak	
– Bliżej lektur dziecięcych	11-17

Cała Polska czyta dzieciom

Chruścińska Jadwiga	
– Cała Polska czyta dzieciom – II edycja	7/8-27
Mazur Stanisława	
– Dziennikarze czytają dzieciom	7/8-27

Kalejdoskop

Klukowski Bogdan	
– Co wyczyniają Niemcy (i Polacy)	11-20

– Dziura budżetowa połączyła podręczniki	7/8-26
– Gdy umiera człowiek	4-24
– Książki przeciw bombom	9-21
– Odchodzący arystokraci	5-22
– Przylapać rodaka na czytaniu	6-22
– Rekordzista Reich-Ranicki	2-23
– Setny noblista literacki Naipaul	1-19
– We Frankfurcie i Sztokholmie	12-25
– Woda z piekła rodem	10-23
– Wydawnicze wzloty i upadki	3-20
Salon Wydawców	
Kołodziejczyk Barbara	
– Obowiązek pamięci	9-20
– Przyjazne uniwersytety	5-24
Ludian Ewa	
– XX-lecie „Zeszytów Literackich	12-22
Salon Pisarzy	
Kołodziejczyk Barbara	
– Dwa w jednym	6-23
– Literatura i historia	7/8-25
Biblioteczka lektur nieco zapomnianych	
Siama Alfred	
– Kłątwa Ireny Lilien	7/8-30
Nowy leksykon czasopism bibliotekarskich	
Bzdawka Urszula	
– „Poradnik Bibliograficzno-Metodyczny”	7/8-24
Danczowska Halina	
– „Dostrzegacz Biblioteczny”	4-20
Drogosz Jacek	
– „Biuletyn Głównej Biblioteki Lekarskiej”	11-21
Piechowska Barbara	
– „Bibliotekarz Podlaski”	3-18
Wasik Maria	
– „Bibliotekarz Lubuski”	1-20

BIBLIOTEKA • ŚRODOWISKO

Adamska Alina	
– Działania marketingowe w bibliotece szkolnej	5-28
Bielecka Urszula	
– Biblioteka integracyjna i biblioteka wsparcia	6-24
Bieleń Zdzisław	
– Lublin ma dwie biblioteki publiczne im. H. Łopacińskiego	5-25
Farganus Agnieszka	
– Poczytaj ze mną!	4-25
Gawecka Aldona	
– Mała żoliborska bibliomania	11-25
Gawrońska Ewa	
– Oni są wśród nas	2-25
Hechsman Kinga	
– Galeria „Bakalarz” w Bibliotece Pedagogicznej w Myślenicach	5-27
Herman Maria	
– Punkt Informacji Europejskiej przy Powiatowej Bibliotece Publicznej w Sieradzu	2-26
– Teatr „Kameralny” przy Filii Bibliotecznej w Kliczkowie Małym	3-22
Jackowska Galina, Krasucka Jadwiga, Leszczyńska-Koziak Teresa	
– „Wszędzie dobrze, ale... w szkole najlepiej”	1-27

Koźmińska-Wójtowicz Maria	
– Bohater literacki, z którym najchętniej zaprzyjaźniłbym się	7/8-35
– Nietypowa biblioteka	11-24
Kuźmińska Krystyna	
– Sąddecka Biblioteka Publiczna	9-24
Landzberg Barbara	
– Bliżej książki	4-28
Mokrzycka Anna	
– Dni Książki 2001 w Bibliotece Publicznej w Piasecznie	4-29
Niedziela Stanisława	
– Dajmy dzieciom słońce – Chotomalia 2002	12-26
Niesiobędzki Wiesław	
– Bibliotekarze powiatu iławskiego troszczą się o biblioteki i czytelnictwo	7/8-32
Orzeł-Orlewicz Elżbieta, Kamiński Marek	
– 55-lecie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Warszawie	6-25
Piechnik Agnieszka, Jasińska Joanna	
– Jak przybliżyć uczniom najcenniejsze pozycje literatury dziecięcej w dobie kultury audiowizualnej	12-28
Pietraszek Anna	
– Filie biblioteczne też obchodzą rocznice	11-22
Romańczyk Małgorzata	
– Podróż po Europie	3-23
Stępniewska Barbara	
– Dzień Bibliotekarza i Bibliotek na Mazowszu	9-26
Studniewski Mirosław	
– Można także razem, czyli biblioteka publiczna w szkole	3-21
Szlachta Wiesława	
– Czytelnictwo grup specjalnych w śląskich bibliotekach samorządowych	10-24
Śliwicka Agata	
– Szkolna Akademia Filmowa propozycją na ciekawą edukację medialną	12-30
Wawirowicz Leokadia	
– Popracujmy trochę inaczej (realia i marzenia)	1-21
Włodyka Mliczek Anna	
– Z Pyzą i Przydróżką przez polską krainę	2-27
Zalewska Irena	
– Wpływ telewizji na rozwój intelektualny ucznia	6-27
 <i>Moja biblioteka</i>	
Czyż-Bortowska Bożena	
– Lekcje w bibliotece pedagogicznej	2-24
Mazur Stanisława	
– Gościli w naszej bibliotece...	10-27
Skubich Elżbieta	
– O współpracy nauczyciela z bibliotekarzem	7/8-31
Szymczak Mirosława	
– Przedszkolak w bibliotece publicznej	10-26
Zawadzka Małgorzata	
– Dlaczego (niektórzy) polscy wydawcy nie są fachowcami?	9-27
 <i>Zwiedzamy biblioteki</i>	
Chilińska Maria	
– Wycieczka do Słubic	1-23
Dzuła Genowefa	
– Nowy budynek Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Bełchatowie	5-29
Giżyńska Elżbieta	
– Wojskowe biblioteki oświatowe	7/8-35
Justyńska Marta, Osińska Sylwia	
– Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Bogatyni	7/8-33
Zielińska Halina	
– A może tak do Małego Płocka...	9-28

Świat bibliotek

Majewska Mirosława, Kamińska Sylwia	
– Organizacja i zarządzanie bibliotekami w Austrii i we Włoszech	12-18
Stępniewska Dominika	
– Wakacyjne wrażenia z praktyki bibliotecznej	11-26

WARSZTATY CZYTELNICZE

Dymel Maria	
– Kobiety niezwykle – montaż poetycki	3-27
Jarosik Iwona	
– Oto Muminki – na podstawie książki Tove Jansson pt. <i>Opowiadania z Doliny Muminków</i>	1-24
Kamyk Wanda	
– Jaselka	12-31
Kołtun Joanna	
– Wakacyjna lokomotywa z wierszami Juliana Tuwima	7/8-36
Kowalczyk Małgorzata	
– Dzień Małki – scenariusz uroczystości	5-31
Kozłowska Elżbieta Maria	
– Gdyby Szekspir się pomylił...	7/8-38
Kubiak Ewa	
– Andrzejkowe obrzędy	11-28
Majchrzak Elwira	
– Impreza szkolna z okazji „Dnia Ziemi”	7/8-43
Michałek Mirosława	
– Języki otwierają drogi świata	9-29
Niewczas Urszula	
– Andrzejki w bibliotece	11-29
Orcholska Katarzyna, Fryszkowska Iwona	
– Wokół „Quo vadis”	7/8-41
Skóra Lucyna	
– Czy znam Harry’ego Pottera?	4-30
Szymanowicz Małgorzata, Kotowicz Elżbieta	
– Dziennikarskie ABC...	2-28
Śmiech Ewa	
– Idzie wiosna...	4-32
Świniarska Jolanta	
– Konkurs mitologiczny	10-28
Trzcińska Danuta, Ślaba Zofia	
– Mój przyjaciel miś – scenariusz imprezy bibliotecznej towarzyszącej wystawie misiów i książek, zorganizowanej z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia (25.11.)	10-29
Wakuluk Halina	
– Wielkanocne wierszowanie – tradycje i zwyczaje	3-28
Walczak Beata	
– Jak powstaje dzieło filmowe?	6-29

Bibliografia

Drozdowska Józefa	
– Szkodliwość palenia tytoniu. Zestawienie bibliograficzne	11-30
Horowska-Baranek Elżbieta	
– Tove Jansson – w kręgu Muminków. Zestawienie bibliograficzne za lata 1994-2001 (wybór)	1-28
Orzeł Danuta	
– Jak integrować i „poruszać się” po ścieżkach? Zestawienie bibliograficzne w wyborze	3-25
Oziemkowska Wioletta	
– Metody i techniki zwiększania efektywności pracy umysłowej	9-30
Śliwicka Agata	
– Edukacja filmowa – zestawienie bibliograficzne	5-33
– Literatura na ekranie	6-31

POŻEGNANIA

Byczyńska Ewa	
– Halina Maria Dzierbińska	12-35
Czapnik Andrzej	
– Janina Kicińska (1908-2001)	3-31
Farajewicz Grażyna	
– Janina Żelechowska (1936-2001)	2-31
Grzejszczak Łukasz	
– Izabela Nagórska (22.04.1913 – 17.11.2001)	6-33
Jakubas-Szczepka Agnieszka	
– Danuta Misiek (1955-2001)	4-33
Karczewska Mieczysława, Bronicz Barbara	
– Zofia Olszewska-Siepa (1948-2002)	7/8-48
Kościów Janina	
– Kamila Wartanowicz (1911-2000)	1-31
Lenczowski Artur	
– Aniela Krzoska	10-32
Rogowska Zofia	
– Łucja Gniadek (1938-2002)	11-34

PRAWO BIBLIOTECZNE

Howorka Bolesław	
– Trybunał Konstytucyjny orzekał w sprawie podatku od czasopism specjalistycznych	10-31
Kuźmińska Krystyna	
– Nowy statut i regulamin organizacyjny Ministerstwa Kultury	1-30
– Sprawy książki, bibliotek i czytelnictwa w resorcie kultury	7/8-46
– Stosowanie ustawy tzw. kominowej	3-29
– Wliczanie okresów pracy w gospodarstwie rolnym do stażu pracowniczego	6-33
– Wokół prawnych problemów nauczycieli bibliotekarzy. Część 1	11-33
– Wokół prawnych problemów nauczycieli bibliotekarzy. Część 2	12-33

LISTY I OPINIE

Andrzejewska Jadwiga	
– Wokół łączenia bibliotek publicznych ze szkolnymi	6-34
Niedziela Stanisława	
– «Biblioteczka Poradnika Bibliotekarza»	12-35
Psyk Jolanta	
– Jak to zrobić	7/8-47
Sadowska Jadwiga	
– <i>Vademecum bibliotekarza</i> , czyli kot w worku za 299 zł	11-35

Z twórczości bibliotekarzy

A. K.	
– Wiersze Tęczowej Pani	7/8-48
Drozdowska Józefa	
– O pewnej bombce	12-23
Nowak Kazimiera	
– Matka Rodzicielka	5-33
– Wysłałam po słońce	7/8-50

WI@DOMOŚCI

Barbara Tomkiewicz prezesem Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich	
Bartoszewicz-Zykubek Krystyna	
– Dni Literatury Dziecięcej w MBP w Olsztynie	9-31
Bierczyński Piotr	
– „Ci, których zabrakło...” Biogramy zmarłych bibliotekarzy w Internecie	1-32
Chruścińska Jadwiga	
– Będzie kopia Biblii Gutenberga	1-33

– Biblioteka szkolna, biblioteką jakości	10-35
– „Bibliotekarz Podlaski” nr 4/2002	9-32
– Biblioteki w Euroregionie NYSA	12-36
– CEBID w Jarocinie	7/8-49
– [Czwarty] IV Piknik Europejski w Książnicy Płockiej	9-32
– [Dwunaste] 12. Targi Książki Edukacyjnej – Edukacja XXI	5-34
– Edukacja na odległość dla społeczeństwa informacyjnego. Oczekiwania bibliotek – teoria i praktyka	9-32
– Festiwal książki „Bibliomania”	6-35
– Galeria Darczyńców Biblioteki Narodowej	6-36
– Grecy – na końcu rankingu czytelnictwa	10-35
– Ikar w wydaniu dziecięcym	12-37
– Konferencja dyrektorów wojewódzkich bibliotek pedagogicznych w Sulejówku	12-36
– Książka litewska i łotewska	6-36
– Monografia Biblioteki Zespołu Szkół nr 1 w Elblągu	2-32
– Nagrody Edukacja XXI	6-15
– Nowa Biblioteka Aleksandryjska	1-33
– Nowa biblioteka w warszawskim Wilanowie	10-34
– Nowelizacja ustawy o zamówieniach publicznych	3-33
– Nowe normy w bibliotekarstwie i informacji naukowej	7/8-49
– Nowy budynek MiPBP w Belchatowie	2-32
– Obrady kierowników CEBID w Olsztynie	7/8-49
– O budownictwie i wyposażeniu współczesnej biblioteki – w aspekcie potrzeb niepełnosprawnych	2-32
– Ogrody Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie	7/8-50
– Papież Jan Paweł II przed Biblioteką PAT w Krakowie	10-34
– Prymasi polscy w Bibliotece Publicznej „na Koszykowej” w Warszawie	1-33
– PuLMAN – Public Libraries Mobilising Advances Networks	10-35
– Razem w XXI wieku – konferencja Sekcji Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych przy ZG SBP	6-36
– Specjalny numer „Notesu Wydawniczego” i „Bibliotekarza”	10-35
– Święto książki. 47 Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie	6-35
– Trwa budowa MiPBP w Belchatowie	1-33
– [Trzecie] III Walne Zgromadzenie Członków Polskiego Związku Bibliotek	3-32
– Współczesna sztuka książki	12-36
Czerniak Ewa	
– Oświata i biblioteki w Danii	10-34
Dzieci w Wielkiej Brytanii czytają tylko Harry’ego Pottera	9-33
[Dziewięćdziesiąt pięć] 95 lat działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie	11-21
[Dziewiąte] IX Biennale Ekslibrisu Żary 2002	7/8-50
Promocja książki Anny Onichimowskiej w Bibliotece Publicznej „na Koszykowej”.	
Wystawa prac plastycznych nagrodzonych na Biennale Ilustracji w Bratysławie 2001	5-35
Honorowe dyplomy dla mecenasów Biblioteki Narodowej	2-33
Ikar dla Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bochni	6-36
Kanon książek dla dzieci i młodzieży – inicjatywa „Gazety Wyborczej”	12-37
Kocurek Bogdan	
– Katalogi Książnicy dostępne w Internecie	12-36
– „Książka do domu” – nowa usługa biblioteczna	11-36
– Mistrzostwa szybkiego czytania w Książnicy Beskidzkiej	12-36
[Konkurs] Literacki im. S. Grochowiaka	5-35
Kopenhaga ma nową bibliotekę	7/8-50
Lipowska Irena	
– Wieczór autorski bibliotekarki Danuty Dąbrowskiej-Lew w Bielszowicach	1-34
Literatura dziecięca i czytelnictwo dzieci u progu nowego tysiąclecia	1-33
M. B.	
– Kolejny numer rocznika „Biblioteka”	5-35
Majcher Anna	
– O digitalizacji zbiorów w BUW-ie	4-43
– 85 rocznica powstania SBP i 50 rocznica śmierci A. Łysakowskiego – jubileuszowa sesja naukowa	9-31

Malicki Jan	
– Wystawa grafik Daniela M. Chodowieckiego w Bibliotece Śląskiej	4-34
Maria Kownacka – fascynacje – pasje – sentymenty	11-36
Miszczuk Robert	
– Sekcja Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych przy ZG SBP już działa	1-34
Nagroda Polskiej Sekcji IBBY za upowszechnianie czytelnictwa dzieci i młodzieży	3-33
Nowa Biblioteka Aleksandryjska już otwarta	11-36
Nowy serwis Biblioteki Narodowej	7/8-50
„O Laur Jabłoni” – konkurs poetycki	5-35
„O Laur Jabłoni 2002”	11-36
Pawlicka Elżbieta	
– Dzień Bibliotekarza w Łodzi	7/8-49
Pethe Aleksandra	
– Twórczość Tolkiena w Bibliotece Śląskiej	3-32
Promocja książek przez Internet	3-33
Publikacje bibliotekarzy wielkopolskich	3-33
Rossienik Katarzyna	
– Poświętowska w bibliotece	12-36
– Sekcja Bibliotek Pedagogicznych i Szkolnych przy ZG SBP	4-19
Simlat Bożena	
– Nagroda ministra kultury dla biblioteki w Jaskowej Górnej	4-34
Stefańczyk Elżbieta	
– Bibliotekarstwo elbląskie ma już 400 lat	3-32
Szymanowski Wojciech	
– IX Forum Czytelnicze „Kultura – informacja – biblioteka”. Polskie Towarzystwo Czytelnicze i Wojewódzka Biblioteka Publiczna zapraszają bibliotekarzy do Cedzyny	4-23
Wszystko o wypożyczeniach międzybibliotecznych	7/8-49
Zajac Michał	
– Prorynkowy profil studiów w IINiSB UW	1-34
Zygmunt Krasieński – nowoczesny romantyk	4-34

Dodatki do „Poradnika Bibliotekarza”

Bilska Grażyna	
– Laureaci literackiej Nagrody Nobla. Kalendarz rocznic 2003	nr 12
Drzewiecki Marcin	
– Akredytacja na kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowa	nr 9
Kisilowska Małgorzata	
– Spis treści za rok 2001	nr 2
Kubisa Atomira	
– Kalendarium rocznic w 2003 roku. Część 1.	nr 10
– Kalendarium rocznic w 2003 roku. Część 2.	nr 11

NASI AUTORZY

Adamska Alina 5-28	Bronicz Barbara 7/8-48
Andrzejewska Jadwiga 6-34	Brzóska Robert 7/8-14; 10-19
Banacka Marianna 1-16; 5-35; 6-18; 12-10	Budyńska Barbara 3-3; 10-15
Banasiak Wiesława 2-12	Burska Joanna 11-3
Bartoszewicz-Zykubek Krystyna 9-31	Buźniak Anna 3-14
Bereśniewicz Maria 2-15; 11-13	Byczyńska Ewa 12-35
Biela Alicja 7/8-13	Bzdawka Urszula 7/8-24
Bielecka Urszula 6-24	Chilińska Maria 1-23
Bieleń Zdzisław 5-25	Chołost Halina 9-12
Bierczyński Piotr 1-32	Chruścińska Jadwiga 1-2, 15, 33; 2-2, 19, 32; 3-2, 15,
Biliński Lucjan 1-12; 2-3; 4-10	19, 32, 33; 4-2, 14; 5-2, 15, 21, 34; 6-2, 11, 15, 19,
Bilska Grażyna 12-dod.	23, 35, 36; 7/8-2, 22, 27, 49, 50; 9-2, 18, 32; 10-2,
Błaszczuk Lidia 1-18; 3-16; 4-21; 5-23; 7/8-28; 9-22;	22, 34, 35; 11-2, 19; 12-2, 24, 36, 37;
11-16	Czajkowski Franciszek 1-6; 9-15
Błaszczuk Sylwia 12-14	Czapnik Andrzej 3-31
Bogalska Stanisława 3-12	Czerniak Ewa 4-19; 9-19; 10-34

Czyż-Bortowska Bożena 2-24

Danczowska Halina 4-20

Denisiuk Małgorzata 7/8-10

Drogosz Jacek 11-21

Drozdowska Józefa 11-30; 12-23

Drzewiecki Marcin 6-11; 9-dod.

Dudek Wanda 7/8-10

Dymel Maria 3-27

Dżula Genowefa 5-29

Farajewicz Grażyna 2-31

Farganus Agnieszka 4-25

Frołow Jakub 12-8

Fryszkowska Iwona 7/8-41

Gawecka Aldona 11-25

Gawrońska Ewa 2-25

Gawroński Andrzej 4-16

Giżyńska Elżbieta 7/8-35

Gruchacz Olga 2-22

Gruda Ewa 1-17; 4-22; 5-24; 6-20; 7/8-28; 12-20

Grzejszczak Łukasz 6-33; 11-16

Gwóździk Jolanta 9-13

Hechsman Kinga 5-27

Herman Maria 2-26; 3-22

Horowska-Baranek Elżbieta 1-28

Howorka Bolesław 10-31

Jackowska Galina 1-27

Jagiello Michał 6-9

Jakubas-Szczepka Agnieszka 4-33

Jarosik Iwona 1-24

Jasińska Joanna 12-28

Justyńska Marta 7/8-33

Kamińska Sylwia 10-18; 12-18

Kamiński Marek 6-25

Kamyk Wanda 12-31

Karczevska Mieczysława 7/8-48

Kiełtyk-Zaborowska Izabela 2-20; 3-17; 11-17

Kisilowska Małgorzata 2-dod.

Klanowska Krzysztofa 10-6

Klukowski Bogdan 1-19; 2-23; 3-20; 4-24; 5-22; 6-22; 7/8-26; 9-21; 10-23; 11-20; 12-25

Kobierska-Maciuszko Ewa 7/8-3

Kocurek Bogdan 5-35; 7/8-50; 11-36; 12-36

Kołodziejczyk Barbara 5-24; 6-23; 7/8-25; 9-20

Kołatun Joanna 7/8-36

Kotowicz Elżbieta 2-28

Kościów Janina 1-31

Koźmińska-Wójtowicz Maria 7/8-35; 11-24

Kowalczyk Marzena 2-6

Kowalczyk Małgorzata 5-31

Kowolik Piotr 10-3

Kozłowska Elżbieta Maria 7/8-38

Krasucka Jadwiga 1-27

Kubiak Ewa 11-28

Kubisa Atomira 10-dod.; 11-dod.

Kubów Stefan 9-13

Kulma Tadeusz 7/8-17

Kulak Anna 3-7

Kuźmińska Krystyna 1-30; 3-29; 6-33; 7/8-46; 9-24; 11-33; 12-33

Landzberg Barbara 4-28

Leksowska Anna 2-22

Lenczowski Artur 10-32

Leszczyńska-Koziak Teresa 1-27

Lewandowicz Grażyna 10-12; 11-12

Lipowska Irena 1-34

Ludian Ewa 12-22

Łaskarzewska Hanna 1-10; 5-14; 10-24; 11-9

Majcher Anna 4-34; 9-31

Majchrzak Elwira 7/8-43

Majewska Mirosława 12-18

Malicki Jan 4-34

Małachowska Janina 4-14

Mazur Stanisława 7/8-27; 10-27

Michalek Mirosława 9-29

Milewska Inka 10-7

Miszczyk Robert 1-34

Mokrzycka Anna 4-29

Monastyrzewska Wanda 6-15

Niedziela Stanisława 4-5; 12-26; 12-35

Niesiobędzki Wiesław 7/8-32

Niewczas Urszula 11-29

Nowak Kazimiera 5-33; 7/8-50

Nowicki Janusz 3-18

Ochmański Mikołaj 10-19

Orawski Adrian 11-6

Orchońska Katarzyna 7/8-41

Orzeł Danuta 3-25

Orzeł-Orlewicz Elżbieta 6-25

Osińska Sylwia 7/8-33

Oziemkowska Wioletta 9-30

Pawlicka Elżbieta 7/8-49

Pethe Aleksandra 3-32

Piechnik Agnieszka 12-28

Piechowska Barbara 3-18

Pietraszek Anna 11-22

Piórkowska Urszula 3-10

Plewko Ewa 6-3

Podgórski Wojciech J. 5-18

Psyk Jolanta 7/8-47

Radziejewska-Hilchen Anna 4-13

Rogowska Zofia 11-34

Romańczyk Małgorzata 3-23

Rossienik Katarzyna 12-36

Rzeczowska Barbara 9-5

Rzepka Dorota 12-3

Sadowska Jadwiga 1-3; 6-9; 7/8-21; 10-9; 11-35

Siamia Alfred 7/8-30

Simlat Bożena 4-34

Skarżyńska Maria 1-6;

Skóra Lucyna 4-30

Skubich Elżbieta 7/8-31

Słaba Zofia 10-29
Smoleńska Aleksandra 7/8-7
Sobielga Jolanta 7/8-19
Spirydonow Teresa 3-7
Stachowska-Musiał Ewa 10-13
Stefańczyk Elżbieta 3-32; 5-8; 7/8-49; 9-9
Stępniewska Barbara 9-26
Stępniewska Dominika 11-26
Straus Grażyna 5-6
Studniewski Mirosław 3-21
Szafińska-Chadała Marzena 2-9; 2-17
Szczerbacz Monika 6-7
Szlachta Wiesława 5-13; 10-24
Szpułak Grażyna 9-3
Szymanowicz Małgorzata 2-28
Szymanowski Wojciech 4-23
Szymczak Mirosława 10-26
Szyszko Mieczysław 5-11

Śliwicka Agata 1-30; 5-33; 6-31, 12-30
Śmiech Ewa 4-32

Świerczyńska-Jelonek Danuta 4-3; 5-3
Świniarska Jolanta 10-28

Trzcińska Danuta 10-29
Tyszkowa Joanna 11-15

Wakuluk Halina 3-28
Walczak Beata 6-29
Wasik Maria 1-20; 3-13
Wawirowicz Leokadia 1-21
Wilczyńska Grażyna M. 6-16
Witczak Ewa 11-17
Włodyka-Mliczek Anna 2-27
Wójcik Izabella 9-7

Zajac Michał 10-19, 34
Zalewska Irena 6-27
Zawadzka Małgorzata 9-27
Zielińska Halina 9-28

MARIANNA BANACKA

Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW

Poradnik BIBLIOTEKARZA nr 1 (634), 2003

W NUMERZE

Od redaktora	2
PROBLEMY • DOŚWIADCZENIA • OPINIE	
Lucjan Biliński	3 Biblioteczny akcent 2002 roku
Teresa E. Szymorowska	8 INFOBIBnet – szansa czy złudna nadzieja?
Elżbieta Jasiak	10 INTEL® – Nauczanie ku przyszłości w bibliotece szkolnej
<i>Człowiek w świecie mediów</i>	
Marian Walczak	11 Media w edukacji współczesnego człowieka. Cz. 1
RELACJE	
Witold Sulimierski	15 Standaryzacja kosztów w bibliotekach publicznych
KSIĄŻKA	
<i>Świat książki dziecięcej</i>	
Lidia Błaszczyk	16 Czy można rzucić okiem?
	18 <i>Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać!</i> Oprac. Jadwiga Chruścińska
<i>Kalejdoskop</i>	
Bogdan Klukowski	19 Bertelsmann w opałach
<i>Salon pisarzy</i>	
Ewa Ludian	20 Tadeusz Drewnowski
Dominika Stępniewska	21 Książka pod choinkę. 13. Krajowe Targi Książki
	21 Finał akcji „Cała Polska czyta dzieciom” (D. S.)
BIBLIOTEKA • ŚRODOWISKO	
<i>Moja biblioteka</i>	
Maria Morzyńska	22 Współpraca biblioteki szkolnej z muzealną
Władysław Michnał	23 Czy mandala jest ciekawsza od książki?
<i>Zwiedzamy biblioteki</i>	
Małgorzata Jezierska	23 Zapraszam do Łukowa
Irena Bekasińska, Ewa Magiera	24 Henryk Sienkiewicz – pisarz – noblista
WARSZTATY CZYTELNICZE	
Lucyna Partyka	25 Internet w teorii i praktyce
Renata Kramarczyk, Anna Maria Nowak	27 Media jako nośniki informacji
Jadwiga Granosik	28 Komputerowy katalog biblioteczny
<i>Książka w sieci</i>	
Łukasz Ratajczak	30 Witryny internetowe bibliotek. Elektroniczne serwisy
<i>Listy i opinie</i>	
Urszula Camborini	31 „Cała Polska czyta dzieciom”
Wi@domości	31
<i>Dodatek</i>	
Marianna Banacka	Spis treści „Poradnika Bibliotekarza” za rok 2002

Mija kolejny rok naszej współpracy przy redagowaniu „Poradnika Bibliotekarza”. Początek każdego nowego roku stawia przed nami nowe wyzwania, zobowiązania, koncepcje i plany. Do tradycji już należy podejmowanie przez redakcję czasopism zobowiązań wobec swoich czytelników. Tak jest i w przypadku naszego pisma. W zeszłorocznej ankiecie sformułowaliście Państwo szereg dezyderatów dotyczących zawartości treściowej „Poradnika”, a zwłaszcza zagadnień, które wymagają szerszego i bardziej wnikliwego omówienia na łamach czasopisma. W miarę możliwości postaramy się te sugestie Państwa zrealizować. Już w numerze pierwszym A. D. 2003 pojawiają się nowe tematy. Inaugurujemy cykl artykułów nt. mediów, a zwłaszcza ich roli w społeczeństwie jako nośników informacji i komunikacji społecznej, narzędzi uczenia się i pracy intelektualnej człowieka. Przełom XX i XXI w. określany jest często epoką mediów. Media zapewniają dostęp do informacji, stwarzają człowiekowi możliwość szybkiego i dokładnego działania. Media (radio, telewizja, filmy, komputery, Internet a także gazety, czasopisma, plakaty, książki, płyty, kasety, dyski wraz z urządzeniami odtwarzającymi) stanowią łącznik między człowiekiem a kulturą. Wiedza o mediach staje się nieodzownym elementem wykształcenia współczesnego bibliotekarza, znajdując odpowiednie miejsce w programach kształcenia i doskonalenia zawodowego; jest niezbędna w praktycznej działalności bibliotecznej. Cykl artykułów pod wspólnym tytułem „Człowiek w świecie mediów” przygotował dla Państwa prof. dr hab. Marian Walczak. Sądzę, że taki skrócony kurs wiedzy medialnej zyska aprobatę naszych czytelników. Zapraszam zatem do lektury pierwszego „odcinka” pt. „Media w edukacji współczesnego człowieka”, w którym zapoznamy się z pojęciem mediów i multimedii, ich funkcjami i rolą w społeczeństwie informacyjnym. Kolejny nowy cykl pt. „Książka w sieci” autorstwa Łukasza Ratajczaka jest odpowiedzią na dezyderaty czytelników. W tej rubryce prezentowane będą sylwetki wityrn internetowych bibliotek (tych dużych, znaczących, ale także i mniejszych; o wyborze decyduje staż w Internecie oraz walory merytoryczne informacji internetowej), elektroniczne serwisy dotyczące problematyki książki i bibliotek – w szerokim tego słowa znaczeniu. Bardzo proszę o nadsyłanie uwag nt. prezentacji wyżej omówionych problemów.

Na dzień dzisiejszy nie przewidujemy większych zmian w „Poradniku”, zamierzając wprowadzać wszelkie innowacje stopniowo w ciągu roku. Już teraz mogę zapewnić czytelników, że redakcja będzie częściej zamieszczała materiały o charakterze praktycznym.

W numerze pierwszym, oprócz rekomendowanych wyżej treści, polecam Państwu artykuł Lucjana Bilińskiego (lubianego autora naszych czytelników) nt. zeszłorocznych akcentów w bibliotekarstwie. Tekst dotyczy najważniejszych wydarzeń, jakie miały miejsce w kulturze i bibliotekarstwie – w 2002 r. Do sytuacji polskiego bibliotekarstwa, a zwłaszcza komputeryzacji i budowy infrastruktury informatycznej i zaległości w tym zakresie nawiązuje interesujący materiał autorstwa Teresy E. Szymorowskiej pt. „INFOBIBnet – szansa czy złudna nadzieja”. Szansę dla bibliotek stwarza realizacja projektu INFOBIBnetu, którego głównym zadaniem jest zapewnienie współpracy bibliotek w budowie wspólnych zasobów wiedzy i komunikacji – w celu zaspokojenia potrzeb informacyjnych i edukacyjnych Polaków. Inny program „INTEL – Nauczanie ku przyszłości” omówiony w kolejnym artykule, jest adresowany do nauczycieli – bibliotekarzy; dotyczy zasadności włączenia technologii informacyjnej i komunikacyjnej do pracy w bibliotece szkolnej. Uzupełnieniem problematyki omawianej w dziale „Problemy. Doświadczenia. Opinie” jest relacja z konferencji pt. „Standaryzacja kosztów w bibliotekach publicznych”. Biblioteka w tych rozważaniach potraktowana została jako przedsięwzięcie, w którym możliwe jest zastosowanie analizy ekonomicznej. Produktem wyjściowym biblioteki jest jej wielkość, jakość oraz dostępność usług informacyjnych. Dużym powodzeniem cieszą się wśród naszych czytelników materiały repertuarowe. W tym numerze dotyczą one również problematyki komputerowej i medialnej. Do praktycznego wykorzystania proponujemy zestawienie bibliograficzne nt. Internetu oraz lekcje biblioteczne („Komputerowy katalog biblioteczny”, „Media jako nośniki informacji”).

Życzę Państwu udanej lektury oraz satysfakcji zawodowej w 2003 r. Dziękuję za życzenia świąteczne i noworoczne skierowane do redakcji.

JADWIGA CHRUŚCIŃSKA

Autorkę artykułu pt. Problemy opracowania rzeczowego na przykładzie Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej proszę o szybki kontakt z redakcją, tel. 0505-078-945 lub 822-43-49.

Biblioteczny akcent 2002 roku

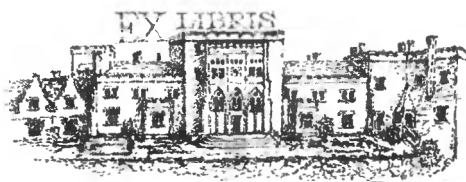
LUCJAN BILIŃSKI

Rok 2002 nie był przełomowym dla polskiego bibliotekarstwa. Wprawdzie problemy bibliotekarstwa w ogóle, a sprawy Biblioteki Narodowej w szczególności, były przedmiotem obrad Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu, ale nie było powodu wprowadzenia ich pod obrady plenum Sejmu RP. Stąd ani „Samoobrona”, ani Liga Polskich Rodzin dotychczas jeszcze nie miały okazji wypowiedzenia się na szerszym forum w sprawach bibliotek.

Trudno natomiast ocenić, jak bibliotekarze przyjęli dokonane w 2002 r. przekształcenia organizacyjne dotyczące instytucji związanych bezpośrednio lub pośrednio z bibliotekarstwem.

Co zlikwidowano, co utworzono?

1. Likwidacja Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy im. J. Lelewela w Jarocinie

Po licznych próbach zmiany profilu i statusu Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy im. J. Lelewela w Jarocinie, działającego od 30 grudnia 1948 r., nastąpiła jego likwidacja. Stało się to na podstawie zarządzenia nr 25 Ministra Kultury z dnia 24 kwietnia 2002 r. w sprawie likwidacji Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy im. J. Lelewela w Jarocinie¹. Zgodnie z § 2.1. tego zarządzenia Majątek Skarbu Państwa, będący w użytkowaniu tego Ośrodka oraz mienie będące jego własnością stało się majątkiem Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie – z przeznaczeniem na filię w Jarocinie. Nauczyciele oraz pracownicy administracji

zlikwidowanego Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy im. J. Lelewela w Jarocinie stali się nauczycielami i pracownikami Centrum.

To bardzo istotne przekształcenie organizacyjne wpłynie na działalność organizacyjną i programową filii w Jarocinie. O niektórych problemach wynikających z tego faktu sygnalizowano na posiedzeniu Rady Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, które odbyło się w dniu 28 października 2002 r.

2. Oficjalne zakończenie misji Instytutu Kultury

Działający od kilku lat na krawędzi istnienia i nieistnienia Instytut Kultury przestał funkcjonować z dniem 15 października 2002 r. Zdecydowało o tym rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 7 października 2002 r. w sprawie likwidacji jednostki badawczo-rozwojowej o nazwie „Instytut Kultury w Warszawie”². W przeszłości Instytut Kultury prowadził badania interesujące środowiska bibliotekarskie, a nawet niektóre problemy podejmowane przez Instytut dotyczyły sfery oddziaływania bibliotek. Ponieważ za cały okres działalności Instytut ten nie doczekał się najmniejszego hasła w żadnej polskiej encyklopedii (w odróżnieniu od np. Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej), warto zasygnalizować jego niektóre dokonania. Kierownictwo Instytutu podjęło ambitne zadanie wydania wielotomowej *Encyklopedii Kultury Polskiej XX wieku* pod redakcją prof. Sława Krzemienia-Ojaka, ale po ukazaniu się pierwszych tomów dalszego ciągu nie było. Instytut publikował takie opracowania, jak: *Kultura polska w dekadzie przemian*³, *Podział środków publicznych na kulturę przez organa administracji państwowej: zasady, formy, kryteria*⁴, *Sytuacja kultury*

² Dz. U. nr 172 poz. 1409.

³ *Kultura polska w dekadzie przemian*. Red. nauk. Teresa Kostyrko, Marcin Czerwiński. Warszawa: Instytut Kultury, 1999 s. 368.

⁴ *Podział środków publicznych na kulturę przez organa administracji państwowej. Zasady, formy, kryteria*. Pod red. Stanisławy Golinowskiej. Warszawa: Instytut Kultury, 1994 s. 190.

¹ Dz. Urz. MK nr 2 poz. 28.

polskiej w końcu XX wieku: szkic prognostyczny⁵, *Aktywność kulturalna Polaków*⁶, *Wiedza o polityce kulturalnej: próba typologii problemów*⁷. Publikacje te były dość znane i komentowane w środowisku bibliotekarskim.

Bibliografia Narodowa zanotowała łącznie 80 publikacji książkowych Instytutu Kultury. Na tym kończy się rozdział historii funkcjonowania Instytutu Kultury. W tym miejscu chciałbym zapytać: co się stało z największym majątkiem Instytutu w postaci komputerowej bazy instytucji kultury? Przez ostatnie lata przekonywująco twierdzono, że istnienie Instytutu Kultury jest uzasadnione dalszym wzbogacaniem i weryfikacją owej bazy i na to szły pieniądze, i to nie małe, głównie z Komitetu Badań Naukowych⁸. A może było to bezcelowe inwestowanie?

3. Trzy w jednej, czyli Narodowe Centrum Kultury

Z dniem podpisania weszło w życie zarządzenie nr 29 Ministra Kultury z dnia 7 maja 2002 r. w sprawie połączenia instytucji kultury: *Centrum Animacji Kultury, Instytutu Dziedzictwa Narodowego i Krajowego Ośrodka Dokumentacji Regionalnych Towarzystw Kultury w Ciechanowie oraz utworzenia Narodowego Centrum Kultury i nadania mu statutu*⁹.

W wyniku połączenia tych trzech instytucji kultury, powstało Narodowe Centrum Kultury, które przejęło mienie i wierzytelności łączonych instytucji kultury (m.in. Centrum stało się właścicielem Ośrodka i nieruchomości w Łu-

cznicy – gmina Pilawa). Statut Narodowego Centrum Kultury (stanowi on załącznik do wymienionego zarządzenia Ministra Kultury) określił dla Centrum następujące cele i zadania:

- Promocja polskiego dziedzictwa narodowego jako elementu wspólnego, europejskiego dziedzictwa kulturalnego.
- Kreowanie idei kultury jako sfery i narzędzia rozwoju społeczno-gospodarczego oraz edukacji obywatelskiej.
- Inspirowanie społecznego ruchu kulturalnego i aktywnego uczestnictwa w kulturze społeczności lokalnych.
- Prowadzenie informacji kulturalnej.
- Pozyskiwanie środków pozabudżetowych z funduszy krajowych i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej i wykorzystywanie ich na realizację zadań Centrum.

Pracownicy łączonych instytucji kultury stali się z dniem połączenia pracownikami Centrum. To oni będą realizować nowe cele i zadania Centrum, a o efektach ich pracy dowiemy się w dalszej perspektywie, przy założeniu, że ta połączona instytucja nie ulegnie kolejnej reorganizacji.

Tymczasem trudno przewidzieć przyszłość tego Centrum, jeśli instytucje kultury o najstarszej metryce ulegają reorganizacji, o czym świadczy podany wcześniej przykład Jarocina.

Skoło już o „metryce” mowa, to rok 2002 może być klasycznym przykładem, jak można ten dokument odnoszący się do powstania biblioteki należycie wykorzystać aby poprawić *image* książki. A jubileuszy bibliotek mieliśmy ostatnio dostatek...

Jubileusze bibliotek: duże i mniejsze, okrągłe i okragłopodobne

Gdyby ktoś prowadził kronikę jubileuszy bibliotek i instytucji z bibliotekarstwem związanych doszedłby do wniosku, że jest to żywioł trudny do opanowania, bo jubileusze mają niekiedy bardzo różne punkty odniesienia. Tak np. było z instytucją, z którą czuję się związany – Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej w Warszawie. Otóż jego protoplasta – Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy obchodziło w 1993 r. swoje 40-lecie, natomiast trzy lata później, w 1996 r., jubileusz dwudziestopięciolecia, bo tyle czasu upłynęło od daty zmiany nazwy Państwowego Ośrodka Kształcenia Korespondencyjnego Bibliotekarzy na Centrum Usta-

⁵ Andrzej Ziemiński: *Sytuacja kultury polskiej w końcu XX wieku. Szkic prognostyczny*. Warszawa: Instytut Kultury 1987.

⁶ *Aktywność kulturalna Polaków*. Praca zbiorowa pod red. Lucjana Adamczuka. Warszawa: Instytut Kultury 1988 s. 296.

⁷ Sław Krzemień-Ojak, Andrzej Ziemiński: *Wiedza o polityce kulturalnej. Próba typologii problemów*. Warszawa: Instytut Kultury 1984 s. 32.

⁸ Na podstawie tej bazy powstało kilka wersji mapy Polski z naniesionymi na niej placówkami kultury. Tak wykonana mapa, przypominała portret „najjaśniejszego pana” w barze Palivca, odwiedzanego często przez Szwajka. Otóż ów portret trzeba było wynieść na strych, bo było na nim za dużo „śladów” pozostawionych przez muchy. Mapa z naniesioną na niej siecią placówek kultury, stwarzała podobne wrażenie z powodu mnogości punkcików, chociaż były one wielokolorowe, a nie jednobarwne, jak w przypadku portretu. Były osoby, które zachwycaly się tym plastycznym obrazem rozmieszczenia placówek kultury, inne z góry domyślały się, że tam gdzie jest gęstsze zasiedlenie (np. w zachodnich województwach) tam musi być więcej placówek kultury.

⁹ Dz. Urz. MK nr 2 poz. 32.

wicznego Kształcenia Bibliotekarzy. Główne uroczystości tego jubileuszu odbyły się we wrześniu 1996 r. w Gdańsku (z okazji zorganizowanego tam seminarium). Trzeba się było spieszyć, bo na 1997 r. wyznaczony został jubileusz 45-lecia CUKB. W 2000 r. CUKB zmieniło nazwę na Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, które już w 2005 r. będzie mogło obchodzić jubileusz pięciolecia. A w 2003 r. – pięćdziesięciolecia działalności instytucji, wywodzącej się w prostej linii od POKKB. Z moich obserwacji wynika jednak, że obecna dyrekcja Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej w Warszawie za jubileuszami i świętowaniem nie przepada, ale z pewnością okrągłe jubileusze dostrzeże.

Zatrzymajmy się jednak na innych jubileuszach bibliotekarskich, których rok 2002 nam nie poskąpił.

Na czoło wysuwa się 85. rocznica powstania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, połączona z 50. rocznicą śmierci Adama Łysakowskiego. Sesja jubileuszowa z tej okazji została zorganizowana w dniu 10 września 2002 r. w Bibliotece Narodowej w Warszawie. W programie sesji przewidziany był referat sekretarza generalnego SBP Elżbiety Stefańczyk pt. „85 lat Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Rola Adama Łysakowskiego”. Autorka referatu przedstawiła 85-letnią historię SBP w kształcie i rozmiarach zbliżoną do blisko 300-stronicowej *Kroniki SBP* (może z małymi skrótami), opracowaną pod redakcją Andrzeja Kempy. Starczyło jej jeszcze czasu na omówienie zasług Adama Łysakowskiego dla SBP. Jeśli po tym referacie ktoś przypuszczał, że już wszystko wie o Adamie Łysakowskim, to się pomylił, bo dodatkowe informacje, w ujęciu naukowym, otrzymał z referatów dr Jadwiga Sadowskiej, prof. Krzysztofa Migonia, dr Mirosławy Zygmunt i Piotra Bierczyńskiego. Wręczone też zostały medale nagrody naukowej SBP im. Adama Łysakowskiego. W uroczystości tej uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury – Rafał Skąpski.

Dziesięć lat wcześniej niż Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich powstała Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Uroczystości jubileuszowe odbyły się 21 października 2002 r. Przez ten okres jubilatka zmieniła się do tego stopnia, że można tu użyć dawnego określenia, że *jest ta sama biblioteka, ale nie taka sama*. Zaważyły na tym ostatnie przekształcenia organizacyjne. Jubilatce życzymy powrotu do dawnej świetności.

Laureaci Nagrody Naukowej SBP im. Adama Łysakowskiego

Dyr. Stefan Czaja otrzymuje z rąk Honorowego Przewodniczącego SBP – Stanisława Czajki medal „Bibliotheca Magna Perennisque”

Od lewej: dr Ewa Głowacka, prof. dr hab. Barbara Sosnińska-Kalata, dr Jadwiga Andrzejewska

Uczestnicy Sesji Jubileuszowej SBP – 10.09.2002 r.

Z innych jubileuszy wymienić należy:

- 80-lecie Biblioteki Śląskiej w Katowicach,
- 80-lecie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. J. A. i A. S. Żaluskich w Radomiu,
- 65-lecie Książnicy Płockiej,
- 55-lecie: Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. Norwida w Zielonej Górze, Biblioteki Publicznej w Białobrzegach, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Sienkiewicza w Płońsku, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Augusta Cieszkowskiego w Węgrowie.

Przy takiej okazji biblioteki-jubilatki i ich pracownicy obdarowywani są odznaczeniami, wyróżnieniami i okolicznościowymi adresami, ale nie rzadkie są przypadki, że treść do tych adresów, z odpowiednią dokumentacją, muszą one same przygotować – oczywiście z odpowiednim wyprzedzeniem. Do tej pory nie udało mi się przekonać (kogo trzeba), że cenniejsze byłyby dla jubilatki podziękowania i życzenia bardziej spontaniczne, chociaż uboższe w przymiotniki, podawane najczęściej w stopniu najwyższym.

Myślę, że o tych jubileuszach, i o innych, których nie znam, znalazły się odpowiednie informacje (lub znajdują) w czasopismach bibliotekarskich, stąd ograniczam się tylko do rejestru tych wydarzeń.

Warto jeszcze wspomnieć o imprezach, które przerosły oczekiwania jej organizatorów – Mazowieckich Spotkaniach z Książką zaplanowanych na 10 powiatów w okresie od 7.09.2002 r. do 24.10.2002 r., rozszerzonych w końcu w czasie i przestrzeni. Ich organizatorem była Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy. Stało się to zgodnie z zasadą: *imprezy udane bisuje się*.

Żeby nie kończyć tego tekstu informacjami o jubileuszach i towarzyszącym im niekiedy biesiadowaniem, wspomnieć trzeba, że w ubiegłym roku odbywały się też konferencje i narady, które miały cele doskonalące bibliotekarzy. O niektórych należy przynajmniej zasygnalizować.

Konferencje i narady

Największym sukcesem konferencji 2002 r. było to, że się w ogóle odbyły. A nie jest to wcale takie łatwe obecnie zorganizować konferencje przy braku środków na wszystko. Z tych właśnie powodów musiano niekiedy rezygnować z wcześniej planowanych narad. Ale były takie, które odbyć się musiały. Nale-

żało do nich Forum Czytelnicze IX, które swoją numeracją daleko wyprzedziło Sobór Watykański. Była jeszcze jedna różnica: Sobór Watykański II trwał od 11 października 1962 r. do 8 grudnia 1965 r., a więc prawie trzy lata, a Forum Czytelnicze IX zaledwie 3 dni, niestety! Odbyło się ono od 26 do 28 maja 2002 r., jak zawsze w Cedzynie. Myślę, że przez kolejne trzy dni czytać będziemy materiały, które zostaną, mam nadzieję, wkrótce wydane.

Do udanych przedsięwzięć należy zaliczyć konferencję „Biblioteka dziecięca w europejskim systemie edukacji i informacji”, zorganizowaną w Ciechocinku w dniach 9-11 września 2002 r. przez Polski Związek Bibliotek. Udział w niej wybitnych specjalistów od literatury dziecięcej zapewnił wysoką rangę i interesujący przebieg tej konferencji. Nie pomniejszał bym tu także roli, występujących w konferencjach PZB, moderatorów. Według W. Kopalińskiego słowo „moderować” znaczy – łagodzić, powściągać. Tacy moderatorzy są wykorzystani w dyskusjach RTV. Szkoda, że ich nie ma w Sejmie, bo tam łagodzenie dyskusji sejmowej jest często konieczne. Po konferencyjnych dokonaniach, Polski Związek Bibliotek odniósł następny sukces, bowiem jego rekomendacja była na tyle przekonująca, że w 2002 r. doroczną nagrodę Ministra Kultury za upowszechnianie kultury dostała Krystyna Greczycho – dyrektor Biblioteki Elbląskiej. Gratulujemy nagrodzonej i wnioskodawcy tego wysokiego wyróżnienia – Polskiemu Związkowi Bibliotek.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie, realizująca od kilku lat program PULMAN, była gospodarzem międzynarodowej konferencji (bo z udziałem gościa z Lublany), połączonej z warsztatami pt. „Współpraca bibliotek publicznych, muzeów i archiwów w projekcie budowy sieci informacyjnej instytucji kultury w Polsce”. Konferencja odbyła się w Starych Jabłonkach, w pięknym ośrodku nad jeziorem Szeląg. Przebieg i atmosfera konferencji były doskonałe, a dokumentacja z niej ukazała się wkrótce na CD-ROM-ie.

Późna jesień (konferencja odbywała się w okresie od 19 do 12 października 2002 r.) sprawiła, że mieszkające tu na stałe kormorany już odleciały, ale według Piotra Szczepanika, *powrócą z wiosną na jeziora...*

Wcześniej, bo w dniach 19-21 września 2002 r. odbyła się konferencja nad innym jeziorem, bo Jeziorem Białym w Okunince, w powiecie chełmskim. Organizatorem tej

konferencji pt. „Standaryzacja kosztów w bibliotekach publicznych” było Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Zarząd Oddziału Międzypowiatowego w Chełmie. Z przyczyn ode mnie niezależnych nie uczestniczyłem w tej naradzie, ale znam jej program i treść mojego referatu, który został tu wygłoszony.

Bardzo pouczające dla mnie było uczestnictwo w konferencji pt. „Współczesna sztuka książki”, zorganizowanej w Bibliotece Narodowej w Warszawie w dniu 5 listopada 2003 r. przez Polskie Towarzystwo Bibliologiczne, Oddział Warszawski, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Fundację „Info XXI”.

Uczestnicy konferencji mieli okazję poznać przenikanie sztuki do książki, a także granicę gdzie sztuka dominuje, a tradycyjna książka jej tylko towarzyszy. Prezentowano także dzieła, w których sztuka wyraźnie wzbogaca treść książki.

Z moich obserwacji wynika, że książka jest wdzięcznym przedmiotem zainteresowań artystów różnych specjalności. Oglądając we wrześniu 1989 r. wystawę sztuki książki w Brukseli, widziałem dzieła sztuki ciesielskiej w kształcie książki, w której kartkami były odpowiednio zmontowane kilkumetrowej długości deski. Przykłady „budowy” książek z innych materiałów budziły podziw, zaskoczenie i zdziwienie, a chyba o to chodziło organizatorom tej ekspozycji. Na wystawie tej otrzymałem kasetę dokumentującą tę ekspozycję, obłożoną w miękką, ołowianą blachę, przypominającą kształtem starą książkę. Dar ten miał wagę podwójnej cegły, a największe zainteresowania wzbudził u celników lotniska brukselskiego.

Bibliotekarze uczestniczący w różnych naradach zatęsknili za konferencją na temat

automatyzacji, która kiedyś była specjalnością Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Białymstoku. Od czasu powołania Książnicy Podlaskiej tradycja ta się skończyła, a jej kontynuację, w nowym wydaniu, rozpoczęła Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, organizując w dniach 20-22 listopada 2002 r. konferencję nt. „Automatyzacja bibliotek publicznych”. Okazuje się, że nie jest ważne miejsce konferencji, ale inicjatywa ludzi i ich zaangażowanie. Na nich zawsze można liczyć, oni wypełnią każdą pustkę.

Podkreślić należy, że współorganizatorem tej konferencji był Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Komisja Automatyzacji przy ZG SBP w Warszawie. Konferencję tę poprzedziło ogólnopolskie seminarium pt. „Digitalizacja zbiorów bibliotecznych”. To interesujące i potrzebne seminarium odbyło się w dniu 20 września 2002 r. w Bibliotece Narodowej w Warszawie, która była, obok Zarządu Głównego SBP oraz Komisji Wydawnictw Elektronicznych SBP, jego organizatorem.

W chwili, kiedy piszę ten tekst zostało jeszcze kilkanaście dni do końca 2002 r. i w tym czasie może się jeszcze coś dziać w bibliotekarstwie. Jeśli tak będzie, to zobowiązuje się napisać aneks do tego artykułu. Jednocześnie z góry przepraszam osoby, do których nie odniosłem się z należytą im atencją i trochę przesadnie ująłem niektóre kwestie, ale wychodzę z założenia, że trochę luzu trzeba wprowadzić nawet do fachowych czasopism. Życie jest trudne, niech więc będzie trochę weselsze. A wszystkim bibliotekarzom życzę w 2003 r. tylko udanych, pogodnych i wesołych dni, tygodni, miesięcy, czyli całego roku.

Konkurs „NAGRODA MŁODYCH SBP” – rozstrzygnięty!

Jury pod przewodnictwem prof. dr hab. Elżbiety Barbary Zybert (członkowie: prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz, dr Aleksander Radwański, mgr Janusz Nowicki) oceniło 20 prac magisterskich nadesłanych z 7 uniwersytetów i przyznało następujące nagrody:

- I nagrodę – **Kamili Janiszewskiej** za pracę *Elektroniczne dostarczanie dokumentów jako nowy kierunek współczesnego bibliotekarstwa*,
- II nagrodę – **Ewie Raczynskiej** za pracę *Dysleksja – książka – dziecko*,
- III nagrodę – **Marcinowi Czubarze** za pracę *Książka i biblioteka w życiu i działalności Józefa Piłsudskiego 1867-1935*,
- wyróżnienie – **Dorocie Chmlelarz** za pracę *Działalność Pracowni Konserwacji Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu w zakresie ochrony zbiorów specjalnych*.

Obszerniejsze omówienie konkursu w następnym numerze.

J. N.

INFOBIBnet – szansa czy złudna nadzieja?

TERESA E. SZYMOROWSKA

Oceniając miejsce bibliotek samorządowych wśród innych polskich instytucji publicznych musimy dojść do niezbyt optymistycznego wniosku, że biblioteki te, mimo że posiadają zbiory będące ogromnym majątkiem, infrastrukturą i wykształconą kadrę, niestety nie liczą się jako podmiot w polityce władz centralnych i regionalnych.

Aby udowodnić tę tezę, przyjrzyjmy się statystyce (dane na koniec roku 2001):

Biblioteki w Polsce	Biblioteki naukowe	Biblioteki pedagogiczne	Biblioteki publiczne
Liczba placówek	1 209	340	8 860
Zbiory	83 824 000 wol.	14 403 524 wol.	139 061 548 wol.
Czytelnicy	1 845 000	576 725	7 331 957
Wypożyczenia	14 858 000 jedn.	6 721 120 jedn.	160 384 733 jedn.

Z przedstawionej tabeli wynika, że z usług bibliotek w Polsce korzystało w 2001 r. 9 753 682 osób, czyli blisko 39% populacji.

Przy tak imponujących danych obrazujących tradycyjne usługi biblioteczne świadczone przez biblioteki publiczne, szokujący jest stan ich komputeryzacji. Zgodnie z raportem *Stan i plany komputeryzacji bibliotek publicznych* opracowanym pod kierunkiem Elżbiety Górskiej przez zespół Komisji Automatyzacji przy Zarządzie Głównym SBP dane przedstawiają się następująco:

Komputeryzacja b-k publicznych	Strony WWW	Dostęp do Internetu	Komputeryzacja procesów bibliotecznych
Biblioteki miejskie	3,64%	15,44%	32,38%
Biblioteki wiejskie	0,27%	2,06%	7,2%

Jeśli stan komputeryzacji bibliotek w miastach określić można jako tragiczny, to w bibliotekach wiejskich jest to stan katastrofalny. Przyczyną główną jest niewątpliwie brak wystarczających środków finansowych na infrastrukturę informatyczną spowodowany nieklarowną polityką kulturalną Ministerstwa Kultury i samorządów lokalnych.

Ciągle brak jest świadomości, że korzystanie z usług bibliotek publicznych to nie obowiązek ustawy tak jak obowiązek szkolny, ale konieczność wynikająca ze standardów życia w XXI wieku (preorientacja zawodowa, kształcenie ustawiczne), a także przyjemność kontaktu z książką, z pisarzem, z interesującym gościem zaproszonym na spotkanie z mieszkańcami gminy czy osiedla.

Ponadto biblioteki to instytucje, które płynnie dostosowują się do potrzeb swoich użytkowników

poprzez profil zbiorów, organizację nowych serwisów informacyjnych, działań edukacyjnych, a przede wszystkim dogodne dla wszystkich korzystających godziny otwarcia.

Wydaje się, że biblioteki publiczne coraz bardziej starają się dostosować do wymagań rynku konsumentów, a statystyka wypożyczeń potwierdza prawidłowość działania. Tak więc na pytanie, czy infrastruktura bibliotek, ich kolekcje i zasoby ludzkie rozwijają się proporcjonalnie do oczekiwań i realnych potrzeb klientów, odpowiedź musi być przecząca. Są w Polsce biblioteki, które nie kupiły w 2001 r. ani jednej książki, jest zbyt wiele placówek, które nie mają nawet telefonu, są bibliotekarze, którzy nie czytają prasy fachowej, nie mogą na bieżąco śledzić zmian postępujących w polskim i światowym bibliotekarstwie, bo nie mają pieniędzy na zakup i prenumeratę literatury fachowej.

Pytanie: Czyja to wina?

Odpowiedź: Władzy ustawodawczej i wykonawczej (Sejmu i Rządu RP, a szczególnie Ministra Kultury), władz samorządowych wszystkich szczebli, ale również samych bibliotekarzy, którzy nie umieją udowodnić niezbędności biblioteki w społeczeństwie lokalnym, którzy nie dość efektywnie upominają się o miejsce biblioteki w strategiach rozwoju województw, powiatów i gmin.

Tak więc, najwyższy czas, żeby podjąć działania, które przyniosą możliwe szybkie rezultaty w postaci stworzenia efektywnej, ujednoliconej sieci informacyjnej polskich bibliotek publicznych. Czas po temu jest sprzyjający, ponieważ zarówno władza ustawodawcza, jak i wykonawcza zaczęła interesować się informatyzacją życia społecznego; przyjęto również kilka ważnych dokumentów:

- 14.07.2000 r. Sejm RP przyjął *Uchwałę w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce*;
- 28.11.2000 r. Rada Ministrów przyjęła *Stanowisko w sprawie budowania podstaw społeczeństwa informacyjnego w Polsce*;
- 2001 r. przyjęto następujące dokumenty: *e-Polska. Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001-2006. Strategia rozwoju telekomunikacji na wsi na lata 2000-2004*.
- 2002 r. pojawił się dokument: *e-Polska. Plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce*.

Co prawda w dokumentach tych określających strategię budowania społeczeństwa informacyjnego, do roku 2002 nie dostrzeżono roli bibliotek publicznych, ani w zapewnianiu obywatelom łatwego dostępu do informacji poprzez sieci rozległe, ani w tworzeniu komputerowych baz danych, ani w działalności edukacyjnej, lecz od roku bieżącego wyraźnie widać zmianę na lepsze.

Nowa edycja projektu *e-Polska-2006. Plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce*, która jest już dostępna na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury, po raz pierwszy wyraźnie wymienia wśród podmiotów budujących społeczeństwo informacyjne, sieć bibliotek publicznych: **Budowie infrastruktury informatycznej i logistycznej opartej na sieci Internet, pokrywającej terytorialnie sieć bibliotek publicznych w Polsce służy realizacja projektu INFOBIBnet.** Głównym zadaniem jest zapewnienie współpracy bibliotekarzy w budowie wspólnych zasobów wiedzy i platformy komunikacji w celu zaspokojenia potrzeb informacyjnych i edukacyjnych Polaków. Projekt realizowany jest poprzez tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu dla środowisk lokalnych, współtworzenie dobrej jakości zasobów informacyjnych, promowanie informacji o Unii Europejskiej, podnoszenie poziomu edukacji w regionie oraz realizację wspólnych przedsięwzięć organizacyjnych.

To bardzo ważny cytat, ponieważ po raz pierwszy oficjalnie przyjęto jako priorytet współudział sieci bibliotek publicznych w realizacji programu ogólnonarodowego. Jednocześnie rusza wielki projekt: **Narodowa Biblioteka Internetowa**, którego efektem będzie udostępnienie poprzez sieć komputerową tekstów literatury naukowej, popularnonaukowej i klasycznej. Ponieważ polskie gospodarstwa domowe nie dysponują wystarczającą ilością łącz internetowych, najszerzy, najbardziej powszechny dostęp do Biblioteki Internetowej i innych baz danych jest możliwy i bezpłatny poprzez biblioteki publiczne. Sytuacja zmienia się na lepsze, ponieważ INFOBIBnet zyskał poparcie w Sejmowej Komisji Europejskiej i Komitecie Badań Naukowych. Warunkiem starań o uzyskanie funduszy centralnych na zbudowanie infrastruktury internetowej dla bibliotek publicznych jest opracowanie projektu i podjęcie wielotorowych działań promocyjnych.

Historia INFOBIBnetu to prawie rok działań przygotowawczych. Po raz pierwszy projekt pod tą nazwą został zaprezentowany przez Aleksandra Radwańskiego na konferencji „Internet w bibliotekach – próba bilansu i perspektywy rozwoju” we Wrocławiu w grudniu 2001 r.¹ W kwietniu 2002 r. z inicjatywy Jana Wołosza, prezesa Zarządu Głównego SBP, w Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie dyrektorów bibliotek publicznych zaawansowanych w procesach automatyzacji. Celem spotkania było wyłonienie grupy, która podjęłaby się opracowania dokumentu wstępnego i prowadzenia działań zmierzających do realizacji założeń projektu. W lipcu ub.r. gotowy był wstępny dokument „Porozumienie dyrektorów bibliotek publicznych”², od września zaś uruchomiony został portal internetowy,

mający służyć dyskusji i wymianie poglądów na temat projektu i kształtu polskiej sieci bibliotek publicznych.

Obecnie, najważniejszym zadaniem jest opracowanie konkretnego projektu, który zawierać będzie priorytety i cele sieci bibliotek, budżet i harmonogram działań. Projekt ten musi być tak opracowany, aby był przekonujący dla decydentów, czyli władz centralnych i regionalnych; musi udowadniać niezbędność biblioteki publicznej w funkcjonowaniu społeczeństwa lokalnego.

Wstępna wersja konspektu projektu wygląda następująco:

● **Priorytety projektu:**

- Pełne wykorzystanie infrastruktury i potencjału sieci polskich bibliotek publicznych;
- Dostosowanie oferowanych usług i aplikacji do potrzeb społeczeństwa informacyjnego;
- Harmonizacja standardów polskich ze standardami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

● **Misja biblioteki publicznej:**

- Kreowanie społeczeństwa informacyjnego;
- Uczestniczenie w działaniach na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, rozwoju ekonomicznego i społecznego, kształcenia ustawicznego, zróżnicowania kulturowego i językowego.
- Wspomaganie podnoszenia wiedzy i rozwoju kulturowego społeczeństwa.

● **Cele sieci bibliotek publicznych:**

- stworzenie międzybibliotecznej platformy informacyjnej,
- stworzenie sieci ośrodków informacji i edukacji europejskiej,
- współtworzenie ogólnopolskiej biblioteki sieciowej,
- wspomaganie informacyjne administracji samorządowej w małych ośrodkach,
- zapewnienie obywatelom interaktywnego kontaktu z urzędem,
- wspomaganie funkcji edukacyjnej szkół i placówek zajęć pozaszkolnych,
- włączenie się do systemu edukacji na odległość,
- wdrożenie przepływu informacji technicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw poprzez zorganizowanie sieci placówek transferu innowacji,
- rozwój i doskonalenie informacji regionalnej,
- wdrożenie systemu informacji o tradycyjnym rynku pracy oraz e-pracy,
- usprawnienie obsługi osób niepełnosprawnych,
- zorganizowanie dostępu do systemu informacji medycznej,
- podniesienie jakości zarządzania bibliotekami,
- zorganizowanie zwartego systemu doskonalenia kadr bibliotekarskich.

● **Korzyści:**

- pełne i efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury sieci ponad 8 000 bibliotek publicznych,

¹ Plan budowy sieci współpracy bibliotek w Polsce. Wersja 17.12.2001 r. – <http://ebib.oss.wroc.pl>

² www.infobibnet.pl

- znaczne skrócenie czasu i obniżenie kosztów przepływu danych z baz centralnych i informacji,
- powszechny dostęp do polskich i światowych źródeł informacji i usług w systemie online,
- efektywny dostęp do polskiej i światowej literatury naukowej, edukacyjnej, klasycznej,
- powszechny dostęp do nauczania na odległość i nauczania ustawicznego,
- powszechny dostęp do edukacji proinnowacyjnej,
- szybka transmisja danych o najnowszych technologiach,
- efektywne poszukiwanie pracy przez bezrobotnych,
- szybka i tania informacja medyczna.

● Partnerzy projektu:

- Komitet Badań Naukowych,
- Ministerstwo Kultury,
- Ministerstwo Edukacji Narodowej,
- Wojewódzkie, powiatowe i gminne organy samorządowe,

- Operatorzy sieci telekomunikacyjnych,
- Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich,
- Polski Związek Bibliotek.

Przedstawiony konspekt jest pierwszą wersją, która może zostać zmodyfikowana. Zapraszam do dyskusji na stronie portalu www.infobibnet.pl i bardzo proszę o korespondencję na mój adres: medium@bibltor.torun.pl

Mam nadzieję, że realizacja projektu INFOBIBnet będzie tak sprawna i przy poparciu wszystkich bibliotekarzy zyska sobie takie środki finansowe i tylu sojuszników co interkl@sa. Po kilku latach doświadczeń związanych z funkcjonowaniem po reformie administracyjnej kraju wiadomo już, że potrzebujemy szybkiej i efektywnej pomocy, której tylko sami możemy sobie udzielić. Dlatego spróbujemy zintegrować się i zbudować sieć na przekór wszelkim trudnościom.

Teresa E. Szymorowska jest dyrektorem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu

INTEL® – Nauczanie ku przyszłości w bibliotece szkolnej

ELŻBIETA JASIAK

Zadanie nauki polega na tym, by zastąpić wizję faktami, a wrażenia dowodami.

John Ruskin

W styczniu 2002 r. wzięłam udział w szkoleniu o innowacyjnym programie INTEL® – Nauczanie ku przyszłości. Jestem nauczycielem bibliotekarzem i tak jak inni nauczyciele w kraju i na całym świecie chcielibyśmy integrować zaawansowaną technologię komputerową z zadaniami szkoły, a w moim przypadku z zadaniami biblioteki szkolnej. Biorąc pod uwagę cele i założenia programu Intel® – Nauczanie ku przyszłości chciałabym w tym artykule podjąć próbę wykazania przydatności tego programu również w pracy nauczyciela bibliotekarza. Omawiane i wdrażane kolejno przez lidera szkolenia rozdziały programu utwierdzały mnie w przekonaniu o zasadności włączenia technologii informacyjnej i komunikacyjnej (TIK) do pracy w bibliotece szkolnej.

Nadal z wielu powodów trudno zastosować komputery w nauczaniu i kształceniu, w tym również w pracy biblioteki szkolnej. Najważniejszym z nich w dalszym ciągu pozostaje brak funduszy na komputeryzowanie szkół, a bibliotek w szczególności.

Jednak szybki postęp techniczny współczesnego świata zmusza nas do coraz częstszego korzystania z osiągnięć nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych. W pracy nauczyciela bibliotekarza również znajdują właściwe odzwierciedlenie główne zadania, jakie realizują komputery, tj.:

- umożliwiają dostęp do informacji w sposób szybki i intensywny przez Internet, jak i z takich nośników wiedzy jak CD-ROM;

- stanowią wyjątkowo efektywne narzędzie wspomagające myślenie i komunikację różnego typu przez programy do edycji tekstu, operowania danymi, publikowania czy prezentacji.

Komputeryzacja bibliotek mimo trudności finansowych, jest obecnie działaniem celowym i koniecznym, zwiększającym w bardzo dużym stopniu efektywność jej pracy.

Dokonując analizy przydatności komputera jako potężnego narzędzia wspomagającego pracę nauczyciela bibliotekarza można wysunąć następujące wnioski:

1. Komputer, przy zastosowaniu odpowiedniego programu np. MOL będzie stanowił bazę danych biblioteki szkolnej. W bazie danych umieszczony zostanie cały warsztat informacyjno-bibliograficzny biblioteki, informacje o uczniach i innych czytelnikach oraz wiele innych danych związanych z udostępnianiem zbiorów bibliotecznych.
2. Oprócz wykorzystania bazy danych komputer będzie spełniał funkcję informacyjną uzupełniającą poprzez umożliwienie zdobywania materiałów źródłowych z Internetu, encyklopedii multimedialnych i innych nośników wiedzy, itd.
3. Do zajęć z Edukacji czytelniczej i medialnej możemy przygotować konspekty do konkretnych tematów przy pomocy edytora tekstu programu WORLD oraz zastosować prezentację medialną w programie POWER POINT zdecydowanie ułatwiającą zapamiętywanie i przyswajanie infor-

macji przydatnych w praktycznym działaniu, poruszaniu się w bibliotece, czytelnicy czy nauczanie się efektywnego sporządzania bibliografii załącznikowych, zestawień bibliograficznych i właściwego posługiwania się aparatem naukowym książki.

4. Edytor tekstu należy zaliczyć do elementów komputera ułatwiających pracę w bibliotece oraz powodujących, że informacje, ogłoszenia, wykazy, plany, informatory, opisy, sprawozdania mają bardzo czytelną i estetyczną formę i świadczą o unowocześnianiu pracy w bibliotece, a poza tym na opracowanie i przygotowanie ich tracimy mniej czasu.
5. Poznanie i zastosowanie programu Publisher umożliwia tworzenie i wykonywanie publikacji np. gazetek, biuletynów informacyjnych itp., mających również swoje zastosowanie w pracy biblioteki szkolnej.
6. Internet oprócz pozyskiwania informacji pozwala na prezentowanie dorobku i pracy biblioteki przez utworzenie własnej witryny internetowej z adresem elektronicznym e-mail pozwalającym na

zebranie uwag, propozycji, na porozumiewanie się z ludźmi z całego świata (wymiana doświadczeń).

7. W bibliotece znajdzie również zastosowanie poznany na szkoleniu arkusz kalkulacyjny EXCEL. Ułatwi pracę z konkretnymi danymi podsumowującymi pracę w bibliotece, dokona podsumowania i oceny przeprowadzanych od czasu do czasu ankiet, podsumuje i wyłoni zwycięzców konkursów itp.
8. Wykorzystanie TIK znajdzie również zastosowanie do komunikowania się z pozostałymi jednostkami szkoły jak pracownia komputerowa, sekretariat, dyrektor, księgowość itp. — kontakt ułatwiony, szybszy.

Zastosowanie programu INTEL® na pewno przyczyni się do wzbogacenia warsztatu informacyjno-bibliograficznego, do unowocześnienia pracy w bibliotece szkolnej oraz poszerzy zakres kreatywności nauczyciela bibliotekarza i uczniów.

Elżbieta Jasiak jest nauczycielem bibliotekarzem III LO im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu

Media w edukacji współczesnego człowieka

1

MARIAN WALCZAK

Wielkie wydarzenia w dziejach stały się wyznacznikami przemian historycznych, zwanych erami lub epokami. Obecnie jesteśmy świadkami wyłaniania się ery najnowszej, zwanej nowoczesną, niekiedy ponowoczesną czy postmodernistyczną. W każdej epoce człowiek kreował własne otoczenie, na które składał się całokształt materialnego i duchowego dorobku ludzkości, a także ogół wartości, zasad i norm współżycia przyjętych przez dane zbiorowości. Wszystko zatem co człowiek stworzył dzięki własnej pracy i co jest wytworem jego myśli i działalności mieści się w obszernym pojęciu „kultura”. Materialne efekty ludzkiej działalności określa się pojęciem „cywilizacji”. Synonimicznym pojęciem do terminu „cywilizacja” jest określenie „kultura materialna”. W wielowiekowych, a niekiedy tylko wieloletnich przedziałach czasu, wyodrębniły się w poszczególnych sferach życia społecznego różne kierunki, prądy, nurty, tendencje. Były one wynikiem kultury duchowej człowieka, czyli ogółu wytworów i osiągnięć z dziedziny sztuki, nauki, moralności, funkcjonujących w postaci dzieł artystycznych, wierzeń, obyczajów, uznanych wartości uniwersalnych, takich jak: prawda, sprawiedliwość, wolność, równość, itp.¹

¹ R. Smolski, M. Smolski, E. H. Stadtmüller: *Słownik Encyklopedyczny. Edukacja Obywatelska*. Warszawa: Wydaw. Europa, 1999.

Rozwój cywilizacyjny w obrębie poszczególnych epok nie byłby możliwy bez komunikacji pomiędzy ludźmi, czyli podstawowej formy kontaktów międzyludzkich.

Komunikacja determinowała też w każdym kręgu kulturowym i w każdej epoce proces wychowania i edukacji człowieka. O komunikowaniu powstała ogromna liczba różnorodnych teorii, ale mimo ich różnorodności za uniwersalną można przyjąć definicję, iż *komunikowanie to rodzaj kontaktu między co najmniej dwiema osobami, w którym jedna z nich (nadawca) stara się przekazać drugiej (odbiorca) pewne treści poznawcze odnoszące się do jego stanów psychicznych lub rzeczywistości zewnętrznej, a więc także stanów psychicznych innych osób – i w tym celu kształtuje w odpowiedni sposób swoje zachowanie oraz wykorzystuje specjalnie do tego przystosowane narzędzia, środki komunikowania*².

Najważniejszą formą komunikowania w czasach nam współczesnych jest komunikowanie masowe

przeciwstawiane komunikacji interpersonalnej i instytucjonalnej. Polski badacz pod pojęciem komunikacji masowej rozumie *komunikowanie za pośrednictwem takich środków utrwalania i transmisji*

² M. Mrozowski: *Miedzy manipulacją a poznaniem*. Warszawa 1991 s. 10, 11.

informacji, które pozwalają na szybkie ich zwielokrotnienie oraz rozpowszechnienie na ogromnych przestrzeniach, a które określa się powszechnie mianem *środków masowego przekazu*, *mass mediów* czy też *środków komunikowania masowego*. Natomiast na gruncie amerykańskim przyjmuje się, iż *komunikowanie masowe obejmuje instytucje i techniki za pomocą których wyspecjalizowane grupy posługują się urządzeniami technologicznymi (prasą, radiem, filmem) w celu rozprzestrzeniania treści symbolicznych wśród liczego heterogenicznego, znacznie rozproszonego audytorium*³. Komunikacja masowa jest możliwa dzięki działalności nadawców stworzonych przez wykwalifikowany personel, urządzenia techniczne, wysokie nakłady finansowe, regulacje prawne i stawiane cele przed przekazami masowymi, adresowanymi do nieograniczonej liczby odbiorców w wyniku technicznego zwielokrotnienia przekazu. Odbiorcami w procesie komunikowania masowego są zbiorowości ludzkie określane mianem publiczności masowej, którą charakteryzuje liczebność, rozproszenie terytorialne i zróżnicowanie (heterogeniczność) pod względem wieku, wykształcenia, zawodu, miejsca zamieszkania, płci, stylu życia, zainteresowań i upodobań, itp. Komunikacja masowa charakteryzuje się szybkością i równoczesnością docierania przekazu do odbiorców oddalonych od siebie, depersonalizacją kontaktów pomiędzy nadawcą a odbiorcami, gdyż nadawca zwraca się najczęściej do odbiorców anonimowych, a audytorium nie zna nadawców przekazu. Przekazy są ponadto jednokierunkowe, gdyż nadawca zwraca się do publiczności, która nie ma możliwości odpowiedzi. Zjawisko to określa się pojęciem niesymetryczności komunikowania. Komunikacja masowa nie byłaby możliwa bez mediów. Przez pojęcie „media” (w języku angielskim „medium” znaczy „środek”, „sposób”) rozumie się środki masowego przekazu, czyli telewizję, radio, prasę, Internet. Coraz częściej używa się pojęcia „multimedia”, które oznacza technikę łączenia w jednym audiowizualnym przekazie różnych typów informacji, głównie dźwięku, obrazu, animacji i tekstu, uzyskiwanym dzięki wykorzystaniu najnowszej techniki komputerowej.

Multimedia w dobie postmodernistycznej stały się nieodłącznym elementem codziennego życia nieomal każdego człowieka.

Już tylko marginalnie spotkać można na globie ziemskim obszary bez dostępu do telewizji, telefonu, prasy, radia, komputera i coraz bardziej wymyślnych urządzeń techniczno-komunikacyjnych i informacyjnych. Media stały się skutecznym narzędziem różnych przeobrażeń cywilizacyjnych i kulturowych poprzez ofertę przeróżnych przekazów medialnych wywołujących nieustannie zmiany norm, wartości, wzorów zachowań, poszukiwani naukowych, artys-

tycznych i technicznych. Media stały się narzędziem przemian pozytywnych, ale i licznych barier oraz zagrożeń społecznych. Rozumienie możliwości i roli mediów przez kolejne roczniki młodych ludzi wchodzących w życie społeczno-zawodowe i rodzinne staje się wyjątkowo ważnym zagadnieniem edukacyjnym. Od skuteczności takiej edukacji zależy możliwość sensownego korzystania z przekazów medialnych we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego i kulturalnego, jak i eliminacja wielu zagrożeń mogących spowodować długotrwałe, negatywne, a nawet patologiczne zjawiska w życiu społecznym.

Gwałtowny wzrost zainteresowania ludzi telefonią komórkową i cyfrową, sieciami komputerowymi, pocztą elektroniczną, niebawem wideopocztą, Internetem, komputerem multimedialnym i szeregiem innych nowości technologicznych prowadzących w prostej linii do globalnego, a nawet hipermedialnego, systemu multimedialnego przeobraża szybko społeczeństwo industrialne w społeczeństwo informacyjne. Wszelakie zabiegi wychowawcze i edukacyjne muszą zatem zmierzać do przygotowania człowieka XXI wieku do sensownego życia w społeczeństwie informacyjnym. Diagnoza i prognozy ostrzegawcze wpływu mediów na wychowanie i edukację stają się słusznie przedmiotem zainteresowań coraz liczniejszej rzeszy badaczy, instytucji i środowisk opiniotwórczych. Przez wieki wychowanie zależało od rodziców, szkoły, grup rówieśniczych, kościoła. Współcześnie środki masowego przekazu zaczynają odgrywać powoli dominującą rolę w procesie wychowania. Z badań najnowszych wynika, iż wpływ telewizji na wychowanie sięga już 61%. Znacząco zaś spada rola rodziny i szkoły⁴.

Wzrastająca rola mediów w procesie wychowania wykreowała nową dziedzinę wiedzy zajmującą się pedagogicznymi aspektami mediów.

Dziedzinę tę określa się terminami „pedagogika mediów” lub „pedagogika medialna”. Pedagogika medialna spełnia przynajmniej trzy podstawowe funkcje, gdyż opisuje i analizuje różne sytuacje wychowawcze i edukacyjne (funkcja diagnostyczna), wyjaśnia zjawiska wychowawczo-edukacyjne poprzez odwołania do wiedzy z różnych dziedzin nauki (funkcja eksplikacyjna) i wreszcie wskazuje środki i działania umożliwiające eliminację negatywnego wpływu mediów (funkcja praktyczna). Pedagogika medialna stanowi bazę dla zorganizowanego kształcenia o mediach określanego pojęciem „edukacji medialnej”. Media powoli stają się wszechobecne na wszystkich poziomach edukacji człowieka współczesnego. Do tradycyjnych środków dydaktycznych typu filmu oświatowego dołączyły przekazy *multimedialne*, zwane też *supermediami*, czyli zintegrowane różne środki przekazu na wspólnej

³ Tamże, s. 41-43.

⁴ R. Filas: *Teledukacja – kto wychowuje nasze dzieci*. „Wprost” 1999 nr 3 s. 34.

bazie, szczególnie komputera, łączące obraz statyczny lub dynamiczny, zsynchronizowany z dźwiękiem, opatrzone tekstem, rysunkiem, wstawkami filmu wideo, itp. Edukacji towarzyszą coraz częściej elektroniczne podręczniki, encyklopedie, słowniki, leksykony. Za progiem czekają już „hipermedia”, czyli systemy komputerowe umożliwiające wyjście poza dwuwymiarowość powierzchni strony tekstowej wyświetlanej na ekranie (długość i szerokość) i dodanie trzeciego wymiaru: „głębokości”⁵.

Wszechobecna obecność mediów w edukacji tworzy *społeczeństwo informacyjne*, w życiu którego informacja staje się towarem, gdyż jest podstawą tworzenia dochodu narodowego. Media umożliwiają realizację różnych form nauczania na odległość (*telematyka, distance learning*), szeroki zakres auto-edukacji, ale i tworzą bazę do coraz częściej spotykanych form pracy na odległość (telepraca, praca z wykorzystaniem sieci internetowej).

Wiedza o mediach staje się wyjątkowo istotnym elementem wykształcenia człowieka współczesnego,

gdyż różne media są integralnym składnikiem każdego jednostkowego otoczenia. Im większe kompetencje komunikacyjne jednostki, tym większa świadomość negatywnego wpływu różnych przekazów medialnych i przeróżnych zabiegów manipulacyjnych twórców i nadawców przekazów, szczególnie dla celów politycznych i reklamowych. Wiedza o mediach unaocznia styl odbioru przekazów medialnych. Powszechny wciąż jest tylko mimetyczny styl odbioru przekazów. Odbiorcy w swojej masie najczęściej bowiem wybierają przekazy jednowarstwowe pozwalające wychwycić związki przyczynowo-skutkowe, a oceny mieszczą się w kategoriach: „dobro – zło”. Podstawową skalą recepcji w tym stylu odbioru przekazów jest tylko własna wiedza użytkownika oparta na własnym jednostkowym doświadczeniu i systemie wartości. Taki styl odbioru jest uproszczony i ubogi a uwagę kieruje na przekazy proste a niekiedy wręcz prymitywne. W mniejszości jest wciąż styl symboliczny odbioru przekazów, gdyż wymaga większych kompetencji komunikacyjnych. Te zaś zależą od wykształcenia, erudycji i rozumienia mechanizmów funkcjonowania różnych mediów. Umasowienie symbolicznego stylu odbioru może skierować jedynie uwagę użytkowników mediów na przekazy wartościowe zawierające społecznie pozytywne treści i elementy kultury elitarnej. Upowszechnienie mimetycznego stylu odbioru przekazów medialnych doprowadziło do kryzysu rozumienia. Jest on zresztą pogłębiany przez lawinowy przyrost różnych form przekazu medialnego w postaci różnych stacji telewizyjnych, programów, technicznych przekładników, itp. ograniczających znacząco możliwości recepcyjne przeciętnego odbiorcy. Pokło-

siem zwiększającej się możliwości wyborów przekazów medialnych w dłuższym czasie jest uzależnienie odbiorców od mediów. Efektem jest zaś spadek aktywności społecznej i zmiany zachodzące w psychice ludzi, takie jak: stany lękowe, poczucie wyobcowania i bezsilności człowieka wobec rzeczywistości, stopienie wrażliwości określane potocznie mianem znieczulicy społecznej.

Przekazy medialne w społeczeństwie informacyjnym wywołują głębokie i nieodwracalne zmiany w psychice ludzkiej,

Z jednej strony poprzez przekazy można dynamizować i kierunkować procesy poznawcze i przeżycia emocjonalne człowieka, z drugiej zaś skutecznie powodować spadek zainteresowań poznawczych i stagnację emocjonalną, a nawet rezygnację z aktywności zawodowej czy społecznej. Skutkiem zmian w psychice ludzi w wyniku konsumpcji przekazów medialnych stała się akceptacja dla zachowań uznanych za agresywne, mimo możliwości socjalizacyjnych funkcji niektórych przekazów medialnych. Skutkiem zmian w psychice ludzi pod wpływem mediów, głównie telewizji, w szczególności w psychice dzieci i młodzieży, jest stałe zmniejszanie możliwości koncentracji, zmiany w zapamiętywaniu i rozumieniu przekazów werbalnych oraz w podstawach emocjonalno-motywacyjnych. Stopień owych zmian zależy oczywiście od poziomu inteligencji, wykształcenia, wieku, płci czy układu nerwowego lub temperamentu indywidualnego odbiorcy, ale nie można nie dostrzec, iż zmiany w psychice ludzkiej są wciąż procesem postępującym. Przekazy medialne zmieniają życie rodzinne. Dla wielu współczesnych młodych ludzi rodzina stała się jedynie sposobem organizacji życia i przestała być miejscem emocjonalnej wspólnoty. Media zabierają czas, który winien być przeznaczony na rozmowy, rodzinne święta, dyskusje, zabawy. Współcześni pedagodzy skłaniają się coraz częściej do tezy, iż przekazy medialne przynoszą więcej szkody niż pożytku. Edukacja medialna zatem musi być również skierowana do rodziców, tak aby potrafili oni sensownie pokierować rozwojem dziecka i wskazywać na takie programy, gry, teksty, które rozwijają intelektualnie i emocjonalnie. Nie pomoże bowiem specjalne oznakowanie programów przez stacje telewizyjne nieodpowiednich programów jeżeli rodzic nie zadba o właściwy dobór przekazów medialnych dla własnego dziecka⁶.

Wiedza o mediach winna przygotować do świadomego, krytycznego odbioru przekazów medialnych i wykształcić umiejętności posługiwania się nimi jako narzędziami rozwoju intelektualnego i pracy zawodowej. Człowiek współczesny skazany jest na korzystanie z przeróżnych informacji, a zatem musi się uczyć nieomal przez całe życie. Ważnym aspek-

⁵ S. Juszczyk: *Człowiek w świecie elektronicznych mediów – szanse i zagrożenia*. Katowice 2000 s. 31, 32.

⁶ M. Braun-Galkowska: *Oddziaływanie obrazów przemocy na psychikę*. „Ethos” 1997 nr 40 s. 23 i n.

tem edukacji narodowej jest zatem powszechna edukacja selektywnego i twórczego korzystania z mediów przy jednoczesnej świadomości możliwości form i sposobów obrony przed ich szkodliwym, powszechnym oddziaływaniem.

Media współczesne zostały wprzęgnięte w służbę ekonomii.

Poprzez przekazy medialne trwa nieustanna indoktrynacja w zachowania ludzi, której celem jest skłonienie do zakupu określonego produktu lub usługi. Uproszczone, często infantylne spoty reklamowe, wywołują w skali masowej poczucie zagubienia i dezorientacji, rozczarowania i frustracje poprzez rozbudzanie nieświadomych potrzeb, które nie mogą być najczęściej zaspokojone. Co prawda pojawia się w przekazach medialnych reklama informacyjna, ale przeważa emocjonalna ze wszystkimi niepozytywnymi skutkami psychicznej indoktrynacji, w szczególności na dzieci i młodzież. Rozeznanie w mechanizmach reklamowych przekazów medialnych może w pewien sposób złagodzić powszechne konsumpcyjne nastawienie do życia, otoczenia, innych ludzi, wraz z całym bagażem zagrożeń wynikających z konsumpcyjnych nastawień w ludzkiej aktywności.

Nie można nie zauważyć roli mediów w polityce.

Stały się one w naszych czasach nie tylko sceną, na której toczą się gry polityczne, ale same te gry organizują. Praktycznie bez mediów polityka już funkcjonować nie może. Zjawisko to określa się pojęciem *mediatyzacji polityki*. W mediach politycy stają się aktorami w spektaklach reżyserowanych przez specjalistów od marketingu politycznego, sondaży opinii publicznej, od *public relations* czy organizatorów medialnych kampanii wyborczych. Media kreują swoistą retorykę polityczną, organizują przestrzeń polityczną. Wszystkie te zabiegi służą do kreowania określonych zachowań obywateli. Rozeznanie w mechanizmach i technikach medialnej indoktrynacji w postawy obywateli, ich światopoglądy, sympatie i antypatie polityczne, staje się ważnym problemem współczesności dla zachowania obiektywizmu i rozsądnych wyborów politycznych. Media są bowiem w stanie wzmacniać postawy demokratyczne w procesie budowy społeczeństwa obywatelskiego, ale mogą również wyzwać okreś-

lone ksenofobie narodowe, stwarzać bariery w komunikacji międzykulturowej lub wykorzystywać historyczne uprzedzenia dla doraźnych celów politycznych.

Wiedza o mediach interesuje się także sferą problemów upowszechniania kultury masowej.

Rozpoczęła się era audiowizualnego sposobu upowszechniania kultury. Poprzez media popularyzuje się produkty kultury w postaci książek, płyt, kaset, CD-ROM-ów, gier elektronicznych, itp. Media kreują widowiska typu imprezy sportowe czy muzyczne. Treści kultury płyną poprzez sieci komputerowe, banki danych, teleteksty, itp. Media zatem zostały wprzęgnięte w proces edukacji kulturalnej. Potężnym środkiem medialnym od paru lat towarzyszą różne media lokalne zajmujące się promocją kultury w społecznościach lokalnych. Od nich w dużej mierze zależy jakość treści kulturalnych w aspekcie poziomu intelektualnego i artystycznego. Pojawia się spore zagrożenie tworzenia kultury binarnej, w której sposób formułowania myśli, używania języka oczystego, rozeznania w wiedzy zostaną podporządkowane logice gromadzenia i udostępniania informacji komputerowej. Dla kultury dużym też zagrożeniem jest tendencja właścicieli mediów współczesnych dla zaspokajania gustów masowej publiczności, a więc dominacji kultury ludycznej, banalnej, kosztem ograniczania treści kultury wysokoartystycznej.

Powyższe refleksje wskazują na ogrom problemów związanych z wszechobecnością mediów w życiu człowieka współczesnego. Przekazy medialne docierają bowiem wszędzie, niezależnie od czasu i przestrzeni, i ułatwiają ludziom życie w wielu sferach ludzkiej aktywności. Jednocześnie stanowią źródło różnorodnych zagrożeń cywilizacyjnych w wyniku wadliwego korzystania z przeróżnych treści medialnych wywołujących głębokie, niepozytywne, przeobrażenia w ludzkich postawach, w myśleniu, przeżywaniu i rozumieniu świata w skali mikro i makro.

Złagodzenie skutków negatywnego wpływu mediów i wykorzystanie ich dla pożądanej społecznie aktywności człowieka współczesnego może spowodować edukacja medialna prowadzona na różnych poziomach edukacji w sposób instytucjonalny, jak i pozaszkolny, w tym również przez same media.

Prof. dr hab. MARIAN WALCZAK

DO AUTORÓW

Redakcja uprzejmie prosi Autorów nadsyłających teksty do druku o podawanie następujących danych:

1. Imię i nazwisko
2. Data i miejsce urodzenia
3. Imiona rodziców
4. Adres zamieszkania
5. Adres urzędu skarbowego

6. Nr PESEL
7. Nr NIP
8. Miejsce pracy i funkcja
9. Numer konta bankowego

Prosimy o podpisywanie tekstów, dołączonych zdjęć i dyskiecik.

Standaryzacja kosztów w bibliotekach publicznych

Ogólnopolska konferencja, Chełm-Okuninka 19-21 września 2002 r.

Już po raz drugi Zarząd Oddziału Międzypowiatowego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Chełmie był organizatorem konferencji poświęconej problemom bibliotekarstwa powszechnego. W 2000 r., jeszcze jako Zarząd Okręgu, zorganizował konferencję międzypowiatową nt. „Samorządowe biblioteki publiczne – stan i oczekiwania”, na której uczestnicy z terenu powiatów chełmskiego, krasnostawskiego i włodawskiego mieli możliwość wysłuchania referatów: Lucjana Bilińskiego pt. „Prawno-organizacyjne zmiany w bibliotekarstwie w 2000 r.”, dr. Jerzego Maja pt. „Propozycje standardów dla powiatowej sieci bibliotek publicznych u progu XXI wieku”, Agnieszki Muszyńskiej i Witolda Sulimierskiego z Chełmskiej Biblioteki Publicznej pt. „Sytuacja organizacyjna i prawna samorządowych bibliotek publicznych powiatów: chełmskiego, krasnostawskiego i włodawskiego wg stanu na dzień 31 sierpnia 2000 r.”

Tym razem Zarząd Oddziału podjął się organizacji konferencji ogólnopolskiej poświęconej efektywności finansowej bibliotek publicznych.

Przeobrażenia ustrojowe kraju spowodowały, że biblioteki, które przeszły na garnuszek samorządów lokalnych zmuszone zostały do zmiany całej filozofii zarządzania. Realizację celów społecznych i edukacyjnych placówek musiano podporządkować twardym regułom gospodarki kapitalistycznej. Nadszedł bowiem czas skrupulatnego liczenia każdego, wydanego z budżetu miasta czy gminy grosza. Werbalne odnośnienie się do obowiązujących standardów zarówno krajowych, jak i europejskich straciło swoją moc. Dyrektorzy placówek i działacze samorządowi stanęli przed nie lada wyzwaniem. Jak w dramatycznej sytuacji finansów publicznych realizować wzrastające z każdym rokiem zapotrzebowanie na usługi biblioteczne? Jak i co chronić w pierwszym rzędzie? W jakiej formie zachować te placówki? Z czego można zrezygnować a gdzie środki muszą być zapewnione, jeśli samorząd ma wypełniać swoje ustawowe obowiązki?

Wbrew obawom organizatorów konferencja nie stała się forum dyskusyjnym nad problematyką ubóstwa i niemocy. Mimo, iż prawdopodobnie żaden z obecnych dyrektorów bibliotek nie mógł powiedzieć, że ma wystarczające środki budżetowe, że zdawał sobie sprawę, iż stan ten w dającej się przewidzieć przyszłości nie ulegnie znaczącej poprawie, wszyscy referenci i dyskutanci skupili się w swoich wystąpieniach na problemach racjonalizacji wydatków.

Konferencja miała przynieść odpowiedź na pytania:

■ Czy możliwe jest zaadaptowanie mechanizmów analizy ekonomicznej przedsiębiorstw dla potrzeb instytucji o charakterze non-profit?

■ Jakich narzędzi użyć do badań efektywności ekonomicznej bibliotek?

■ Co stanowi kapitał biblioteki?

■ Które koszty w budżetach bibliotek są stałe, a które stanowią czynniki kosztów zmiennych?

■ Które z tych kosztów mają decydujący wpływ na efekt końcowy w przedsiębiorstwie określany produktem – w przypadku bibliotek odnosić się to może do wielkości, jakości oraz dostępności usług bibliotecznych.

Ponad siedemdziesięciu bibliotekarzy i przedstawicieli samorządów z terenu całego kraju miało możliwość wysłuchania komunikatów i referatów przygotowanych przez naukowców i luminarzy zawodu bibliotekarskiego. Konferencję rozpoczął referat Lucjana Bilińskiego z Ministerstwa Kultury pt. „Standardy biblioteczne w teorii i praktyce” odczytany w zastępstwie przez Annę Pietuch z Chełmskiej Biblioteki Publicznej. Następnie Katarzyna Bedlińska odczytała w zastępstwie chorej autorki Agnieszki Muszyńskiej komunikat pt. „Kształt organizacyjny bibliotek publicznych – próba analizy”.

Po tej dawce wiadomości dyrektor ChBP – Roman Małek zapoznał gości ze stanem realizacji i dalszym programem budowy obiektu dla Chełmskiej Biblioteki Publicznej.

Drugi dzień obrad rozpoczął referat Jana Wołosza, przewodniczącego ZG SBP pt. „Efektywna biblioteka publiczna w społeczeństwie informacyjnym”. Autor skoncentrował się w nim na funkcji i zadaniach nowoczesnej biblioteki publicznej w społeczeństwie informacyjnym, zadaniach tradycyjnie związanych z biblioteką (wypożyczanie i udostępnianie zbiorów czytelnikom), ale również zwrócił uwagę na rolę biblioteki jako lokalnego centrum kultury, ośrodka informacji lokalnej i instytucji ustawicznego kształcenia oraz uczenia nowoczesnych technik informacyjnych. Z kolei Teresa Szymorowska, dyrektor Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu zreferowała w zastępstwie dr hab. Ewy Głowackiej z Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu temat: „Wskaźniki efektywności bibliotek według normy ISO 11620”. Autorka podjęła się próby określenia sposobów badania i obliczania jednolitych i porównywalnych wskaźników efektywności działania biblioteki. Kolejnym referentem była Zofia Ciurus, dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Autorka skoncentrowała się w swoim komunikacie na problematyce kształtowania budżetu biblioteki publicznej na

przykładzie kierowanej przez siebie placówki. Natomiast Andrzej Tyws, dyrektor Biblioteki pod Atlantami w Wałbrzychu zaprezentował problematykę efektywności kosztowej w modelu międzyorganizacyjnym biblioteki publicznej. Na przykładzie rozwiązań zastosowanych w Wałbrzychu omówił efekty kosztów działalności biblioteki powiązanej organizacyjnie z innymi instytucjami oświatowymi. Kolejny referat pt. „Efektywność kosztowa biblioteki w aspekcie zarządzania mieniem i źródłami informacji” wygłosiła Teresa Szymorowska, przedstawiając metody oraz wyniki przeprowadzonych w Książnicy Kopernikańskiej badań nad efektywnością kosztową poszczególnych placówek wchodzących w skład sieci miejskiej. Najwięcej emocji wzbudził u uczestników konferencji ostatni referat wygłoszony przez prof. dr. hab. Jacka Osiewalskiego i Annę Osiewalską z Akademii Ekonomicznej w Krakowie zatytułowany „Ekonometryczne modelowanie kosztów polskich bibliotek publicznych”. Referat oparty w całości na materiale źródłowym zebranym z ponad trzystu bibliotek publicznych w kraju. Zastosowane w badaniach metody ekonometrii bayesowskiej pozwoliły autorom wyliczyć wpływ poziomu nakładów finansowych na efekty czytelnictwa poszczególnych bibliotek.

Niedostatek czasu przeznaczanego na dyskusję uczestniczącą w konferencji bibliotekarze rekompensowali długimi dysputami przy ognisku i w pokojach hotelowych.

W tym miejscu należy złożyć gorące podziękowanie Annie i Jackowi Osiewalskim, którzy wykonali benedyktyńską wręcz pracę związaną z opracowaniem ankiet i analizą zebranego materiału. Ich udział w konferencji działał jak magnes zarówno podczas rozmów z autorami referatów, jak też mobilizował

bibliotekarzy do uczestnictwa. Bez ich udziału ta konferencja byłaby uboższa, o ile w ogóle możliwa. Wyrazy wdzięczności należą się również pozostałym autorom referatów i komunikatów: Ewie Głowackiej, Teresie Szymorowskiej, Zofii Ciuruś, Lucjanowi Bilińskiemu, Janowi Wołoszowi, Andrzejowi Tywsowi i Agnieszce Muszyńskiej. Mimo, że niektórym zdrowie, bądź inne ważne przyczyny uniemożliwiły osobisty udział w konferencji to przysłany materiał pozwolił na wzbogacenie programu tematyką, nad którą ostatnio pracowali. Osobne podziękowania należą się tym dyrektorom i kierownikom bibliotek, którzy odpowiedzieli na nasz apel i wypełnili otrzymane ankiety. To oni dostarczyli źródłowy materiał tej konferencji.

Poza obradami uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia ciekawych wystaw judaików i etnograficznej w Muzeum Pojezierza Łęczyńsko – Włodawskiego oraz martyrologii Żydów w Muzeum Byłego Hitlerowskiego Obozu Zagłady w Sobiborze.

Konferencja mogła być zorganizowana dzięki wsparciu finansowemu SBP, prezydenta miasta Chelma, starosty powiatu chełmskiego, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, w Lublinie oraz wielu sponsorów instytucjonalnych i indywidualnych, których lista jest zbyt długa by ją w całości zamieścić.

Materiały z konferencji ukazały się w grudniowym numerze EBIB-u. Zostaną one również opublikowane w serii wydawniczej SBP «Propozycje i Materiały», dzięki osobistemu zaangażowaniu się dyrektora tej oficyny Janusza Nowickiego, któremu tą drogą składamy wyrazy wdzięczności.

WITOLD SULIMIERSKI
Chelmska Biblioteka Publiczna

KSIĄŻKA

Świat książki dziecięcej

■ Czy można rzucić okiem?

Czy można rzucić okiem? Albo, co gorsza, drzeć z kimś koty? Co to jest kozioł ofiarny? A pies ogrodnika?

Na wszystkie te pytania my, dorośli Polacy, na ogół znamy odpowiedź. Bywają jednak takie sytuacje, gdy ktoś może opacznie zrozumieć sens naszej wypowiedzi; np. cudzoziemiec, nieźle znający język polski, lecz nie osłuchany z idiomami. Będzie je rozumiał dosłownie.

Podobnie zareaguje dziecko, które wielu potocznych powiedzeń po prostu nie słyszało. Stąd różne nieporozumienia, choćby takie: jak ktoś może mieć węża w kieszeni? Brr!

Śmieszne? Pewnie tak, dopóki nie przypomnimy sobie własnych pomyłek językowych z dzieciństwa i dziwacznych skojarzeń, jakie budziły w nas wtedy nieznanne słowa i wyrażenia. Jeśli bowiem coś wydaje się oczywiste, znaczy to na ogół, że jest nam dobrze znane, a więc odarte z wszelkiej tajemniczości. Nie trzeba zresztą sięgać pamięcią aż do dzieciństwa, wystarczy zapoznać się z niektórymi idiomami dowolnego języka obcego. Jeśli zaczniemy tłumaczyć je dosłownie, nie pojmimy ich właściwego znaczenia. Problem ten znają doskonale tłumacze, którzy muszą znajdować właściwy odpowiednik dla każdego idiomu w naszym języku (np.: po polsku mówimy o odkładaniu czegoś na czarną godzinę, po angielsku – o odkładaniu na deszczowe dni).

A co mają zrobić dzieci, zwłaszcza młodsze, do jakich książek sięgnąć, by zorientować się w polskich idiomach, rozszerzyć swoją znajomość ojczystego języka, wzbogacić słownictwo?

Ciekawą propozycją będzie dla nich z pewnością książka Grzegorza Kasdepke *Co to znaczy..., czyli 101 zabawnych historyjek, które pozwolą zrozumieć znaczenie niektórych powiedzeń*, opublikowana przez Wydawnictwo „Literatura”. Autor, znany wielu młodszym czytelnikom m.in. z pełnej humoru *Kacperiady. Opowiadań dla łobuzów i nie tylko*, tym razem postanowił ułatwić dzieciom zorientowanie się w gąszczu polskich idiomów. Książka, jak wskazuje tytuł, składa się z wielu krótkich historyjek. Ich bohaterem jest Bartuś, chłopiec dociekliwy. Bartuś nie przejmując się specjalnie faktem, że czegoś nie wie. I bardzo dobrze, chłopiec nie ociaga się bowiem z zadawaniem pytań. Jakże są tego skutki?

To właśnie jest tematem książki *Co to znaczy...* Grzegorz Kasdepke proponuje czytelnikowi następującą zabawę: zobaczmy, co się stanie, jeśli będziemy traktować różne potoczne wyrażenia dosłownie... I co się dzieje? Można wpaść w nie lada tarapaty, o czym bezustannie przekonuje się Bartuś, naiwnie pytając wszystkich wokół o sprawy, o które czasem pytać nie powinien. A że rodzinę ma sporą, rodzina ma swoich znajomych, więc...

Oświadczył np. koleżance wujka, że tenże wujek czuje do niej miętę. Oczywiście Bartuś żadnego zapachu mięty nie poczuł; pani zaczęła chichotać, a wujek gwałtownie poczerwieniał. Ale skąd Bartuś mógł wiedzieć, że poczuć do kogoś miętę, tzn. polubić go, a nawet się w nim zakochać? No, tego biedny chłopiec nawet się nie domyślał, wielu jego rówieśników pewnie też nie ma o tym pojęcia.

Innym znów razem Bartuś naraził się swemu matematykowi, powtarzając mu opinię dyrektora o obniżaniu przez tego nauczyciela lotów. Pan do matematyki od razu się zdenerwował i wyrwał Bartusia do tablicy. A przecież chłopiec myślał po prostu, że jest on pilotem. Takich zdarzeń z prozą codzienności, czasem przykrych, a czasem śmiesznych, Bartuś ma wiele. Każda jednak przygoda językowa czegoś go uczy, a z nim i czytelników.

Często trudno jest nam pojąć sposób, w jaki myślą najmłodszy, bo ich wyobrażenia o świecie bywają inne niż ludzi dorosłych. Dzieci przyjmują dosłownie to, co my, bardziej doświadczeni, rozumiemy jako metaforę. Jednak właśnie ten brak doświadczenia ułatwia dzieciom świeżość spojrzenia, pozwala też ich myślom wędrować własnymi ścieżkami. Nie muszą przełamywać żadnych schematów, bo ich jeszcze po prostu nie znają. Stąd przedziwne nieraz skojarzenia, jakie budzą w najmłodszych różne przedmioty, zjawiska czy też powiedzenia. Z czarodziejskiego królestwa ich wyobraźni czerpią od lat poeci i bajkopisarze.

Grzegorz Kasdepke zauważył tę cechę wyobraźni dziecięcej i na niej oparł pomysł swojej książki. Z każdej historyjki najpierw dowiadujemy się, jak

Bartuś rozumiał konkretne powiedzenie, a potem – co ono w języku polskim rzeczywiście znaczy. Scenki są pełne humoru, choć osobom w nim występującym nie zawsze jest do śmiechu; komu, np. może sprawić radość informacja, że wszyscy wieszają na nim psy, albo że ma on zwyczaj dolewać oliwy do ognia...

Układ powieści jest alfabetyczny, toteż łatwo znajdziemy dowolną historyjkę wyjaśniającą dany idiom.

Niewątpliwym atutem książki są ilustracje. Ich autorka, Aneta Krella-Moch, bardzo dowcipnie i pomysłowo zobrazowała kolejne powiedzonka, które przysporzyły Bartusiowi tylu kłopotów.

Warto podarować naszemu dziecku ten kolorowy i pogodny zbiorek opowiadań *Co to znaczy...* Zwłaszcza, jeśli jest to dziecko lubiące zadawać pytania, także te dotyczące języka ojczystego.

LIDIA BŁASZCZYK

Grzegorz Kasdepke: *Co to znaczy..., czyli 101 zabawnych historyjek, które pozwolą zrozumieć znaczenie niektórych powiedzeń*. Il. Aneta Krella-Moch. Łódź: Wydaw. „Literatura”, 2002.

SZKOLENIA DLA BIBLIOTEKARZY

- Przepisy prawne dotyczące bibliotek
- Ewidencja zbiorów
- Organizacja i urządzenie biblioteki
- Promocja biblioteki w środowisku lokalnym
- Opracowanie formalne dokumentów zwartych, ciągłych, dźwiękowych, muzycznych, nieksiążkowych
- Prowadzenie i melioracja kartotek
- Ochrona materiałów bibliotecznych
- Biblioteczne systemy komputerowe: MAK, USMARC, MOL, SOWA
- Windows, Word, Excel, Power Point, Internet
- Tworzenie strony WWW dla biblioteki
- Dziecko i książka w bibliotece
- Praca z czytelnikiem niepełnosprawnym
- Praca z dziećmi ze środowisk patologicznych
- Komunikacja niewerbalna w sytuacjach zawodowych
- Przygotowanie do wystąpień publicznych i dyskusji
- Techniki negocjacyjne, rozwiązywanie konfliktów

Centrum Edukacji Bibliotekarskiej,
Informacyjnej i Dokumentacyjnej
im. Heleny Radlińskiej

ul. Hankiewiczza 1

tel. (22) 823-99-78

02-103 Warszawa

fax (22) 822-43-46

<http://cebid.lis.uw.edu.pl>

e-mail: cebid@superpedia.pl

Książki, które pomogą w pracy, które warto przeczytać!

Maria Janowska: Tytuł serii. Zasady tworzenia rekordu kartoteki haseł wzorcowych; Biblioteka Narodowa. Instytut Bibliograficzny. Warszawa: Biblioteka Narodowa, 2002 – 75 s. «Prace Instytutu Bibliograficznego». 38

Publikacja zawiera zasady tworzenia rekordów kartoteki haseł wzorcowych dla tytułów serii stosowane w Bibliotece Narodowej – przygotowane z myślą o formułowaniu haseł tytułowych serii ukazujących się współcześnie, jak i publikacji seryjnych wydanych w przeszłości. Niniejsze zasady opracowano w oparciu o istniejące normy opisu bibliograficznego, normę opisu książki i normę opisu wydawnictwa ciągłego oraz projekt nowelizacji zalecenia IFLA – ISBD(S): International Standard Bibliographic Description for Serials. Opracowanie składa się z 6 części: ogólnych zasad stosowania haseł dla tytułów serii, zawartości rekordu, zasad wypełniania pola 130, zasad sporządzania tropów, zasad wypełniania pól informacji uzupełniających, zasad postępowania w przypadku zmiany hasła.

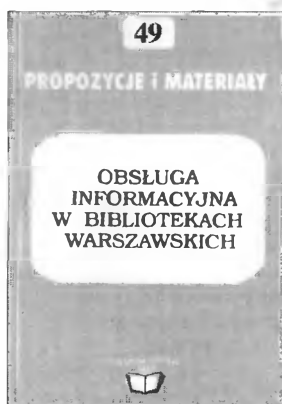
Wypożyczenia międzybiblioteczne. Stan i perspektywy. Materiały z konferencji. Wrocław 22-23.05.2002 r. Warszawa: Wydaw. Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2002 – 68 s. «Propozycje i Materiały». 52.

Publikacja jest pokłosiem ogólnopolskiej konferencji pt. „Aktualne problemy i nowe formy wypożyczeń międzybibliotecznych”, zorganizowanej przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną we Wrocławiu, wspólnie z ZG SBP w maju 2002 r. Celem tej narady, oczekiwanej przez bibliotekarzy od ponad 10 lat, była wymiana doświadczeń oraz określenie potrzeb w zakresie problematyki wypożyczeń międzybibliotecznych i wypracowanie wniosków i zasad usprawniających ten system wypożyczeń zbiorów bibliotecznych. Wydawnictwo prezentuje opracowania dotyczące problematyki wypożyczeń międzybibliotecznych w bibliotekach szkół wyższych, jak i bibliotekach publicznych. Lektura tej pozycji pozwoli na konfrontację stanu i potrzeb tych zagadnień w obu typach bibliotek i wskazanie stopnia rozwoju. Zwróci także uwagę czytelników na pilne opracowanie i wdrożenie spójnych zasad współpracy w tej dziedzinie w bibliotekach publicznych.

Obsługa informacyjna w bibliotekach warszawskich. Materiały z konferencji „Problemy obsługi informacyjnej w bibliotekach warszawskich”. Warszawa, Biblioteka Narodowa 9.05.2002 r. Warszawa: Wydaw. Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2002 – 116 s. «Propozycje i Materiały». 49.

Publikacja zawiera zbiór referatów wygłoszonych na środowiskowej konferencji (maj 2001 r.) w Bibliotece Narodowej poświęconej zagadnieniom obsługi informacyjnej w bibliotekach warszawskich. Analizę doświadczeń celowo zawężono do jednego, dużego środowiska wielkomiejskiego, jakim jest Warszawa. Przed bibliotekami w tym mieście stoją specyficzne problemy obsługi informacyjnej czytelników jak: zróżnicowana infrastruktura i sieć biblioteczna, duża skala potrzeb i oczekiwań czytelnicznych, sprawdzone w długoletniej praktyce formy współpracy międzybibliotecznej. Biblioteki warszawskie zarówno duże, jak i małe szybko unowocześniają się w zakresie automatyzacji, rozwoju baz danych, dostępu do Internetu. Lektura zamieszczonych w publikacji referatów i komunikatów (w sumie 11 opracowań) powinna dać pełny obraz stanu oczekiwań i perspektyw obsługi czytelnicznej i informacyjnej w bibliotekach w warunkach rozwoju edukacji oraz podejmowanych nowych inicjatyw w zakresie świadczonych usług czytelnicznych.

JADWIGA CHRUSCIŃSKA

BOGDAN KLUKOWSKI

Bertelsmann w opałach

Dzieje tej niemieckiej firmy związanej z książką mogłyby być tematem niejednej opery mydlanej lub telenoweli. Wydawnictwo założone przez Carla Bertelsmanna w 1835 r. nie wyróżniało się przez dziesięciolecia niczym nadzwyczajnym. Dopiero sukces programowy i finansowy osiągnięty w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku przez wprowadzenie na masową skalę sprzedaży książek za pośrednictwem klubów książki zwrócił uwagę analityków na firmę. W ciągu kilkunastu lat Bertelsmann stał się graczem na światowym rynku medialnym, w tym także słowa drukowanego, tu w dziedzinie książki i prasy.

Cztery lata temu rada nadzorcza firmy powołała nowy zarząd, na czele którego stanął Thomas Middelhoff, kreatywny i według współczesnych kanonów zarządzania odważny w podejmowaniu niekonwencjonalnych decyzji. W Bertelsmannie pracował od 1986 r., od 1994 r. był członkiem zarządu. Nowy prezes był więc nadzieją firmy; rozpoczął od spektakularnych posunięć, szczególnie w Ameryce: najpierw zszokował amerykańskich wydawców zakupem największego wydawnictwa książkowego Random House a także powołaniem globalnej księgarni internetowej BOL, która ma już kilka liczących się mutacji w poszczególnych krajach. Na tym jednak nie koniec: trzy lata temu otwarto w Bertelsmannie olbrzymi pion informacji fachowej, mający zajmować się integracją programową i kapitałową posunięć związanych z publikacjami książkowymi i tworzeniem internetowych banków informacji. Na czele pionu stanął doświadczony menedżer i autor sukcesu koncertu prasowego Axel Springer Verlag dr Jürgen Richter.

To on doprowadził do fuzji Bertelsmanna z wydawnictwem naukowym Springer (które nie ma nic, poza zbieżnością nazwisk, wspólnego z koncertem prasowym ASV). Springer jest szanowanym wydawnictwem naukowym znanym na całym świecie, funkcjonującym od 1842 r. W każdym razie w Niemczech powstał wielki pion informacyjny, wzmacniany jeszcze udanymi zakupami całości lub części naukowych wydawnictw w Europie i USA.

Prezes Middelhoff trzy lata temu zgodził się na badanie przeszłości firmy w okresie hitlerizmu przez specjalną komisję a dwa lata temu udało mu się zneutralizować przy pomocy kilkudziesięciu milionów dolarów firmę Napster, będącą własnością dwudziestoletniego Amerykanina. Napster był nadawcą i pomocnikiem w wyszukiwaniu przez młodych ludzi w Internecie

nagrań muzyki młodzieżowej, ale bez zwracania uwagi na honoraria, należne autorom, kompozytorom i odtwórcom.

Rok 2002 zapisze się w dziejach Bertelsmanna zmianami, których niewielu się spodziewało. Sytuacja finansowa firmy była ciągle stabilna, można powiedzieć, że drużyna Middelhoffa szła od sukcesu do sukcesu. Tymczasem na początku drugiej połowy roku prezes zrezygnował z zajmowanego stanowiska, a jego następcą został o dobrych kilka lat starszy Günter Thielen.

Jakie mogą być przyczyny tych zmian, których nic nie zapowiadało? Myślę, że jednej z nich można upatrywać w zbyt nagłym zmianie mentalnej i w przyzwyczajeniach, jakie panowały w firmie globalnej, ale jednak z ducha niemieckiej. Rezygnacja w 1998 r. Reinharda Mohna z szefowania Bertelsmannowi była czymś naturalnym, gdyż autor powojennego sukcesu firmy przekroczył znacznie siedemdziesiątkę i został prezesem prestiżowej Fundacji Bertelsmanna, zajmującej się finansowaniem działań wspomagających jakość pracy rynku wydawniczego a szczególnie wspierających czytelnictwo książek, zwłaszcza w szkołach i bibliotekach. Liczono na pomysłowość i operatywność Middelhoffa. Może działał za szybko, czym zaskakiwał tradycjonalistów, usadowionych w radzie nadzorczej Bertelsmanna. W komunikacie dla prasy podano wprawdzie, że były zbyt duże różnice między radą a prezesem zarządu na temat przyszłościowej strategii firmy i zarządzania tak dużym organizmem gospodarczym. Bertelsmann zatrudnia bowiem ponad 80 tysięcy ludzi w 400 firmach zlokalizowanych w 60 krajach i realizuje obroty wartości 20 miliardów euro.

Należy się domyślać, że poszło o cały pion informacji fachowej i naukowej, gdyż od kilku miesięcy prasa ekonomiczna (m.in. „Financial Times”) i branżowa już wylicza, ile można będzie uzyskać ze sprzedaży Bertelsmann Springer i co jeszcze będzie do sprzedania w najbliższym czasie.

Oczywiście jak zawsze w Niemczech wysyp dobrych i złych wiadomości następuje w październiku, podczas targów książki we Frankfurcie. Werdykt niezależnej komisji badającej przeszłość był jednoznaczny: Bertelsmann zyskał wiele na wydawaniu przed wojną publikacji propagujących ideologię nazistowską a podczas wojny na zatrudnianiu przymusowych robotników z wielu krajów Europy. Ta opinia zespołu niemieckich i zagranicznych historyków i archiwistów była w Bertelsmannie już znana w czasie podejmowania decyzji o odwołaniu w połowie 2002 r. Thomasa Middelhoffa. Można powiedzieć, że na dużych zmianach w Bertelsmannie zaważyła zarówno historia, jak i współczesność. ■

BIBLIOTEKA NARODOWA

Salon Pisarzy

Tadeusz Drewnowski

9 października 2002 r. odbyło się w Bibliotece Narodowej spotkanie, inaugurujące październikowy cykl *Salonów Pisarzy*. Gościem spotkania był znakomity krytyk i historyk literatury, prof. Tadeusz Drewnowski.

Słowo wstępne wygłosił Jerzy Jarzębski, przedstawiając na początku parę faktów z biografii gościa, ale przede wszystkim skupiając się na jego pisarstwie, a także działalności redakcyjnej i edytorskiej.

Tadeusz Drewnowski znany jest głównie jako autor obszernych monografii poświęconych Tadeuszowi Borowskiemu (*Ucieczka z kamiennego świata. O Tadeuszu Borowskim*), Tadeuszowi Różewiczowi (*Walka o oddech. O pisarstwie Tadeusza Różewicza*) oraz Marii Dąbrowskiej (*Rzecz russowska. O pisarstwie Marii Dąbrowskiej*). Jerzy Jarzębski zwrócił także uwagę na ogromny wkład pracy prof. Drewnowskiego w opracowanie redakcyjne pism Tadeusza Borowskiego i dzienników Marii Dąbrowskiej. Zauważył też, że w przypadku obojga twórców zainteresowanie Tadeusza Drewnowskiego nie ograniczyło się tylko do napisania monografii, ale była to niemal praca na całe życie. Tematy związane z tymi twórcami powracają i prowokują do kolejnych prac im poświęconych. Ważne podkreślenia jest także to, że punktem wyjścia owych monografii jest niezgoda na to, co pisano do tej pory na temat tych twórców. Borowskiego ujmowano właściwie tylko jako pisarza opowiadającego z obozu koncentracyjnego, a pomijano inną twórczość. Dąbrowska natomiast była postrzegana jako pocziwa starsza pani, przywiązana nadmiernie do tradycji. Natomiast monografie autorstwa Tadeusza Drewnowskiego ukazują pogłębione sylwetki bohaterów, oddają niejako sprawiedliwość tym twórcom. Najważniejszy bowiem jest pisarz, a jego dzieło podąża za nim, uzupełnia sylwetkę. Autor monografii szeroko ujmuje środowisko, w jakim wyrosli bohaterowie, opisuje także to, co ich ukształtowało. Portret bohatera wpisany jest zawsze w tło historyczne. Prace monograficzne poświęcone twórcom stają się zatem także pracami o epoce, historii literatury i kultury, a także polityki.

Najważniejsze wątki spotkania w *Salonie Pisarzy* dotyczyły właśnie owych prac monograficznych. Mówiono także o niezwykle ważnej książce prof. Drewnowskiego wydanej w 1997 r., pt. *Próba scalenia. Obiegi – wzorce – style. Literatura polska 1944–1989*. Książka ujmuje literaturę powojenną inaczej niż czyni się to zazwyczaj. Autor, zamiast dzielić ją np. na emigracyjną i krajową, stara się spojrzeć na literaturę jako całość wpisaną w rozmaite społeczne czy polityczne uwikłania. Ta książka próbuje znaleźć jakiś „złoty środek” w dotychczasowym ujmowaniu literatury, jak o tym mówił prof. Jarzębski. Warto się ową książką zainteresować, bowiem nie ma zbyt wielu takich pozycji. I choć można polemizować z niektórymi tezami zawartymi w tej pracy, nie można pominąć obiektywizmu i całościowego traktowania tematu, jakimi się cechuje.

Tadeusz Drewnowski odpowiadał na pytania dotyczące przede wszystkim Marii Dąbrowskiej i jej *Dzienników* – m.in. o tym, jak doszło do tego, że zajął się ich opracowaniem. Pytano także, jakie ma plany wobec planowanego na 2005 r. pełnego ich wydania – okazało się, że prof. Drewnowski nie będzie się już tym zajmował. Dowiedzieliśmy się, że w tej chwili gość *Salonu* pracuje nad wydaniem krytycznym prac Tadeusza Borowskiego, które będzie zawierało wiele nowych tekstów. Dotarło bowiem do niego wiele nowych, ciekawych materiałów – dzięki temu, że w każdej swojej książce źródłowej podaje swój adres i potem dostaje wiele, niekiedy bardzo ciekawych tekstów.

Publiczność zgromadzona na spotkaniu miała również okazję wysłuchać fragmentów nowej, będącej w druku książki o Tadeuszu Różewiczu pt. *Walka o oddech. Bio-poetyka*. Jest to właściwie nowe, poszerzone wydanie książki z 1990 r. – to, co usłyszeliśmy dotyczyło twórczości Różewicza po tzw. transformacji ustrojowej, w szczególności było to omówienie poświęcone trzem ostatnim tomom poetyckim (*Zawsze fragment, Recycling, Nożyk profesora*) oraz parę refleksji autora.

Spotkanie ze znakomitym krytykiem, autorem wielu książek, opracowań, a także tekstów drukowanych m.in. w „Dialogu”, „Tygodniku Powszechnym”, „Nowych Książkach” czy „Twórczości”, laureatem wielu nagród, ale przede wszystkim swoistym świadkiem epoki, ze względu na to, co przeżył i w jakich wydarzeniach uczestniczył, dobiegło końca. Warto zainteresować się pracami Tadeusza Drewnowskiego, nie będzie to z pewnością czas stracony.

EWA LUDIAN

Instytut Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej

Książki pod choinkę

13. Krajowe Targi Książki

W dniach 13-15 grudnia odbyły się w PKiN w Warszawie 13. Krajowe Targi Książki. Tradycyjny termin został przesunięty przez organizatora – Ars Polonę – na grudzień. Decyzja ta od początku budziła wśród wydawców i księgarzy wiele kontrowersji. Zmianę terminu Grzegorz Guzowski, wiceprezes Ars Polony organizującej imprezę, tłumaczył sugestiami wydawców.

Takie rozwiązanie wzbudziło protesty głównie księgarzy, dla których grudzień jest miesiącem najwyższych obrotów. Solidaryzując się z księgarzami lub też rezygnując z tego powodu z udziału w targach zrezygnowały m.in. wydawnictwa: Bellona, Czytelnik, Pascal, PWN, Prószyński i S-ka, Rebis, Znak, Zysk, WSiP i inne.

Tegoroczne targi książki miały ciekawą oprawę artystyczną. Rozpoczęły się 13 grudnia koncertem Anny Marii Jopek.

Jak co roku cieszyły się dużym zainteresowaniem. Szacuje się, że w tym roku wzięło w nich udział ponad 14 tys. osób. To liczba porównywalna do tej sprzed roku, gdyż ubiegłoroczne targi trwały o jeden dzień krócej.

Wystawców było ok. 90, ale w tym tylko 50 wydawców.

Wydawcy stosowali różne metody, by zainteresować publiczność swoim stoiskiem. Najczęściej zapraszali gości, a w tym roku to m.in.: Ernest Bryll, Anna Brzezińska, Kinga Dunin, Katarzyna Grochola, Julia Hartwig, Dorota Masłowska, Joanna Papużyńska, Andrzej Pilipiuk, Jarosław Marek Rymkiewicz, Krystyna Siesicka, Marcin Świetlicki, Beata Tysskiewicz, Andrzej Wajda, Rafał Ziembkiewicz, Marcin Giżycki.

Nie trzeba chyba dodawać, że książka podpisana przez autora, do tego zakupiona bez marży księgarskiej to znakomity prezent dla bliskich. Zresztą tegoroczna edycja targów odbywała się właśnie pod hasłem „książka pod choinkę”. Niestety, często przy autorskich stołkach nie było nikogo.

Przedstawiciele wydawnictw, biorących po raz pierwszy udział w targach, na ogół byli zadowoleni. Jednak wydawnictwa prezentujące swoje książki na Targach w poprzednich latach wskazywały na mniejsze zainteresowanie publicznością.

Wystawcy często rozdawali wydawane przez siebie czasopisma i foldery, proponowali konkursy dla dzieci, kusili propozycją nauczenia się sztuki origami, lub też otrzymaniem swojego imienia w j. japońskim. Miłośnicy kultury mogli posłuchać poezji, recytowanej lub śpiewanej przez poetów oraz aktorów.

Zmęczeni czytelnicy mogli usiąść i napić się dobrej, choć nie najtańszej herbaty. Ci, którzy mieli przesyty książki, mogli np. zaopatrzyć się w miód czy biżuterię. Pojawia się tylko pytanie: czy Targi Książki to dla takich stoisk odpowiednie miejsce?

DOMINIKA STĘPNIĘWSKA

Finał akcji

„Cała Polska czyta dzieciom”

Finał odbył się 19 grudnia 2002 r. w teatrze Buffo w Warszawie. Uroczystość zorganizowana pod patronatem ministra kultury Waldemara Dąbrowskiego była okazją do podziękowania wszystkim tym, którzy przyłączyli się do kampanii. „Wielka gala” rozpoczęła się, jak to zwykle bywa z niewielkim opóźnieniem. Poprowadził ją Krzysztof Materna. I dobrze, bo przynajmniej było wesoło, ale w granicach dobrego smaku. Współprowadzącą była Irena Koźmińska, założycielka i prezes fundacji „ABC XXI – Program Zdrowia Emocjonalnego”. Uczestnicy spotkania mówili o niej: osoba, której po prostu nie można odmówić. Dlatego udało się jej pozyskać wielu sponsorów, a byli wśród nich: International Paper (sponsor generalny), Plus GSM, Mbank, Orlen i inni. Patronami medialnymi byli natomiast m.in.: Telewizja Polska S.A., Gutek Film, Polityka, „Gazeta Wyborcza”.

Podczas imprezy wręczono nagrody zwycięzcom konkursu na najlepiej przeprowadzony „Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom”. Specjalne statuetki zaprojektowane przez Dorotę Dziekiewicz-Pilch dostały te osoby oraz placówki, które podczas trwania akcji najaktywniej i najciekawiej promowały czytanie dzieciom książek. Dla reszty laureatów pozostały wyróżnienia i dyplomy.

Akcję wsparli znani i lubiani m.in.: Paweł Kukiz, Szymon Majewski (obaj panowie pojawili się na scenie), Anna Maria Jopek, Edyta Jungowska, Natalia Kukulska, wspomniany wyżej Krzysztof Materna, Jerzy Owsiak. Stali się oni bohaterami teledysków, w których czytają swoim dzieciom książki.

Cel akcji to uświadomienie rodzicom jak ważne jest czytanie dzieciom książek. Jeśli to zaniedbają, może to doprowadzić do nieodwracalnych zmian, a zaległości nie będzie można już nadrobić. Głośne czytanie dziecku wpływa pozytywnie na jego rozwój, na psychikę, wyobraźnię, pamięć, koncentrację. Wystarczy 20 minut czytania, ale warto robić to systematycznie. I nawet jeśli nasze pociechy umieją już same czytać, nie należy zaprzestawać rodzinnego rytuału. Dzięki czytaniu nawiąże się z dzieckiem lepszy kontakt, będzie się je poznawać.

Jeśli rodzice (czy opiekunowie) nie mają pomysłu co przeczytać swojemu dziecku by była to lektura pozytywna i odpowiednia do wieku, proponuje zajrzeć na stronę: www.calapolskacztytadzieciom.pl Tam znajduje się opracowana przez fundację lista tytułów książek, mających dbać o prawidłowy rozwój psychiczny małego człowieka.

(D. S.)

Międzynarodowa Dziecięca Biblioteka Elektroniczna

W Internecie powstała Międzynarodowa Dziecięca Biblioteka Elektroniczna (ICDL) – adresowana do dzieci w wieku od 3 do 13 lat. Obecnie składa się z 200 książek należących do 27 kultur świata. Na razie nie obejmuje książek polskich. Biblioteka powstała z inicjatywy amerykańskiego rządu, Uniwersytetu Maryland i organizacji Internet Archive. W ciągu najbliższych 5 lat jej kolekcja wzrośnie do 10 tys. książek ze stu kultur. Adres internetowy: www.icdlbooks.org

Współpraca biblioteki szkolnej z muzealną

Biblioteka, w której pracuję już kilkanaście lat funkcjonuje w Powiatowej Bursie dla Młodzieży Szkolnej w Chojnicach. Bursa to placówka opiekuńczo-wychowawcza dla młodzieży w wieku 15-21 lat, która pochodzi z różnych środowisk wielkomiejskich, małomiasteczkowych, wiejskich, popegeerowskich, położonych nieraz wśród pięknych pól i lasów, ale z dala od wielkiej cywilizacji. Dzięki tej placówce młodzież może uzupełniać różny poziom wiedzy w różnych dziedzinach, w różny sposób. A pomaga jej w tym m.in. biblioteka, która w ostatnich latach bardzo rozszerzyła swą działalność. Wzbogaciła swe zbiory biblioteczne o różnego typu literaturę. Jej działalność dydaktyczna, wychowawcza zgodna jest z programem edukacyjnym placówki. W jego ramach biblioteka m.in. współpracuje z różnymi miejskimi bibliotekami. Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z biblioteką Muzeum Historyczno-Etnograficznego. Ta współpraca trwa przy moim skromnym udziale już przeszło 13 lat, z różnym natężeniem i w różnych latach. Od początku mojej pracy w tej placówce wiele uwagi przywiązywałam do edukacji regionalnej. Obecnie jest ona skupiona w programie wychowawczym „Moja Ojczyzna – Ziemia Chojnicka”, który jest realizowany przez grupy wychowawcze pod kierunkiem nauczycieli wychowawców i zapisany w programie wychowawczym placówki.

Dzięki współpracy z muzealną biblioteką nasi wychowankowie mogli obejrzeć, a nawet dotknąć różne zabytki piśmiennictwa. Prawie co roku nowi mieszkańcy bursy i wszyscy chętni odwiedzają pomieszczenia muzealnej biblioteki, gdzie sympatyczna pani kustosz mgr Anna Czapczyk przybliżyła wiedzę nt. książki. Nasi wychowankowie mogą poszperać na muzealnych półkach, poznać literaturę regionalną, kaszubską, pomorską, dotyczącą miasta Chojnice. W zbiorach tej biblioteki znajdują się obecnie książki pochodzące z prywatnego muzeum Albina Makowskiego. Odwiedziny młodzieży w tej bibliotece zawsze wywołują burzliwe dyskusje.

W ramach współpracy z tą biblioteką nasi wychowankowie mogą brać udział w organizacji wystaw różnego typu na terenie naszej placówki. Na jednej z takich wystaw pt. „Chojnice w jesien-

nej krasie” ogromną popularnością cieszyły się stare fotografie uroczych chojnickich zabytków. Były one pretekstem do dyskusji, motywem różnych spotkań wychowawczych, a nawet źródłem inspiracji malarskich. Wychowankowie – zapaleni fotograficy pod opieką wychowawcy sфотографowali zabytki współczesne i tak powstała nowa wystawa, tym razem typowo fotograficzna.

Zbiory muzealnej biblioteki i jej pracownicy służą też pomocą przy organizacji spotkań samokształceniowych nauczycieli wychowawców, dla których prowadzę comiesięczne spotkania „przy książce”.

Inni pracownicy muzeum, szczególnie z działu sztuki wspierali mnie w organizacji różnych form edukacyjnych (prelekcji, wystaw, wykładów, konkursów). Mogliśmy dzięki temu poznać wielu twórców chojnickiej kultury i przeżyć wiele wspaniałych chwil, zwiedzając muzealne ekspozycje i uczestnicząc w ciekawych wydarzeniach muzealnych.

Nasi wychowankowie i pracownicy mogą uzupełniać swą wiedzę i korzystać ze zbiorów naszej biblioteki internetowej, a gdy to nie wystarcza – ze zbiorów muzealnych, bibliotecznych, szczególnie w takich dziedzinach jak: dzieje Chojnic i okolicy, regionu kaszubskiego, pomorskiego. Mogą też nauczyć się lub przypomnieć sobie jak korzystać z różnych źródeł informacji, a jest to jednym z celów naszych wspólnych kontaktów. Owe kontakty owocują czasami rozwojem zainteresowań wśród naszych wychowanków i podejmowaniem studiów w określonych kierunkach.

Dla mnie ta współpraca jest bardzo cenna, gdyż stale mogę uzupełniać swą wiedzę a kontakty z pracownikami Muzeum są inspiracją do planowania i wzbogacania pracy wychowawczej. Uważam też, że współpraca z placówką naukowo-badawczą, jaką jest muzeum jest cennym elementem w wyrównywaniu szans edukacyjnych naszej młodzieży. Ja w każdym razie nie wyobrażam sobie mojej pracy bibliotekarskiej i wychowawczej bez kontaktów z tą biblioteką.

MARIA MORZYŃSKA

nauczyciel bibliotekarz

Powiatowa Bursa dla Młodzieży Szkolnej w Chojnicach

Czy mandala jest ciekawsza od książki?

Dnia 28 września 2002 r. w Sali pod Piramidą Książnicy Pomorskiej w Szczecinie, przy tłumnej obecności szczecinian (ponad 200 osób) dwaj mnisi buddyjscy ubrani w bordowo-żółte szaty rozpoczęli ceremonię sypania mandali z kolorowych piasków. Była ona tworzona w intencji światowego pokoju „Mandala for World Peace, Poland 2002”. Mandala oznacza koło, krąg, orszak, otoczenie. W buddyzmie to figury geometryczne, które dla wyznawców tej religii są symbolicznym odwzorowaniem wszechświata. Mandala przedstawia świętą krainę, z reguły niebiański pałac zawierający symbole i wizerunki, które opisują różne postaci obecności Buddy. Ceremonię usypywania mandali, która ma tradycję dwóch tysięcy lat, mnisi traktują jako rodzaj modlitwy, każdorazowo w konkretnej intencji.

Ten kobierzec z kolorowego piasku buddyjscy mnisi z benedyktyńską cierpliwością i ogromną precyzją usypywali (na stole o powierzchni $3 \times 3 \text{ m}^2$) codziennie w godzinach otwarcia biblioteki aż do 5 października. Codziennie ich pracę oglądały setki osób i z każdym dniem ich liczba rosła. Na koniec ceremonię medytacji i zebrania piasku z mandali oraz wsypania go do Odry obejrzało ponad 1300 osób. Mandala przestała istnieć, ale intencja dobra i światowego pokoju ma się rozprzestrzeniać na cały świat.

W ciągu tygodnia dzieło mnichów obejrzało 6640 osób. To było coś zaskakującego. Te symbole nieznanne w kulturze europejskiej, egzotyka – przyciągały tłumy widzów. Codzienne relacje zamieszczała szczecińska prasa. Była to jedna z bardzo udanych form popularyzacji także biblioteki.

Warto przypomnieć, że po wizycie w Książnicy Pomorskiej w 2000 r. laureata Pokojowej Nagrody Nobla XIV Dalajlamy, zrodziła się idea gromadzenia księgozbioru dotyczącego buddyzmu i kultur Dalekiego Wschodu. Tak powstał realizowany w Książnicy Pomorskiej międzynarodowy program „The Buddhist Book Project Poland”. Został otwarty

Oddział Studiów Buddyjskich i Kultur Dalekiego Wschodu wraz z czytelnią. Od września 2000 r. rozpoczęto cykl wykładów pod wspólnym tytułem „Academia Buddhica”. Prelegentami są znani naukowcy z kraju i zagranicy. Frekwencja na tych spotkaniach jest nadzwyczajna. Do Książnicy napływają dary książkowe od wydawców z wielu państw. Zbiory te już liczą ok. 5 tys. książek. Biblioteka przygotowuje się do wielkiej międzynarodowej wystawy najcenniejszych zbiorów o tej tematyce. Ambasada Indii w Polsce zainteresowana jest powoła-

Szczecinianie podziwiają usypaną mandalę

Fot. Jan Surudo

niem w Szczecinie Centrum Studiów Indyjskich. Książnica współpracuje w tym względzie z Uniwersytetem Szczecińskim a jego rektor i dyrektor Stanisław Krzywicki zostali zaproszeni do Indii na rozmowy w tej sprawie.

Na pytanie postawione w tytule nie dam wiążącej odpowiedzi. Ważne, że mandala może prowadzić też do książki.

WŁADYSŁAW MICHNAŁ

Książnica Pomorska im. St. Staszica w Szczecinie

Zwiedzamy biblioteki

Zapraszam do Łukowa

Bibliotekę, w której pracuję opisałam, wspólnie z koleżanką, w artykule „Jak pracuje nasza biblioteka”, który ukazał się w „Poradniku Bibliotekarza” nr 2/1994. Minęło 8 lat, a ja chciałam zaprosić do naszej biblioteki obecnie i pokazać, co zmieniło się przez te lata.

Biblioteka zyskała dodatkowe pomieszczenie, w którym utworzono oddział przeznaczony dla uczniów klas I-III. Barwny wystrój, ciekawe zajęcia sprawiają, że dzieci garną się do biblioteki, która znana jest w środowisku i odwiedzana także przez

dzieci z pobliskiego przedszkola. Uczniowie klas IV-VI, nauczyciele oraz rodzice korzystają z „dawnej” wypożyczalni, która ciągle zmienia wystrój tak, aby jak najwięcej osób zachęcić do jej odwiedzenia. Czytelnia szkolna zaprasza wszystkich chętnych codziennie od 8⁰⁰ do 15⁰⁰. Ładne wnętrza biblioteki ozdobione kwiatami tchną spokojem i wpływają na dobre samopoczucie odwiedzających dzieci. Wspólnie z koleżankami organizujemy różne konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi, wystawy, włączamy nasze dzieci do ważnych akcji, prowadzimy zajęcia

Wystawa „Rzeźba ludowa
regionu łukowskiego”

w ramach ścieżki edukacja czytelnicza i medialna. Przeprowadziliśmy m.in. konkursy: wiedzy o ks. Grzegorzu Piramowiczu (patronie szkoły), o historii naszej szkoły, „Zabawa z lekturą”, „Warto być mądrym”, „Alcybiades i inni”, „Czy znasz twórczość Małgorzaty Musierowicz?”, „W świecie baśni Andersena” (pomysły niektórych imprez zaczerpnęliśmy z „Poradnika Bibliotekarza” lub „Biblioteki w Szkole”). Dużym zainteresowaniem cieszą się także organizowane w czytelni szkolnej wystawy (np. rzeźba ludowa rejonu łukowskiego) i spotkania z twórcami kultury ludowej regionu Podlasia, w ramach realizowanej przez nas ścieżki edukacja regionalna. Odwiedzili nas: Władysław Sopulski (artysta rzeźbiarz i poeta ludowy z Wierzejk k. Łukowa oraz dwukrotnie Gabriela Seroła (artystka ludowa z Grabianowa k. Siedlec), którzy opowiadali o swojej twórczości i wspólnie z uczniami wykonywali rzeźby (W. Sopulski) i ozdoby świąteczne (G. Seroła). Co roku organizujemy także wigilie dla pracowników szkoły i emerytów, co daje okazję do przeprowa-

Uczniowie Szkoły Podstawowej
im. ks. G. Piramowicza w bibliotece szkolnej

dzenia konkursu na najoryginalniejszy stroik świąteczny; uczennice z koła bibliotecznego starają się, aby biblioteka przybrała wówczas odświętny wystrój. Włączamy się także aktywnie do różnych akcji np. „Pomóżmy dzieciom polskim na Litwie”, która miała na celu zebranie wśród uczniów książek dla Polonii na Wschodzie. Wnętrze i otoczenie biblioteki ozdobione są pokonkursowymi pracami uczniów np. grafika z konkursu „Łuków – moje miasto”.

Chciałabym jeszcze dodać, że od 20.01.2001 r. trwają prace związane z komputeryzacją biblioteki w oparciu o program „Biblioteka szkolna MOL”, które mamy nadzieję zakończyć w tym roku szkolnym.

Opisałam tylko niektóre nasze działania mające na celu stworzenie z naszej szkolnej biblioteki centrum kultury i informacji.

MAŁGORZATA JEZIEWSKA

nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej
im. ks. G. Piramowicza w Łukowie

Henryk Sienkiewicz – pisarz – noblista

*...muzyka jest jak morze.
Stoimy na jednym brzegu i widzimy dal,
ale drugiego brzegu dojrzeć niepodobna.*
Henryk Sienkiewicz

To właśnie muzyka z filmu „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza uatrakcyjniła i stworzyła nastrój otwartej lekcji bibliotecznego pt. „Henryk Sienkiewicz – wybitny pisarz – noblista”, która została przeprowadzona z uczniami klasy szóstej, przez I. Bekasińską.

Celem edukacyjnym lekcji było kształcenie kompetencji kluczowych – umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy i wyszukiwanie informacji na dany temat z wykorzystaniem warsztatu informacyjno-bibliograficznego i zbiorów biblioteki.

Pomocami były katalogi (alfabetyczny i rzeczowy), kartoteki (zagadnieniowa i tekstowa), wydaw-

nictwa informacyjne książkowe oraz wystawa dotycząca życia i twórczości H. Sienkiewicza.

Atrakcją wystawy stały się scenki rodzajowe do poszczególnych utworów pisarza takich jak: *Krzyżacy*, *Latarnik*, *W pustyni i w puszczy* (lektura do kl. V) wykonane z plasteliny, modeliny i klocków lego przez uczniów klas młodszych pod kierunkiem E. Sadowskiej i G. Herzyk (nauczycielek nauczania początkowego) oraz H. Załony wychowawczyń w świetlicy szkolnej. Doskonałym uzupełnieniem były też piękne prace malarskie dzieci ze Szkolnego Koła Plastycznego, kierowanego przez E. Drożdż. Zorganizowana wystawa jest przykładem współpracy biblioteki szkolnej z nauczycielami w realizacji ścieżki międzyprzedmiotowej; integruje wiedzę z języka polskiego, historii i sztuki. Scenki te miały wprowadzić w klimat poszczególnych utworów pi-

sarza, pobudzić wyobraźnię dzieci, zachęcić do czytania jego książek.

Na wystawie wyeksponowano wiele artykułów dotyczących życia, zdjęć autora i jego bliskich oraz fotografii miejsc związanych z Sienkiewiczem m.in. dworka w Oblęgorku, który pisarz otrzymał w darze od społeczeństwa polskiego w 1900 r. na 25-lecie pracy twórczej.

Na regałach rozłożono książki i artykuły z czasopism: „Płomyzek”, „Poznaj swój kraj” dotyczące życia i twórczości pisarza a także ekranizacji powieści *W pustyni i w puszczy*, *Qvo vadis*. Dzieci były zdumione bogactwem zgromadzonych materiałów, zamieszczonych w czasopiśmie i na pewno chętniej sięgną po nie w czytelní.

Zgromadzone zbiory zostały też odpowiednio opracowane i posłużyły jako doskonałe źródło informacji (kartoteka zagadnieniowa i tekstowa) na temat pisarza – noblisty.

Inspiracją do zorganizowania wystawy stały się ostatnie ekranizacje wspaniałych powieści *Qvo vadis*, *W pustyni i w puszczy*, *Ogniem i mieczem*, o czym przypominały rozwieszone plakaty, zachęcając do obejrzenia tychże filmów.

Nad całością czuwał sam Henryk Sienkiewicz, którego dostojną podobiznę umieszczono w centralnej części czytelní, na specjalnie przygotowanej tablicy z podaniem pseudonimu pisarza i napisem – 155. rocznica urodzin. Skupiona twarz pisarza dawała do zrozumienia, że losy kraju nigdy nie były mu obce, że swoim piórem doskonale służył Polsce, ku pokrzepieniu serc.

Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem wśród uczniów klas młodszych i starszych oraz nauczycieli. Dzieci grupowo przychodziły z paniami polonistkami do czytelní i podobnie jak na lekcji otwartej poszukiwały informacji, korzystając z różnych źródeł, tworząc ich opisy bibliograficzne.

Takim sposobem wiele klas starszych pogłębiło wiedzę o pisarzu. W niepowtarzalnej scenerii i nastrój odbywające się lekcje utrwaliły na pewno sylwetkę pisarza i jego literacki świat uwieńczony pierwszą polską literacką Nagrodą Nobla.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż nawet dzieci z klas początkowych zaczęły interesować się książką *W pustyni i w puszczy*. Warto więc było zaszczerpić w nich chęć do przeczytania historii Stasia i Nel. Patrzyły bowiem m.in. na dziwne postacie w turbanach z modeliny, na zwierzęta z plasteliny, dotykały piasku imitującego piasek pustyni, czy zbudowaną z klocków lego latarnię morską.

Wystawa trwała 5 tygodni, a zdjęcia i opinie dotyczące wystawy umieszczone w kronice biblioteki szkolnej świadczą o tym, że warto było zrealizować to przedsięwzięcie.

Już po raz kolejny czytelnia zamieniła się w miejsce spotkań z postacią, która odegrała ważną rolę w kulturze polskiej.

IRENA BEKASIŃSKA
EWA MAGIERA

nauczycielki bibliotekarki
ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Bielsku-Białej

WARSZTATY CZYTELNICZE

Internet w teorii i praktyce

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

Charles Jonscher w swojej książce *Życie okablowane* zauważa, że „mierzona zmianami w mocy chipów lub wzrostem pojemności sieci rewolucja cyfrowa nie ma odpowiednika w historii”¹. W ciągu ostatnich 60 lat powstało więcej nośników informacji niż w całej dotychczasowej historii ludzkości – czytamy w artykule Jerzego Góreckiego *Prawnukowie Gutenberga*². Autor pisze dalej, że o ponad miliard razy zwiększyła się prędkość przekazu. Co więcej – obecnie istnieją nieograniczone możliwości gromadzenia i przetwarzania danych (moc układów scalonych w komputerach podwaja się co 18 miesięcy).

Hipertekstowy system World Wide Web (popularne WWW) – jedno z narzędzi Internetu – pozwala na prezentowanie informacji od razu całego świata. Liczbę dostępnych tą drogą dokumentów szacuje się na co najmniej miliard³.

Przedstawiciele środowiska bibliotekarskiego w swoich wypowiedziach publikowanych na łamach prasy fachowej czy też na stronach internetowych jednoznacznie wskazują na biblioteki, biblioteki publiczne jako miejsca, w których użytkownicy powinni mieć możliwość skorzystania zarówno z tradycyjnych źródeł informacji, jak i z tych najnowocześniejszych, dostępnych poprzez Internet. Stworzenie punktów dostępu do niego właśnie w bibliotekach publicznych wydaje się

¹ Ch. Jonscher: *Życie okablowane: kim jesteśmy w epoce przekazu cyfrowego?* Tł. Lech Niedzielski. Warszawa: „Muza”, 2001 s. 153.

² J. Górecki: *Prawnukowie Gutenberga*. „Rzeczpospolita” 2000 nr 12, dod. „Plus-Minus”, s. D 6.

³ Z. Dobrowolski, J. Franke: *W labiryncie Internetu: poradnik nawigacji dla bibliotekarzy*. Warszawa: Wydaw. Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2000 s. 85.

szczególnie potrzebne w środowiskach wiejskich i małomiasteczkowych, zwłaszcza tych najbardziej oddalonych od dużych ośrodków wielkomiejskich.

Zainteresowanie Internetem stale rośnie, czego konsekwencją jest bogata oferta wydawnicza w zakresie publikacji omawiających tę sieć, jej praktyczne zastosowania i płynące z tego korzyści, jak też zagrożenia, jakie niestety czyhają na jej użytkowników. Fragment tej oferty prezentuje poniższe zestawienie. Obejmuje ono wyłącznie druki zwarte, wydane w latach 2000-2001. Opisy poszczególnych pozycji następują po sobie w kolejności alfabetycznej. W zestawieniu nie uwzględniono podręczników dotyczących poszczególnych aplikacji i języków programowania związanych z Internetem.

1. Adamczewski Piotr : **Internet w praktyce biznesu**. – Poznań : Akademia Ekonomiczna, 2000. – Wyd. 2 uzup. – 125 s.
2. Austin Brian : **Internet** / tł. Iwona Kresak. – Warszawa : „RM”, 2001. – XX, 490 s.
3. Bishop Bill : **Marketing globalny ery cyfrowej** / tł. Andrzej Ehrlich. – Warszawa : Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 2001. – 156 s.
4. Bloor Robin : **Wirtualny bazar : od jedwabnego szlaku po szlak elektroniczny** / tł. Iwona Zabecka, Sylwia Migdał. – Warszawa : K. E. Liber, 2000. – XII, 332 s.
5. Brady Regina, Forrest Edward, Mizerski Richard : **Marketing w Internecie** / tł. Tadeusz Walczak. – Warszawa : Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 2001. – 284 s.
6. Ciążyńska Katarzyna, Heinburg Katarzyna : **Internet : słownik ilustrowany**. – Wrocław : „Europa”, 2001. – 32 s.
7. Collin S. M. H. : **Słownik komputerów i Internetu** / tł. Cezary Głowiński. – Warszawa : „Wilga”, 2000. – 384 s.
8. Conner-Sax Kiersten, Krol Ed : **Internet – następne pokolenie** / tł. Marcin Kowalczyk. – Warszawa : „RM”, 2000. – XIV, 532 s.
9. De Kerkhove Derrick : **Inteligencja otwarta: narodziny społeczeństwa sieciowego** / wstęp i oprac. tekstu Wade Rowland; tł. Andrzej Hildebrandt, Ryszard Gugola. – Warszawa : „Mikom”, 2001. – 230 s.
10. Dobrowolski Zdzisław, Franke Jerzy : **W labiryncie Internetu : poradnik nawigacji dla bibliotekarzy**. – Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2000. – 287 s.
11. Doroziński Dariusz : **Hakerzy : technoanarchiści cyberprzestrzeni**. – Gliwice : „Helion”, 2001. – 368 s.
12. Durka Piotr Jerzy : **Komputer, Internet, cyfrowa rewolucja**. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2000. – 130 s.
13. Eager Bill : **Internet : łatwa i prosta w użytku instrukcja użytkownika Internetu** / tł. Łukasz Sobkowiak. – Poznań : „Rebis”, 2000. – 187 s.
14. Fajgielski Paweł : **Internet dla prawników**. – Lublin : „Verba”, 2001. – 210 s.
15. Geer Sean : **Internet od A do Z** / tł. Adam Chodura. – Warszawa : „Studio Emka”, 2001. – 334 s.
16. **Gospodarcze zastosowania Internetu** / pod red. Andrzeja Małachowskiego. – Wrocław : Wydaw. Akademii Ekonomicznej, 2001. – 199 s.
17. Grela Grzegorz : **Ćwiczenia z wyszukiwania informacji w Internecie**. – Warszawa : „Mikom”, 2001. – 201 s.
18. Grimes Galen : **Poznaj Internet w 10 minut** / tł. Andrzej Urbański. – Warszawa : „Intersoftland”, 2001. – 123 s.
19. Grzechnik Jakub : **Bankowość internetowa**. – Gdańsk : Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, 2000. – 120 s.
20. Guziur Piotr : **Marketing w Internecie : strategię dla małych i dużych firm**. – Gliwice : „Helion”, 2001. – 152 s.
21. Hahn Harley : **Internet : wykłady Harleya Hahna** / tł. Mirosław Czajkowski. – Poznań : „Rebis”, 2001. – 490 s.
22. Hartman Amir, Sifonis John, Kador John : **E-biznes : strategię sukcesu w gospodarce internetowej : sprawdzone metody organizacji przedsiębiorstw e-biznesowych** / tł. Jakub Kluziński, Marcin Sieczyk. – Warszawa : K. E. Liber, 2001. – XXXII, 361 s.
23. Heathcote O. H. U. : **Internet – surfowanie na ekranie : książka ucznia** / tł. Piotr Kolczyński. – Warszawa : „RM”, 2000. – 64 s.
24. **Internet – fenomen społeczeństwa informacyjnego** : praca zbiorowa / pod red. Tadeusza Ząsepy. – Częstochowa : Edycja Świętego Pawła, 2001. – 636 s.
25. Jakubowski Michał : **Internet : początek zęgiugi**. – Wyd. 2 zm. – Warszawa : „Mikom”, 2000. – 169 s.
26. Kare-Silver Michael de : **E-szok : rewolucja elektroniczna w handlu** / tł. Anna Walczak. – Warszawa : Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 2001. – 376 s.
27. Kasser Barbara : **Internet praktycznie** / tł. Jacek Szporko. – Warszawa : „Intersoftland”, 2000. – XX, 500 s.
28. Kennedy Angus J. : **Internet** / tł. 1 wyd. Joanna Białko, Piotr Fraś, Piotr Goraj. – Wyd. 2 / aktualiz. na podst. 5 wyd. ang. Tomasz M. Sadowski. – Bielsko-Biała : „Pascal”, 2000. – 720 s.
29. Kent Peter : **Internet nie tylko dla orłów** / tł. Władysław Szymczyk. – Wyd. 3 – Warszawa : „Intersoftland”, 2000. – XVII, 416 s.
30. Kitajewski Maciej : **Home Banking : usługa przyszłości**. – Gliwice : „Helion”, 2001. – 84 s.
31. Koba Grażyna : **Internet nie tylko dla gimnazjum**. – Warszawa : Wydaw. Szkolne PWN, 2000. – 64 s.
32. Krzymowski Bogdan : **Internet po polsku : pierwsza pomoc**. – Warszawa : „Help”, 2001. – 276 s.
33. Leszczyński Adam : **Szkolny poradnik internetowej**. Cz. 1. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2000. – 42 s.
34. Levine John R., Baroudi Carol, Levine Young Margaret : **Internet** / oprac. wersji pol. Marcin

Kowalczyk ; cz. 6 napisał Dariusz Wichniewicz. – Warszawa : „RM”, 2000. – XXII, 346 s.

35. Leś Bartłomiej : **ABC Internetu 2001.** – Kraków : „Edition 2000”, 2001. – 212 s.

36. Maran Ruth : **Ilustrowany przewodnik po komputerze i Internecie** / tł. Elżbieta Beuermann. – Warszawa : Przegląd Reader’s Digest, 2001. – [14], 428 s.

37. Misztela Jakub : **Podstawy Internetu.** – Łódź : Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna, 2001. – 100 s.

38. Morris Steve, Dickinson Paul : **Doskonały handel elektroniczny** / tł. Marian Baranowski. – Poznań : „Rebis”, 2001. – 100 s.

39. Norris Mark, West Steve : **E-biznes** / tł. Bogdan Galiński. – Warszawa : Wydaw. Komunikacji i Łączności, 2001. – 312 s.

40. Otman Gabriel : **Angielski dla internautów** / tł. Jerzy Gronkowski. – Warszawa : Wydaw. Naukowo-Techniczne, 2000. – 316 s.

41. Piana Valentino : **Jak makroekonomia zmienia się dzięki komputerowi** / tł. Wojciech Weiss i in. – Kraków : „Zakamycze”, 2000. – 222 s.

42. Pikoń Krzysztof : **ABC Internetu.** – Wyd. 3. – Gliwice : „Helion”, 2000. – 216 s.

43. Polowczyk-Kuik Żaneta : **Media polskie w Internecie.** – Poznań : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 2001. – 131 s.

44. **Przewodnik po Internecie** / tł. Ksenia Chamera. – Warszawa : „Egmont Polska”, 2000. – 136 s.

45. Rasolomampionona Désire D. : **Internet : źródło informacji dla elektroenergetyków.** – Warszawa : Oficyna Wydaw. Politechniki Warszawskiej, 2000. – 303 s.

46. Ries Al., Ries Laura : **Triumf i klęska dot.comów : 11 niezmiennych praw budowania internetowej marki** / tł. Jarosław Sawicki. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2000. – 205 s.

47. Robak Marek : **Zarzućcie sieć : chrześcijaństwo wobec wyzwań Internetu.** – Warszawa : Biblioteka „Więzi”, 2001. – 155 s.

48. Rosenoer Jonathan, Armstrong Douglas, Gates J. Russell : **Firma w Internecie** / tł. Dariusz Kraszewski, Ryszard Małek. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2000. – 167 s.

49. Snell Ned : **Poznaj Internet w 24 godziny** / tł. Grzegorz Werner. – Wyd. 2. – Warszawa : „Intersoftland”, 2000. – XVIII, 429 s.

50. Spector Robert : **Amazon.com : historia przedsiębiorstwa, które stworzyło nowy model biznesu** / tł. Artur Migdał i in. – Warszawa : K. E. Liber, 2000. – XXII, 253 s.

51. Stepowicz Marek : **Cechy formalne czasopism internetowych.** – Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2000. – 67 s.

52. Stokłosa Janusz, Bliski Tomasz, Pankowski Tadeusz : **Bezpieczeństwo danych w systemach informatycznych.** – Warszawa ; Poznań : Wydaw. Naukowe PWN, 2001. – 417 s.

53. Stoll Clifford : **Krzemowe remedium : garść rozważań na temat inforstrady** / tł. Tomasz Hornowski. – Poznań : „Rebis”, 2000. – 279 s.

54. **Terminologia – komputery i Internet.** – Warszawa : „Wilga”, 2000. – 58 s.

55. Trejderowski Tomasz : **Po prostu Internet.** – Gliwice : „Helion”, 2001. – 344 s.

56. Urbański Artur : **Internet.** – Wyd. 2. – Warszawa : „Infoland”, 2001. – 163 s.

57. Wallace Patricia : **Psychologia Internetu** / tł. Tomasz Hornowski. – Poznań : „Rebis”, 2001. – 356 s.

58. Wang Wallace : **Internet, hakerzy, wirusy** / tł. Krzysztof Gęstwa. – Warszawa : „RM”, 2001. – 380 s.

59. Wielki Janusz : **Elektroniczny marketing poprzez Internet : reengineering procesu marketingowego.** – Warszawa ; Wrocław : Wydaw. Naukowe PWN, 2000. – 160 s.

60. Wojciechowski Adam : **Usługi w sieciach informatycznych.** – Wyd. 2 rozsz. – Kraków : „Mikom”, 2001. – 107 s.

LUCYNA PARTYKA

Z a j ę c i a z e d u k a c j i m e d i a l n e j w k l a s i e V

Media jako nośniki informacji

Treści programowe: Rodzaje mediów. Ich istota i zasady funkcjonowania.

Cele: Kształtowanie umiejętności rozróżniania i charakteryzowania podstawowych grup mediów, rozumienie znaczenia mediów jako pośredników w procesie komunikowania.

Osiągnięcia: Uczeń potrafi wyróżnić i nazwać media wykorzystywane w procesach komunikowania się i przekazywania informacji. Zna pojęcia: media, multimedia.

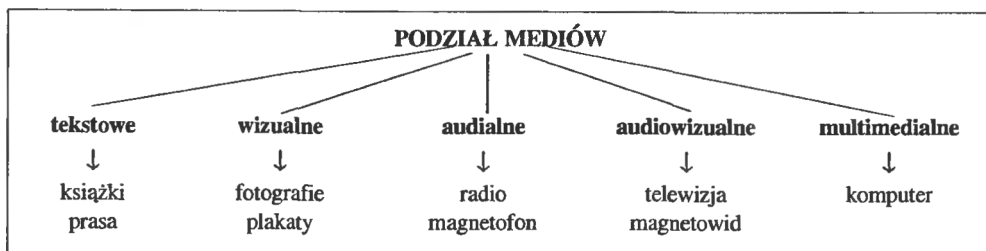
Metody: Rozmowa kierowana, burza mózgów, wyszukiwawcza zabawa integracyjna.

Pomoce: Encyklopedia, plansza z podziałem mediów, przykłady mediów (gazeta, fotografia, kaset magnetofonowa, kaset magnetowidowa, płyta kompaktowa, multimedialna na CD-ROM), krzyżówka dla każdego ucznia.

Forma: Zbiorowa, indywidualna.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

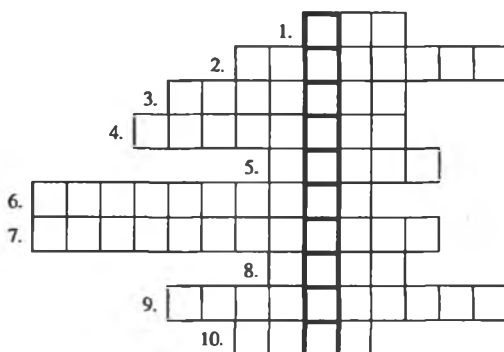
1. Zabawa, mająca na celu integrację grupy: siedząc w kręgu każdy z uczestników kończy zdanie: *najmilszą rzeczą, jaka mi się zdarzyła*

w tym tygodniu, było... Należy podkreślić, że może to być duża i ekscytująca sprawa, ale równie dobrze mała i przyjemna.

2. Rozmowa na tematy: – *Skąd można czerpać informacje na temat świata, życia, otaczających nas zjawisk?* – *Skąd wy czerpicie takie informacje?* – *Z jakich źródeł korzystacie najczęściej i dlaczego?* – *Jak jednym słowem można nazwać te „przekazniki informacji”?*
3. Podanie tematu lekcji.
4. Znalezienie w encyklopedii hasła *media* i odczytanie jego znaczenia. Dalsza rozmowa: *Jakie są cechy mediów?* Wyszukujemy wszystkie pomysły dzieci. Ustalamy wspólnie cechy mediów:
 - Ponadregionalny, ogólnokrajowy, zmierzający do globalnego charakteru,
 - Przekazywane treści mają charakter publiczny,
 - Wysoki poziom produkcji, umożliwiający łatwy dostęp do nośników informacji,
 - Natychmiastowość przekazu.
5. Etapy rozwoju mediów: prasa – radio – telewizja – nowe media (Internet, TV satelitarna, telegazeta).
6. Podział mediów.
7. Rozdanie krzyżówek. Rozwiązanie. Sprawdzenie. Odczytanie hasła.
8. Wprowadzenie pojęcia: **multimedia**.
9. Podsumowanie.
10. Zapisanie notatki:
 - **Media** – środki masowego przekazu, głównie prasa, radio i telewizja. Nowe media to: telegazeta, telewizja satelitarna i Internet.
 - **Multimedia** – komputery i programy, w których łączy się różne techniki przekazu: tekst, animacja, muzyka, dźwięk, grafika.

Krzyżówka

1. Np. O Dedalu i Ikarze
2. Tytuł czasopisma dziecięcego
3. Jest alfabetyczny i rzeczowy
4. Posiada monitor, klawiaturę i myszkę
5. Królowa polskich rzek
6. Jest nim tygodnik, miesięcznik, kwartalnik
7. Dzieło, które posiada zbiór wiadomości ze wszystkich dziedzin wiedzy
8. Imię Mickiewicza
9. Wypożyczasz tam książki
10. Bohater *W pustyni i w puszczy*

Hasła krzyżówki: mit, Ciuchcia, katalog, komputer, Wisła, czasopismo, encyklopedia, Adam, biblioteka, Staś.

11. Ewaluacja: Rozdanie uczniom do uzupełnienia kartek z napisem: *Dzisiejsza lekcja była*

RENATA KRAMARCZYK
ANNA MARIA NOWAK

Komputerowy katalog biblioteczny

Lekcja biblioteczna dla klasy I szkoły ponadgimnazjalnej

Cele ogólne:

– uczniowie poznają katalog komputerowy i doskonala umiejętności posługiwania się nim przy wyszukiwaniu informacji

Cele operacyjne:

Wiadomości

Uczeń pozna:

– istotne różnice między katalogiem kartkowym a katalogiem komputerowym

– nowe funkcje niedostępne w katalogu kartkowym
– różnice między bazami danych: katalog a „Przewodnik Bibliograficzny”

Umiejętności

Uczeń potrafi wyszukać:

– książek określonych twórców (osób lub ciał zbiorowych)
– książek na określony temat lub o określonej formie
– książek z określonej dziedziny

Tok lekcji:

- Przedstawienie tematu i celu zajęć.
- Przypomnienie rodzajów katalogów kartkowych: alfabetyczny, systematyczny, tytułowy, przedmiotowy.
- Omówienie katalogu komputerowego:
 - 1) podstawowym elementem struktury katalogu są rekordy bibliograficzne,
 - 2) informacje zawarte w tych rekordach służą do wyszukiwania i do prezentacji danych,
 - 3) hasła występujące w rekordach bibliograficznych są umieszczone w różnych indeksach.
- Wyszukiwanie informacji według indeksów.

Plansza – Wybierz indeks i naciśnij „Enter”

osoby odp.
korp. odp.
tytuł
hasło przedm.
sł. klucz.
UKD
seria
wydawca
miejsce wyd.

- Ćwiczenia praktyczne w dwuosobowych grupach przy komputerach:
 - 1) rozdanie kartek z poleceniami ćwiczeń
 - 2) uczniowie informują, w jaki sposób znaleźli odpowiedź na otrzymane polecenia.
- Przykłady poleceń:
 1. Wyszukaj dwa tytuły książek, które ukazały się w serii «Klasyka Współczesna».

2. Pod jakimi pseudonimami publikował Stefan Kisielewski? Która rocznica jego śmierci przypada w bieżącym roku?
3. Odszukaj odpowiedzi na pytania: Kim był Wilhelm Mach? Kto jest autorem jego biografii?
4. Poszukaj książek na temat strajków w Polsce w roku 1980.
5. Odszukaj nazwisko autora książki poświęconej filmowi japońskiemu?
6. Jakie książki przetłumaczył Tadeusz Żeleński, jakiego używał pseudonimu?
7. Kim był Filip II? W którym wieku żył?
8. Gdzie mieści się wydawnictwo „Klasyka”? Jakie książki ukazały się w tym wydawnictwie? Podaj dwa tytuły.
9. Z czego najbardziej znany jest Józef Wybicki? W którym wieku żył? Kto jest autorem biografii Józefa Wybickiego?
10. Autorem jakich książek jest Kazimierz Wyka? Podaj dwa tytuły.
11. Poszukaj jak brzmi tytuł książki pt. *Pianista*, kto jest jej autorem?
12. Znajdź trzy nazwy wydawnictw mieszczących się w Poznaniu?
13. Wypisz z bazy trzy tytuły książek na temat roślin pokojowych.

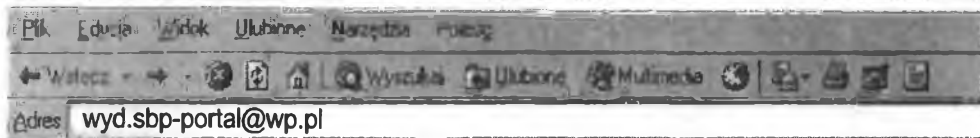
BIBLIOGRAFIA

- Andrzejewska Jadwiga: *Bibliotekarstwo szkolne. Teoria i praktyka*. T. 1. – Warszawa 1996.
- Maj Jerzy: *Elementarz MAK-a dla bibliotekarzy*. – Warszawa 1999.

JADWIGA GRANOSIK
MBP w Ozorkowie

**Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej
i Dokumentacyjnej w Warszawie organizuje
I edycję Kursu przygotowującego do 3-letnich studiów licencjackich
w Instytucie Informacji Naukowej
i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego**

- Celem kursu jest przygotowanie absolwentów szkół średnich ze świadectwem dojrzałości do rozmowy kwalifikacyjnej oraz odbycia studiów licencjackich, z możliwością kontynuowania nauki na studiach magisterskich w Instytucie Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego.
- Program kursu obejmuje ogólną wiedzę z nauk społecznych z zakresu nowych programów szkoły średniej ze szczególnym uwzględnieniem historii, literatury, komunikacji, nowych mediów, technik multimedialnych oraz elementów informatyki dla potrzeb pracowników książki, bibliotek i informacji.
- Kurs trwać będzie od października 2003 r. do czerwca 2004 r. Zajęcia odbywać się będą raz w miesiącu: sobota-niedziela. Ogółem 150 godzin.
- Egzamin na 3-letnie studia licencjackie odbędzie się we wrześniu 2004 r.
- Zajęcia dydaktyczne prowadzone będą przez wybitnych praktyków i teoretyków z bibliotek, wyższych uczelni i innych instytucji.
- Przewidywany koszt: 1300 zł. Możliwe jest uregulowanie odpłatności w dwóch ratach po 650 zł.
- Zgłoszenie uczestnictwa w kursie prosimy przelać do CEBID, ul. Hankiewicza 1, 02-103 Warszawa. Liczba miejsc ograniczona. O przyjęciu na kurs decyduje kolejność zgłoszeń.
- Szczegółowe informacje: CEBID, Danuta Kurach, główny specjalista, tel. 822-43-49; e-mail: cebid@supermedia.pl

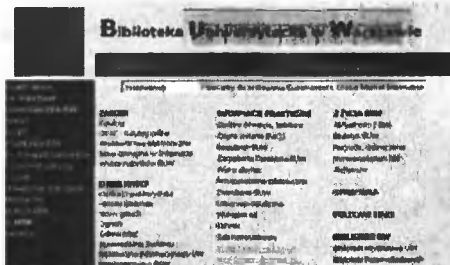
KSIĄŻKA W SIECI @

Witam w nowej rubryce „Poradnika Bibliotekarza”. Chciałbym przedstawić w niej sylwetki witryn internetowych dla nas – bibliotekarzy, w jakiś sposób ważnych i istotnych. W każdym odcinku przedstawiać będę kilka takich właśnie stron kierując się przy ich wyborze prostym kluczem:

- 1) będą to strony znane i uznane, z dużym stażem w Internecie, z których można zaczerpnąć wiele ważnych dla nas informacji,
- 2) drugą grupę stanowić będą internetowe witryny małych bibliotek by udowodnić, że i tam można przygotować ciekawe i interesujące strony www.
- 3) trzecia część poświęcona będzie elektronicznym serwisom zajmującym się ogólnie pojętą tematyką książki: księgarń, wydawnictwa, wirtualne biblioteki, katalogi etc.

WITRYNY INTERNETOWE BIBLIOTEK

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
<http://www.buw.uw.edu.pl>

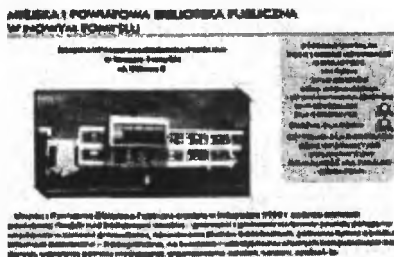

Od strony graficznej witryna Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego nie prezentuje się zbyt okazale, co bynajmniej nie jest dlań żadną ujmą. Wręcz przeciwnie – niewielka ilość grafiki znacznie przyspiesza ładowanie danych i wyświetlanie ich na ekranie komputera. Autorzy skoncentrowali się raczej na informacji niż wizualnych fajerwerkach. A o to właśnie chodzi.

Na uwagę zasługuje przede wszystkim katalog online BUW-u, który pozwala na wieloaspektowe przeszukiwanie pozycji (wg autora, tytułu, haseł przedmiotowych, sygnatury czy słów kluczowych). Obejmuje książki znajdujące się w zbiorach biblioteki poczynając od 1994 r. oraz te, które wydane zostały w latach 1890-1994. Dostępna jest tu również baza aktualnie ukazujących się czasopism. Samouczek korzystania z katalogu w znacznym stopniu ułatwia pracę.

Na stronie znajdują się również najpotrzebniejsze adresy i telefony, informacje o terminach najbliższych wystaw, spotkań i konferencjach czy bogata kolekcja odsyłaczy na strony o podobnej tematyce. Z witryny BUW-u można dowiedzieć się o jakie nabytki ostatnio wzbogaciła się biblioteka oraz przejrzeć NUKat, czyli Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny polskich bibliotek naukowych, stosujących zintegrowane systemy biblioteczne.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyszu
<http://www.nowytomysl.pl/biblioteka.htm>

Strony internetowe bibliotek działających w małych miejscowościach zwykle nie zachwycają ani zawartymi na nich informacjami ani opracowaniem graficznym. Najczęściej lokalne władze udostępniają im niewielki skrawek miejsca na swojej witrynie wskutek czego wiadomości jest niewiele, są rzadko aktualizowane a wygląd raczej odstrasza niż zachęca do odwiedzenia elektronicznej wizytówki biblioteki.

Ale bywają wyjątki. Jednym z nich jest internetowa strona Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Tomyszu. Tak dobrze i profesjonalnie wykonanej roboty dawno już nie widziałem.

Pierwsze, co rzuca się w oczy po wejściu na stronę, to jej schludny i przyjemny wygląd. Przemysłane i logiczne rozplanowanie odsyłaczy bardzo ułatwia poruszanie się po witrynie. Drugą kwestią, najważniejszą, są informacje, które autorzy proponują nam w całej obfitości. Możemy dowiedzieć się nieco o historii biblioteki, godzinach jej otwarcia w poszczególnych filiach, możemy poszukać interesującej nas książki korzystając z elektronicznego katalogu wypożyczalni czy zapoznać się z działalnością kulturalno-oświatową biblioteki. Chwila wystarczy by zebrać o bibliotece najważniejsze informacje co obecnie jest wielkim atutem.

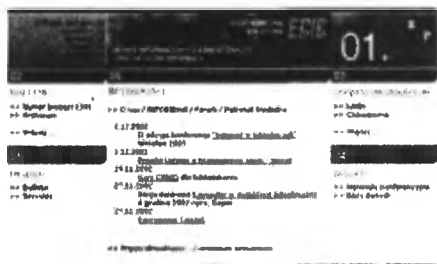
Omawiana strona jest najlepszym przykładem na to, że biblioteczne witryny wcale nie muszą być szare

i nudne, tak jak to się chyba uatarło w naszym kraju. Mogą być również i takie, które są ciekawe, dobrze wykonane i z myślą o tych, którzy je odwiedzają.

ELEKTRONICZNE SERWISY

Elektroniczna biblioteka

<http://ebib.oss.wroc.pl/>

Serwis *Elektroniczna biblioteka* związany ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich to bez wątpienia największy portal przeznaczony dla wszystkich bibliotekarzy. Tak jak w przypadku witryny

Biblioteki Uniwersyteckiej, tak i tu znikoma ilość grafiki znacznie przyspiesza wczytywanie danych. Strona wzbogaciła się ostatnio o nowe opracowanie graficzne i trzeba w tym miejscu powiedzieć, że trudno się do niej przyzwyczaić po dłuższym obcowaniu ze starszą wersją. Mimo to przejrzyste i przemyślane rozmieszczenie informacji ułatwia korzystanie z nich.

Witryna aktualizowana jest codziennie przez co mamy pewność, że docierają do nas tylko najświeższe wiadomości. Te prezentują sobą wysoki poziom. Dotyczą przede wszystkim zagadnień związanych z bibliotekoznawstwem, księgarstwem, edytorstwem, edukacją – raporty z konferencji i targów książki, wyniki najnowszych badań, informacje o nowościach na półkach księgarskich czy najnowsze zapisy i unormowania prawne dotyczące bibliotek. Wypełniając specjalny formularz zamieszczony na stronie, codziennie do naszej elektronicznej skrzynki pocztowej trafiać będzie informacyjny biuletyn EBIB. Znajduje się tu również bogaty wybór linków kierujących na strony poświęcone książce.

ŁUKASZ RATAJCZAK

Biblioteka Wydziału Filozofii i Socjologii UW

Listy i opinie

„Cała Polska czyta dzieciom” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kaliszu

Koniec roku to czas, który nastraja do podsumowań i oceny całorocznej pracy.

W mijającym roku przyłączyłam się do kampanii społecznej na rzecz głośnego czytania, propagowanej przez Fundację ABC XXI Ireny Koźmińskiej. Należy wspomnieć, że organizacja ta istnieje od 1998 r., a w 2001 r. zainicjowała akcję „Cała Polska czyta dzieciom”.

W dniach 1-8 czerwca 2002 r. pod egidą Fundacji ABC XXI odbył się „Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom”. Włączyłam się aktywnie do tego przedsięwzięcia i przeprowadziłam szereg spotkań z przedszkolakami i uczniami kl. III Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 w Kaliszu. Wybrałam placówkę położoną na obrzeżach miasta, gdzie dostęp do biblioteki miejskiej jest utrudniony.

Poranki z książką odbyły się pod hasłem „Przez bajkę do historii”. Czytałam dzieciom baśnie i legendy związane tematycznie z powstaniem Kalisza i jego licznymi, pięknymi zabytkami. Miało to na celu przybliżenie dziejów rodzinnego miasta. Uczestnicy tych spotkań dowiedzieli się skąd wzięła się nazwa miasta – Kalisz oraz przepływającej przez miasto rzeki Prosnę, poznali losy zabytkowych budowli i związane z nimi baśnie.

Spotkania „Przez bajkę do historii” są kontynuowane. Dają one wiele radości dzieciom, wzbogacają ich wiedzę i słownictwo, uczą szacunku do historii, budują wyobraźnię, uatrakcyjnają program nauczania, a mnie, bibliotekarzowi dają ogrom satysfakcji.

URSZULA CAMBORINI

bibliotekarka MBP im. A. Asnyka w Kaliszu, filia nr 9

Wi@domości

Premier w Książnicy Belchatowskiej

● 21 października 2002 r. w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Belchatowie gościł z krótką wizytą premier rządu RP Leszek Miller. Było nam bardzo miło kiedy zwiedzając kolejne działy naszej placówki odbierał ich prezentację bardzo pozytywnie. Przy okazji mieliśmy niecodzienną szansę wyjaśnić bezpośrednio pewną biograficzną kwestię. Mianowicie, czy pan Leszek Miller jest spokrewniony z założycielem Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Belchatowie — Stanisławem Millerem? Niestety, szef rządu RP nie rozpoznał w przedwojennym burmistrzu Belchatowa swojego powinowatego. Natomiast bardzo docenił jego inicjatywę, a zwłaszcza jej współczesny *image*.

Premier odwiedził również grupy osób biorące wówczas udział w różnych planowych zajęciach bibliotecznych. M.in. było to spotkanie przedsiębiorców, hotelarzy, gastronomów związane z tworzeniem w bibliotece Punktu Informacji

Turystycznej oraz lekcja biblioteczna dla pierwszoklasistów. Dzieci podjęły żywą dyskusję z premierem, niektóre nawet wniosły skargi na kolegów. Premier musiał udzielić nagany Adzie, która bardzo boleśnie dała się we znaki chłopcom z klasy.

Na koniec wizyty Leszek Miller wyraził swoją aprobatę dla naszej pracy, złożył nam gratulacje i życzenia, zapisując te słowa w bibliotecznej kronice. Na pamiątkę tej wizyty otrzymał nasze wydawnictwo — tomik poetycki przybliżający bibliotecznej Grupy Poetyckiej 1805. Być może przeczytają go też panowie z BOR-u, bowiem natychmiast oduotowali rodzaj i zawartość prezentu. Cóż, chyba każda forma promocji książki jest dobra?

Genowefa Dżula

„Z ekonomią na ty”

● Narodowy Bank Polski we współpracy z Biblioteką Narodową ogłosił w sierpniu 2002 r. konkurs „Z ekonomią na ty”, adresowany do publicznych bibliotek powiatowych. Jego celem było upowszechnianie wiedzy ekonomicznej wśród gimnazjalistów i uczniów szkół średnich.

Konkurs przebiegał w dwóch etapach. W pierwszym komisja, w skład której weszli przedstawiciele Narodowego Banku Polskiego i Biblioteki Narodowej, dokonała wyboru 30 najciekawszych projektów (spośród 62 nadesłanych na konkurs przez biblioteki). Projekty te uzyskały dofinansowanie ze środków NBP.

Biblioteki mogły przeznaczyć dotację na różnego rodzaju projekty z zakresu edukacji ekonomicznej, np. prelekcje, filmy, wystawy, wycieczki, konkursy, quizy i turnieje wiedzy, gry symulacyjne, itp. Wszystkie projekty zostały zrealizowane w październiku 2002 r.

W drugim etapie, na początku grudnia, komisja oceniła wszystkie projekty i wybrała pięć najlepiej przeprowadzonych. Każda z pięciu bibliotek otrzymała księgozbiór o tematyce ekonomicznej wartości ok. 10 tys. zł. Z uwagi na wysoki poziom zrealizowanych projektów przez biblioteki powiatowe komisja przyznała dodatkowo sześć wyróżnień. Wyróżnione biblioteki otrzymują księgozbiór o tematyce ekonomicznej wartości 2 tys. zł.

Obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia

● Z inicjatywy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Działowie 25 listopada 2002 r. obchodzono w naszym mieście Światowy Dzień Pluszowego Misia. Do akcji włączyły się wszystkie działdowskie przedszkola i kilka klas ze szkół podstawowych. Oddział dla dzieci udekorowany misiami odwiedzały grupy uczniów i przedszkolaków oczywiście w towarzystwie swoich ulubieńców-misiów, misiaczków i niedźwiadków. Odwiedziny te zostały uwiecznione na wspólnych fotografiach. Każdej grupie były prezentowane książki o „misiowej tematyce”. W bibliotece była wystawa książek i prac plastycznych, których bohaterem był oczywiście pluszowy niedźwiadek, ulubieniec wszystkich dzieci. Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym sami uszyli misia i przynieśli w darze dla biblioteki. Miś ten jest ozdobą Oddziału dla dzieci. Przyjemnie było patrzeć jak po mieście wędrowały grupy dzieci ze swoimi pluszowymi ulubieńcami.

Ewa Sotomska

Czytanie bajek w przedszkolach

● Od września 2002 r. pracownicy biblioteki raz w miesiącu odwiedzają wszystkie przedszkola w mieście i głośno

czytają dzieciom bajki. Przy tej okazji w przystępny sposób informują o działalności biblioteki. W młodszych grupach bajeczki czytane są w czasie leżakowania. Często efektem tych spotkań są rysunki, prezentowane później na wystawach w bibliotece. Czytanie dzieciom, które z otwartymi buźkami patrzą na czytającą bibliotekarkę, to cudowne wrażenia. Mam nadzieję, że czym skorupka za młodu nasiąknie...

Ewa Sotomska

Polska Biblioteka Internetowa

● W Bibliotece Narodowej otwarto uroczystość w dniu 14.12.2002 r. Polską Bibliotekę Internetową, oferującą poprzez Internet klasykę literatury polskiej, podręczniki akademickie, starodruki oraz książki dla niewidomych. Dostęp do tych zbiorów bibliotecznych będą mieć wszyscy użytkownicy Internetu, ale część dzieł, ze względu na prawa autorskie będzie udostępniana odpłatnie. Dużą zaletą Polskiej Biblioteki Internetowej jest możliwość dostępu do książki z każdego miejsca na świecie, a zwłaszcza z domu.

Projekt ten realizuje Departament Promocji Społeczeństwa Informacyjnego Komitetu Badań Nankowych; będą w nim uczestniczyć m.in. szkoły wyższe, Polska Akademia Umiejętności, Muzeum Narodowe w Krakowie. PBI będzie finansowana ze środków KBN. Odrębnym projektem KBN jest Wirtualna Biblioteka Narodowa. Znajdą się w niej podręczniki, monografie, bazy bibliograficzno-naukowe, pełne teksty czasopism naukowych oraz archiwum rozpraw naukowych.

ZAPROSILI NAS...

- Scena 210 na wieczór poezji Anny Czachorowskiej. Interpretacja wierszy Krystyna Czubówna. Oprawa muzyczna Tadeusz Woźniak. Legionowo 6.12.2002 r.
- Biblioteka Narodowa do Salonu Pisarzy na spotkanie z prof. Jerzym Pietrkwiczem oraz na promocję książki *Druga strona milczenia, Poeta u krańców mowy* wydanej przez Oficynę AGAWA. 16.12.2002 r.
- Dyrektor Biblioteki Narodowej na świąteczne spotkanie oraz uroczystość wręczenia honorowych dyplomów przyznawanych Przyjaciółom i Mecenansom BN. 17.12.2002 r.
- Narodowy Bank Polski i Biblioteka Narodowa na finał konkursu „Z ekonomią na ty”. Centrala Narodowego Banku Polskiego w Warszawie. 16.12.2002 r. Wręczenie nagród dla bibliotek powiatowych – prezes NBP – Leszek Balcerowicz oraz dyrektor BN – Michał Jagiełło.
- Fundacja „ABC XXX” – Program Zdrowia Emocjonalnego na uroczysty Finał 2002 r. kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom” oraz rozdanie nagród w konkursie na najlepiej przeprowadzony „Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom”. Teatr Buffo w Warszawie. 19.12.2002 r. Pod patronatem ministra kultury Waldemara Dąbrowskiego.
- Książnica Beskidzka w Bielsku Białej, Stowarzyszenie „Lipnik” na uroczystą promocję książki *Zarys dziejów Lipnika*. 11.01.2003 r.

Za zaproszenia dziękujemy!

Rynek książki w Polsce

Najnowsze kompendium wiedzy o polskiej książce. Tegoroczne wydanie podzielone zostało na dwa tomy – osobno przedstawiamy wydawnictwa, osobno księgarnie i hurtownie. Prezentujemy wszystkie firmy wydawnicze i hurtownie książek, które w 2002 r. osiągnęły ponad 2 mln zł obrotu oraz księgarnie o rocznych obrotach powyżej 1 mln zł. Ponadto w obydwu tomach znajdziecie Państwo analizę sytuacji rynkowej i prognozy rozwoju poszczególnych segmentów rynku wydawniczo – księgarskiego.

wydawnictwa

RYNEK KSIĄŻKI W POLSCE 2002

Łukasz Gołębiowski

dystrybucja

RYNEK KSIĄŻKI W POLSCE 2002

Łukasz Gołębiowski

„Rynek książki w Polsce 2002” Łukasz Gołębiowski. Tom I: Wydawnictwa, nowe media. Tom II: Dystrybucja, biblioteki i czytelnictwo. Publikacja dostępna jest w sprzedaży wysyłkowej wydawnictwa Biblioteka Analiz Sp. z o.o.

pieczęćka firmowa

Biblioteka Analiz

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 2/4 pok. 116

tel./fax (022) 828-36-31

BibliotekaAnaliz@poczta.fm

www.biblioteka-analiz.pl

Zamawiam: Rynek książki w Polsce – wydawnictwa – 50 zł
..... Rynek książki w Polsce – dystrybucja – 30 zł

Upoważniam Bibliotekę Analiz do wystawienia faktury VAT bez mojego podpisu.

Nazwa firmy:

Adres:

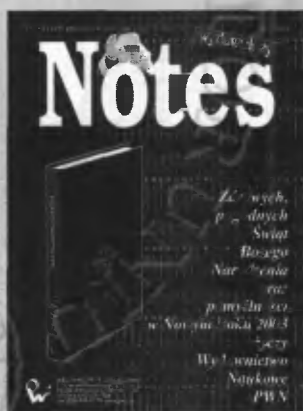
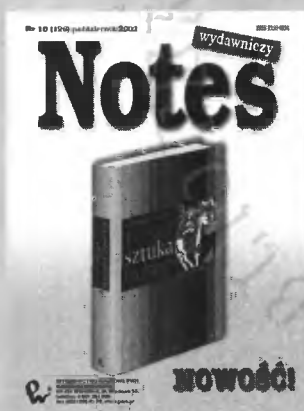
NIP: Data i podpis:

BOOKS-IN-PRINT 2002 DLA NASZYCH CZYTELNIKÓW

BEZPŁATNIE!

PŁYTA CD Z ZESTAWEM KSIĄŻEK WYDANYCH
W ROKU 2002 Z LISTY NOWOŚCI
„NOTESU WYDAWNICZEGO”

PROSTA OBSŁUGA
WYGODNA INSTALACJA

Przy zamówieniu prenumeraty na **rok 2003** tę wyjątkową publikację otrzymasz **bezpłatnie!** Wystarczy, że złożysz stosowne zamówienie od **1 lutego** do **30 marca 2003** faksem, pocztą elektroniczną lub pod adresem redakcji.

„Notes Wydawniczy”

ul. Okrężna 3, 02-916 Warszawa

tel. (0-prefiks-22) 642 27 66, 68, 69; fax (0-prefiks-22) 642 95 53

redakcja@eNotes.pl; www.eNotes.pl

Nauka-Dydaktyka-Praktyka jest najdłuższą serią bibliologiczną, jaka kiedykolwiek ukazywała się w Polsce (59 tomów). W ostatnich latach wydaliśmy w jej ramach książki cieszące się dużą popularnością nie tylko w środowisku bibliotekarskim.

Polecamy m.in.:

1. **Ochrona i konserwacja zbiorów bibliotecznych**, t. 32 (IV Forum SBP, Warszawa 15-17.10.1998). Cena 25 zł
2. **Bibliografia. Metodyka i organizacja**, t. 38 (red. Z. Żmigrodzki; 2000). Cena 47 zł
3. **Praca z użytkownikiem w bibliotece**, t. 41 (J. Wojciechowski; 2000). Cena 30 zł
4. **Biblioteka w otoczeniu społecznym**, t. 40 (red. E.B. Zybert; 2000). Cena 33 zł
5. **Ocena potrzeb informacyjnych w dobie Internetu**, t. 43 (D. Nicholas; 2001). Cena 29 zł
6. **Biblioteki publiczne końca XX w.**, t. 44 (L. Biliński; 2001). Cena 44 zł
7. **Zarys dziejów nauk matematyczno-przyrodniczych (dla bibliotekarzy)**, t. 45 (B. Orłowski; 2001). Cena 15 zł
8. **Dokumenty nieksiążkowe w bibliotece**, t. 46 (D. Grygowski). Cena 39 zł
9. **Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły**, t. 50 (M. Drzewiecki; 2001). Cena 41 zł
10. **Książka i biblioteka w środowisku edukacyjnym**, t. 49 (red. E. B. Zybert; 2002). Cena 32 zł
11. **Wstęp do bibliotekoznawstwa**, t. 51 (J. Ratajewski, 2002). Cena 41 zł
12. **Klasyfikacja. Struktury nauki, piśmiennictwa i zbiorów informacyjnych**, t. 52 (B. Sosińska-Kalata; 2002). Cena 41 zł
13. **Działalność bibliotek publicznych. Standardy międzynarodowe IFLA-UNESCO**, t. 55 (red. M. Kisilowska). Cena 15 zł
14. **Słownik encyklopedyczny terminów i języków informacyjno-wyszukiwawczych**, t. 56 (B. Bojar; 2002). Cena 45 zł
15. **Dokumenty życia społecznego w teorii i praktyce bibliotekarskiej w Polsce**, t. 53 (A. Firlej-Buzon; 2002). Cena 33 zł
16. **Idee a rzeczywistość: bibliotekarstwo pragmatyczne**, t. 54 (J. Wojciechowski; 2002) Cena 22 zł

Oto najnowsze pozycje z tej serii:

17. **Poeci na tułaczce**, t. 57 (W. J. Podgórski; 2002). Cena 38 zł
18. **Katalog przedmiotowy** (A. Łysakowski; 2002). Cena 30 zł
19. **Katechizmy w Rzeczypospolitej XVI i początku XVII wieku**, t. 61 (D. Kuźmina; 2002). Cena 23 zł

W przygotowaniu:

Książka multimedialna w Polsce – B. Taraszkiewicz

Biblioteki szkolne. Wytyczne IFLA - UNESCO – Pr. zbiorowa (red. E.B. Zybert)

Adres: Wydawnictwo SBP, ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-335 Warszawa
Dział Promocji i Sprzedaży, 02-086 Warszawa Al. Niepodległości 213

Zamówienia:

telefon: (0-22) 825-50-24
fax: (0-22) 825-53-49
email: wyd.sbp-portal@wp.pl

WKRÓTCE

W serii <<Propozycje i Materiały>> ukaże się książka

BIBLIOTEKA A NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W RODZINIE

Publikacja zawiera materiały z konferencji nt. „Rola biblioteki w edukacji czytelniczej i wychowania osób niepełnosprawnych” odbytej w Muszynie w dniach 15-17 września 2002 r.

Będzie to publikacja bardzo przydatna dla wszystkich bibliotek publicznych.

BIBLIOTECZNE

artykuły

CZEKAMY NA TELEFONY - CHĘTNIE ODPOWIEMY NA WSZELKIE PYTANIA
obsługujemy cały kraj (dostawa gratis przy sumie >100 PLN)
służymy radą-dobór gramatury, układ włókien, itp.

00-034 Warszawa, ul. Warecka 11 lok. 40

tel./fax (0-22) 827 69 27 tel.828 91 50

tel. kom. 0 602 322 702 e-mail: gropius@infinit.com.pl gropius@gropius.com.pl

[www. biblioteki.gropius.com.pl](http://www.biblioteki.gropius.com.pl)

tablice informacyjne
tabliczki wolnostojące
karty przekładkowe z PCV
kieszonki z plexi do wsówek z informacjami
mocowane na brzegu półki
do katalogów, do kart czytelnika
rozdzielacze do księgozbioru
koszulki na karty czytelnika
metalowe zastawki do książek
naklejki pod sygnatury, inne...

Poradnik BIBLIOTEKARZA

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Ukazuje się od roku 1949

Komitety Redakcyjny: Elżbieta Barbara Zybert (przewodnicząca), Mirosława Majewska (sekretarz), Sylwia Błaszczuk, Wiesława Borkowska-Nichthaus, Andrzej Kempa, Bogdan Klukowski, Grażyna Lewandowicz, Robert Miszczuk, Anna Skubisz, Barbara Stępniewska

Redaktor naczelny: Jadwiga CHRUŚCIŃSKA tel. (22) 822-43-49, 0505-078-945,
Redaktor techniczny i opracowanie graficzne: Elżbieta MATUSIAK tel. (22) 827-52-96
Projekt graficzny okładki i piktogramów: Agata LIPNICKA
Honoraria autorskie: Małgorzata Konowrocka tel. (22) 825-54-25

Współpracują z redakcją: Jadwiga Andrzejewska, Lucjan Biliński, Grażyna Biłska, Lidia Błaszczuk, Ewa Gruda, Małgorzata Kisilowska, Bogdan Klukowski, Stefan Kubów, Krystyna Kuźmińska

WYDAWNICTWO

Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

00-335 WARSZAWA, ul. Konopczyńskiego 5/7 tel./fax 827-52-96

Dyrektor Wydawnictwa — Janusz NOWICKI

Konto SBP: Millennium BIG Bank Gdański S.A. Oddział 040 Warszawa
701160 2202 0000 0000 2814 5355

Skład i łamanie: Warszawska Drukarnia Naukowa PAN, 00-656 Warszawa, ul. Śniadeckich 8. Druk i oprawa: Zakład Poligraficzny PRIMUM s.c., Kozerki 17a, 05-825 Grodzisk Mazowiecki.
Nakład: 7400 egz. **ISSN** 0032-4752. **Indeks** 369594.

Warunki prenumeraty „Poradnika Bibliotekarza” i „Bibliotekarza”

„RUCH” S.A.

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są tylko na okresy kwartalne. Cena prenumeraty krajowej na II kwartał 2003 r. wynosi 24 zł, a cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100 % wyższa od krajowej.

1. Prenumerata krajowa:

- Przedpłaty na prenumeratę przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania. Termin przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagranicą do 5 każdego miesiąca poprzedzającego okres rozpoczęcia prenumeraty.

2. Prenumerata zagraniczna:

- Wpłaty przyjmuje jednostka „RUCH” S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy na konto: PKO S.A. IV O/Warszawa nr 12401053-40060347-2700-401112-005 lub kasa Oddziału.
- Informacji o warunkach prenumeraty udziela ww. Oddział – 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33. Tel: (prefiks) (0-22) 53-28-731, 53-28-816, 53-28-819, 53-28-820,
- infolinia 0-800-1200-29, w internecie <http://www.ruch.pol.pl>
- Adres do korespondencji: „RUCH” S.A. O.K.D.P. , ul. Jana Kazimierza 31/33, 01-248 Warszawa.

POCZTA POLSKA

1. Przyjmowanie przedpłat od prenumeratorów, we wszystkich urzędach pocztowych w całym kraju w terminach:

- a. do 25 listopada – na prenumeratę realizowaną od 1 stycznia następnego roku,
- b. do 25 lutego – na prenumeratę realizowaną od 1 kwietnia bieżącego roku,
- c. do 25 maja – na prenumeratę realizowaną od 1 lipca bieżącego roku,
- d. do 25 sierpnia – na prenumeratę realizowaną od 1 października bieżącego roku.

Urzędy pocztowe właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora przyjmują przedpłaty odpowiednio:

- a. do 30 listopada – na prenumeratę realizowaną od 1 stycznia następnego roku,
 - b. do końca lutego – na prenumeratę realizowaną od 1 kwietnia bieżącego roku,
 - c. do 31 maja – na prenumeratę realizowaną od 1 lipca bieżącego roku,
 - d. do 31 sierpnia – na prenumeratę realizowaną od 1 października bieżącego roku.
- Przedpłaty na prenumeratę są przyjmowane przez listonoszy i doręczycieli (od osób niepełnosprawnych w miastach) od wszystkich mieszkańców wsi i małych miasteczek gdzie dostęp do urzędu pocztowego jest utrudniony.
 - Prenumerata prasy obejmuje pełne okresy kwartalne.
 - Wpłaty na prenumeratę są przyjmowane bez pobierania dodatkowych opłat, bez obowiązku wypełniania blankietów wpłat.
 - Zaprenumerowane egzemplarze są doręczane do miejsca zamieszkania prenumeratora lub jego siedziby bez pobrania dodatkowych opłat.

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Prenumeratę można również zrealizować w **Dziale Promocji i Sprzedaży Biura ZG SBP**, Al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa, tel: (prefiks) (0-22) 825-50-24.

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

poleca:

Apulejusz z Madaury O BOGU SOKRATESA I INNE PISMA

Seria: *Biblioteka Klasyków Filozofii (De deo Socratis)*

Tłum. Kazimierz Pawłowski

Wyd. 1, podr. ak., ark. wyd. 32, tw. + obw., 12,3x19,3 cm

ISBN 83-01-13915-3

Będzie to pierwsze polskie wydanie pism filozoficznych Apulejusza, zwanego Platończykiem, przedstawiciela filozofii późnoantycznej (średniego platonizmu). Kazimierz Pawłowski – najwybitniejszy w Polsce znawca myśli Apulejusza – przełożył z łaciny traktat *O bogu Sokratesa*, rozprawę *O Platonie i jego nauce*, traktat *O świecie* oraz *Pseudo-Apulejusza dialog Asklepiusz czyli rozmowa z Hermesem Trismegistosem*. Tłumaczenie opatrzył bardzo obszernym wstępem, stanowiącym kompendium wiedzy o filozofie, jego poglądach i badaniach nad nimi, oraz komentarzami ułatwiającymi zrozumienie tekstu i indeksami.

Rosemarie Putnam Tong WPROWADZENIE W MYŚL FEMINISTYCZNĄ

(*Feminist Thought. A More Comprehensive Introduction*)

Tłum. Bożena Umińska, Jarosław Mikos

Wyd. 1, podr. ark., ark. wyd. 30, brosz., 14,3x20,5 cm

ISBN 83-01-13907-2

Feminizm, rozpowszechniony w krajach zachodnich jako ruch kulturowy i polityczny, w Polsce jest wciąż mało znany. Książka będzie pierwszym na polskim rynku wydawniczym całościowym omówieniem feminizmu. Autorka, profesor filozofii w Davidson College dokonuje systematycznego przeglądu orientacji ruchu feministycznego (omawia m.in. feminizm liberalny, radykalny, feminizm wyrastający z tradycji marksizmu, psychoanalizy, egzystencjalizmu, postmodernizmu, feminizm wielokulturowy, ekofeminizm). Odkrywa filozoficzne bądź psychologiczne źródła omawianych orientacji, bada ich genezę; podejmuje krytykę poszczególnych stanowisk. Książka ma charakter merytoryczny, nie zaś ideologiczny. Wyróżnia się obiektywizmem i rzetelnością badawczą. Zawiera obszerną bibliografię tematu oraz indeksy.

Wilhelm Weischedel DO FILOZOFII KUCHENNYMI SCHODAMI

(*Die philosophische Hintertreppe*)

Tłum. Katarzyna Chmielewska, Karolina Kuszyk

Pod red. Małgorzaty Łukasiewicz

Wyd. 1, ks. pom., ark. wyd. 21, tw., 14,3x20,5 cm

ISBN 83-01-13911-0

Cena 39,90 zł

Praca niemieckiego filozofa, teologa i historyka ma charakter propedeutyczny. Autor przedstawia 34 sylwetki najwybitniejszych przedstawicieli europejskiej tradycji filozoficznej (od Talesa do Wittgensteina). Omawia ich poglądy skróto, ale bez nadmiernych uproszczeń, w sposób bardzo wnikliwy, a jednocześnie wyjątkowo interesujący, zrozumiały dla czytelnika nie mającego fachowego przygotowania.

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN S.A.

00-251 WARSZAWA, ul. Miodowa 10

Dział Dystrybucji Wysyłkowej Prenumerat, 00-251 WARSZAWA, ul. Miodowa 10

tel. 0-801-351-929, fax: (0-22) 695-41-79

(od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰-18⁰⁰)

**Zapraszamy do naszych księgarni własnych i promocyjnych na terenie całego kraju,
w których można kupić wszystkie publikacje naszego Wydawnictwa**